

PRIMER ENCONTRE UNIVERSITARI
DE SOCIOLINGÜÍSTICA

Lleida

dissabte 14 - diumenge 15 juny 1980

LOCAL DE LES REUNIONS :

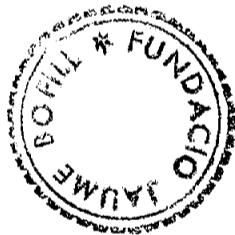
edifici del Roser, Carrer de Cavallers T (273) 222 999

ALLOTJAMENT :

us l'anunciaré per telèfon molt aviat

DETTALLS DE DARRERA HORA :

contacteu Miquel PUEYO, tel. [973] 22 19 61

H O R A R I

dissabte 14

10. -11.30 am La sociolingüística com a matèria : inserció dels cursos, estudiants, objectius i continguts, activitats suplementàries, resultats.
- 11.30-12. Pausa.
12. - 1.30 pm L'enfocament sociolingüístic en matèries connexes : report i resultats.
- 1.30-4. Dinar. Reunions ad hoc.
4. -5.30 La recerca : personal, equipament, dotació ...
- 5.30-6. Pausa.
6. -7.30 La recerca : resultats, treballs en curs, projectes.
- 7.30-9.30 Reunions ad hoc.
- 9.30-11. Recepció-sopar oferta pel Consell de la Ciutat.

diumenge 15

10. -11.30 am Projectes per a l'any 1980-81 : ensenyament, activitats suplementàries [seminaris etc.], exploracions empíriques ...
- 11.30-12. Pausa.
12. - 1.30 pm Activitats conjuntes : comunicació, intercanvis.
- 1.30- 4. Dinar i reunions ad hoc.
4. - 5.30 Funcions de la sociolingüística professional dins i des de les Universitats : recursos, iniciatives, responsabilitats.
- 5.30- 6. Pausa.
6. - 7.30 Relacions internacionals : afiliacions, participació en encontres, intercanvis i cooperació ; la Xarxa Sociolingüística.
- 7.30- 9.30 Reunions ad hoc.

PRIMER ENCONTRE UNIVERSITARI
DE SOCIOLINGÜÍSTICA

Lleida

dissabte 14 - diumenge 15 juny 1980

LOCAL DE LES REUNIONS :
edifici del Roser, Carrer de Cavallers

ALLOTJAMENT :
us l'anunciaré per telèfon molt aviat

DETAILS DE DARRERA HORA :
contacteu Miquel PUEYO, tel. [973] 22 19 61

H O R A R I

dissabte 14

10. - 11.30 am La sociolingüística com. a matèria : inserció dels cursos, estudiants, objectius i continguts, activitats suplementàries, resultats.
- 11.30-12. Pausa.
12. - 1.30 pm L'enfocament sociolingüístic en matèries connexes : report i resultats.
- 1.30-4. Dinar. Reunions ad hoc.
4. -5.30 La recerca : personal, equipament, dotació ...
- 5.30-6. Pausa.
6. -7.30 La recerca : resultats, treballs en curs, projectes.
- 7.30-9.30 Reunions ad hoc.
- 9.30-11. Recepció-sopar oferta pel Consell de la Ciutat.

diumenge 15

10. -11.30 am Projectes per a l'any 1980-81 : ensenyament, activitats suplementàries [seminaris etc.], exploracions empíriques ...
- 11.30-12. Pausa.
12. - 1.30 pm Activitats conjuntes : comunicació, intercanvis.
- 1.30- 4. Dinar i reunions ad hoc.
4. - 5.30 Funcions de la sociolingüística professional dins i des de les Universitats : recursos, iniciatives, responsabilitats.
- 5.30- 6. Pausa.
6. - 7.30 Relacions internacionals : afiliacions, participació en encontres, intercanvis i cooperació ; la Xarxa Sociolingüística.
- 7.30- 9.30 Reunions ad hoc.

PRIMER ENCONTRE UNIVERSITARI
" "
DE SOCIOLINGÜÍSTICA

Lleida

dissabte 14 - diumenge 15 juny 1980

LOCAL DE LES REUNIONS :
edifici del Roser, Carrer de Cavallers

ALLOTJAMENT :
us l'anunciaré per telèfon molt aviat

DETALLS DE DARRERA HORA :
contacteu Miquel PUEYO, tel. [973] 22 19 61

H O R A R I

dissabte 14

10. -11.30 am La sociolingüística com a matèria : inserció dels cursos, estudiants, objectius, i continguts, activitats suplementàries, resultats.
- 11.30-12. Pausa.
12. - 1.30 pm L'enfocament sociolingüístic en matèries connexes : report i resultats.
- 1.30-4. Dinar. Reunions ad hoc.
4. -5.30 La recerca : personal, equipament, dotació ...
- 5.30-6. Pausa.
6. -7.30 La recerca : resultats, treballs en curs, projectes.
- 7.30-9.30 Reunions ad hoc.
- 9.30-11. Recepció-sopar oferta pel Consell de la Ciutat.

diumenge 15

10. -11.30 am Projectes per a l'any 1980-81 : ensenyament, activitats suplementàries [seminaris etc.], exploracions empíriques ...
- 11.30-12. Pausa.
12. - 1.30 pm Activitats conjuntes : comunicació, intercanvis.
- 1.30- 4. Dinar i reunions ad hoc.
4. - 5.30 Funcions de la sociolingüística professional dins i des de les Universitats : recursos, iniciatives, responsabilitats.
- 5.30- 6. Pausa.
6. - 7.30 Relacions internacionals : afiliacions, participació en encontres, intercanvis i cooperació ; la Xarxa Sociolingüística.
- 7.30- 9.30 Reunions ad hoc.

MIQUEL PUEYO i PARIS

Avinguda de Madrid, 52/5

LLEIDA TELF. 973-2219: 61

RICARD JORDANA PUIGPINÓS

MARIA DOLORS MACARULLA GREOLÉS

Major de Sarria, 125, 3, 3

BARNA-17

tel. 93-2049083

LLUIS V. ARACIL

GIRONA, 90

BARNA-9

JOAN A. ARGENTE

Trav. de Gràcia, 116

Barna, 12 Telf. 2180218

ISIDOR MARE MOYANS

Antillón, 111, 5 a

PALMA DE MALLORCA TELF. 246885

JOSEP Mª NADAL

POBLA DE LILLET, 24

BARNA-28 Telf. 3391712

Per la sociolingüística és un procés constructiu, un moviment que produeix unes estructures tot seguint un(s) camí(s) que no sabem pas a priori. És a la llum d'un tram de camí fet que podem conèixer-ne el 'trac' i fer-ne l'entrellat -- operació crucial, que ens portarà de nosaltres a les coses en perspectiva, i també de fer extrapolacions que realment es tracta d'una consecució.

Podem dir que la construcció de la sociolingüística és una consecució d'etapes i de transicions o 'salt', a la manera d'una cursa d'obstacles. Cada obstacle superat és un acompliment, un nivell, que no és pas definitiu. Tampoc no és pas el primer. En realitat, el que observem és un tram, un interval, que sense dubte comença realment més enrere -- i que, també sense dubte, pot a deu procedir endavant. Ara: l'interval mateix revela una lògica -- més o menys com la sèrie dels nombres ~~reals~~... 16, 32, 64, 128, 256 ... en reversa una. En això consisteix la 'perspectiva', que ens dona almenys un sentit de l'orientació, del qual podem trair-ne partit per continuar procedint.

És clar, però, que la construcció d'una disciplina no és reduïble pas a una sola línia evolutiva. De fet, és un entrellacament prou ric i variat. La línia que seleccionarem serà doncs purament il·lustrativa del sentit del procés. Si ho és realment, no cedirà pas fins a l'últim amb d'altres arguments. Aquí em limitaré doncs a una línia que em sembla especialment aclaridora -- sense dubte, perquè l'he explotada jo mateix. Resseguint-la amb atenció pot ésser evidentment ajudat-nos a descobrir-ne d'altres, que poden ben bé diferir-ne significativament encara que totes siguin essencialment anàlogues.

1. PRIMERA ETAPA: DESCRIPCIÓ D'UN CAS INTERESSANT

La curiositat és ací decisiva. Una certa situació particular pot atraure la nostra atenció. La millor descripció que podem fer-ne serà clara i intel·ligent. Serà bona, això és, en la mesura en què assolirà i il·luminarà un entrellat de relacions 'internes' entre alguns 'aspectes' del cas en qüestió. Concentrar-se en aquests aspectes, detectar-ne les relacions i copsar la coherència d'aquestes són les etapes de la descripció, ja qual no pot mai ésser exhaustiva. Com que sempre serà selectiva, hi haurà doncs un criteri de selecció (l'interès mateix de l'observador), i també un cert criteri d'en-

drement d'exposició simbòlica. Pot això serà, però, tan lluny de com la selecció mateixa del cas e descrites en primer lloc i no requerirà cap simbolització especial per tal com el cas en qüestió és concret.

Com que, d'altra banda, hom pot descriure una diversitat de 'casos', la suma dels resultats en aquesta etapa serà una miscel·lània de monografies, un mostrari -- un repertori, això és, que reserirà indefinidament obert. El treball serà doncs acumulatiu, més que no pas constructiu. Un bon (molt) exemple d'això són les descripcions de situacions sociolingüístiques aconegudes ara l'època de la lingüística moderna. Aquest exemple és aclaridor, per tal com es tracta de 'casos' que revelen tenir alguna cosa en comú.

Aquesta etapa és, per a molts, la culminació i la fi del treball. Nosaltres l'hem triada com a punt de partida. Anem doncs a buscar el límit en què aquells s'aturen.

2. SEGONA ETAPA: CONSTRUCCIÓ D'UN TIPUS IDEAL

Entre aquesta etapa i la primera, hi ha un salt molt important. És el passatge del món concret al món conceptual, que és general i abstracte. El treball bàsic consisteix ací a copsar un conjunt de casos concrets similars per fer-ne una mena de descripció genèrica. El resultat d'aquesta segona mena de descripció serà precisament un tipus, un model conceptual que construirà tot abstractant a partir dels casos particulars. En tipus típic i implícit implicacions simbòliques, que són l'entrellat en què consisteix.

I això admet ja una representació abstracta -- un diagrama, per exemple. La simbolització és crucial. Si representem simbòlicament el tipus -- és a dir: si el 'formalitzem' -- podem operar amb símbols, i continuem endavant. Si, com va fer Ferguson en el seu article *Dialects*, ens limitem a fer una bona descripció simbòlica, segurament restarem en aquesta etapa i no sabem en quin direcció avançar. El tipus serà alhora un aconseguit que celebrarem -- i que segurament també explotarem tot aplicant-lo a tot o a part per tal com els límits mateixos de la seva aplicabilitat restaran tan vagues com el seu contingut 'intern'. Insi -- talco: la millor manera de clarificar el contingut conceptual on què el tipus consisteix és la simbolització formal, que cal evidentment que sigui apropiada i també operativa. Si reeixim en això, el tipus serà precisament un model ideal, que tindrà una coherència (una riquesa d'implícits) al mateix temps que un cert definitiu

d'aplicació (= un 'abast'). És clar que això ens donarà un criteri també per a subsumir aquest o aquell cas particular sota el tipus, mentre que n'hauran d'excloure d'altres. El tipus serà precisament general -- no pas 'universal'.

3. TERCERA ETAPA : LA FAMÍLIA DE TIPUS

Un diagrama ens revelarà que la diglòssia és una certa distribució de varietats lingüístiques en funció d'una variable sociocultural dicotòmica : informal/formal. Evidentment, això és una simplificació, una abstracció. És també, però, la definició mateixa del tipus. Insisteixo : el tipus és precisament això que el defineix. I bé : és prou clar que d'altres distribucions són hipotèticament possibles. De fet, n'hi ha que es presenten realment. I cada una d'aquelles altres distribucions serà un tipus, tan de ple dret com la diglòssia, la qual no serà pas privilegiada. En comptes d'utilitzar un tipus a la manera proucrustana -- és a dir + d'explotar-lo tot aplicant-lo a tot o a dret --, anirem construint un cert repertori de tipus de la mateixa mena, cadascun amb les seves propietats i el seu abast. No pressuposarem pas doncs que una certa situació o és diglòssia o no és res. El repertori de tipus ens permetrà d'encabir-la ací o allà. Però això és un aspecte secundari en aquesta etapa. Un cop passem el límit anterior, operem amb abstraccions simbolitzades i seguim una lògica que no depèn pas constantment de l'aplicació que en fem a 'casos' particulars. Ens movem, això és, en un altre nivell, que té correlativament una altra mena de relacions amb la realitat empírica.

El que importa en aquest nivell és que el tipus forma part, com una variant, d'un conjunt o repertori de tipus, a la manera de variacions sobre un tema. I aqueix conjunt forma efectivament una 'família' coherent. Els tipus que la formen tenen en comú el marc o enquadrament, el diagrama abstracte o 'buit' que ens permet de representar-los tots tot introduint-hi variacions combinatòries. Els tipus seran així perfectament comparables entre ells perquè podrem distingir allò que els diferencia d'allò que comparteixen.

La família de tipus és una altra mena de construcció. És un conjunt de possibilitats alternatives -- o, com ja he dit, un conjunt de variacions sobre un tema, en el sentit d'uns arranjament combinatòris dins un marc global que els conté i que resta constant. Noteu que la família conté els tipus d'una manera que s'assembla a la manera com subsumim els casos sota el tipus

corresponent.

A més, els tipus, com a variacions o variants, són efectivament descoberts (i produïts) per aquell joc combinatori que anomenem imaginació inventiva i que consisteix a explorar un àmbit de possibilitats. Noteu també que els tipus són 'discrets', és a dir : distints. D'antuvi, semblen tan solts com les boles de la loteria o les cartes d'una baralla. Podem enumerar-los, (re)arranjar-los i, en primer lloc, construir-los en qualsevol ordre possible.

Brevment : no hi ha, en principi, cap ordre privilegiat. El joc inventiu consisteix a candavall en aquella soltesa, que ens permet d'explorar les possibilitats en distintes direccions a l'atzar o a caprici. D'altra banda, però, constatem que els tipus formen un repertori definit, perquè la gamma de possibilitats és limitada. La família és una classe, i el seu contingut és típicament un nombre discret (definit i relativament petit) d'elements, que són els tipus. Podem doncs, independentment de la seqüència, enumerar els tipus exhaustivament. En aquest cas, n'hi haurà exactament 16 -- és a dir : el conjunt de les parts d'un conjunt de 4 elements, entre d'altres quals hom inclou sempre el conjunt buit i el conjunt ple. En efecte : hem arribat tot naturalment a la teoria de conjunts, que admet diverses simbolitzacions equivalents -- com ara els diagrames d'Euler-Venn i els de Carroll, i també fórmules algebraiques estrictament equivalents. El diagrama que hem utilitzat fins ací és un diagrama de Carroll, amb les seves variants. Podríem haver utilitzat qualsevol altra mena de representació estrictament equivalent, però.

Per a molts, l'exploració i l'enumeració d'una família de tipus és la fi del treball. Nosaltres, però, hem descobert que la teoria de conjunts és aplicable en aquesta etapa -- i ara veurem que, a més, ens obre d'altres possibilitats. Anem doncs endavant tot creuant el límit en què molts s'aturen definitivament.

4. QUARTA ETAPA : EL GRAF I LES TRAJECTORIES

Un graf és un conjunt conex de conjunts, un entrellat a la manera d'un enreixat o d'una xarxa. Els seus elements són, d'una banda, 'punts' i, de l'altra, 'passos', que són les connexions o transicions entre els punts. És a dir que, si els tipus són els punts, el graf contindrà, a més de tots els tipus que formen una família, també les connexions entre ells. I aquest element nou és importantíssim, com veurem de seguida. De fet, ens obre

La possibilitat d'incloure les transformacions (i la 'diacronia') fins una construcció més vasta i més 'potent', que realment supera els aconseguints de totes les etapes anteriors.

Hom veït que, en principi, els tipus que formen una família estan solts. També hem vist, que hi ha diferències i coincidències entre ells. Això vol dir que podem detectar transicions o trans-formacions 'simples' o 'elementals' -- les quals, d'altra banda, estan conceptualitzades. El sentit del moviment no importa pas aquí.

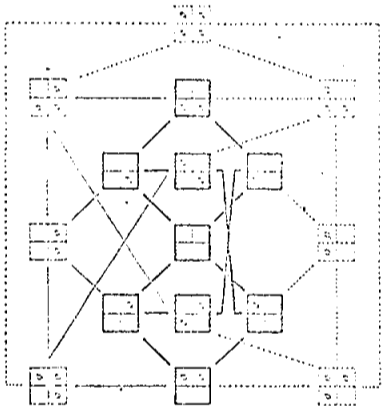
El que importa és l'entramat dels 'camins' o 'rutes'. En efecte : per poder definir i seguir unes trajectòries, sense saber ben bé si anem entrant o entrant, però sabent perfectament que ens desajunquem. Podem, això és, passar d'un tipus als tipus contigus o immediats, de tal manera que els tipus són una mena de 'passeres'. I la totalitat és un entramat de trajectòries possibles. És : la manera de representar simbòlicament això és el graf -- una construcció lògica evidentment aplicable a camps concrets com el dels camins i els transports, i també a molts d'altres. Els graf són també, per exemple, l'equema bàsic dels programes dels ordinadors. Aí, però, no ens interessa en principi el sentit dels desplaçaments. El que ens interessa és la gamma de possibilitats de desplaçament.

El graf ens permet de situar els tipus relatiument als uns als altres. Un cop situat així, cada tipus es revela un nus, una condició crítica. Podem arribar-ni des de (i partir-ne cap a) qualsevol tipus contigu. Hom veït que el graf conté també els passos o passatges entre els punts. Aí es tracta evidentment de transicions (precisament de transformacions). Si suposem que cada tipus és una etapa històrica, aleshores les connexions seran certes històries. Dans el graf, tot això són possibilitats aconseguints a explorar. Ara : aquesta possibilitat mateixa té una aplicació pràctica valuosíssima. Situats en un tipus-etapa, podem intentar com arribar-ni i com partir-ne. I això ens permet de verificar hipòtesis per a la reconstrucció de la història retros-pectiva. En efecte hi ha una gamma limitada de possibilitats alternatives, entre les qual caldrà escollir a la llum de les dades. Si graf no ens dona més -- ni tanpoc menys ! -- que un repertori d'hipòtesis. Els documents ens ajudaran a (in)va-lidar-les en cada procés històric real. Insisteixo : l'operació de produir hipòtesis (sense prejutjar res) és un moment crucial en el procés de reconstrucció històrica. Encara que no sigui pas suficient (cap abstracció no sabria respondre a les qüestions

concretes d'una recerca històrica particular), és tanmateix indit-pensable. Concebre hipòtesis és previ a verificar-les. És a dir que aquesta funció del graf és precisament heurística.

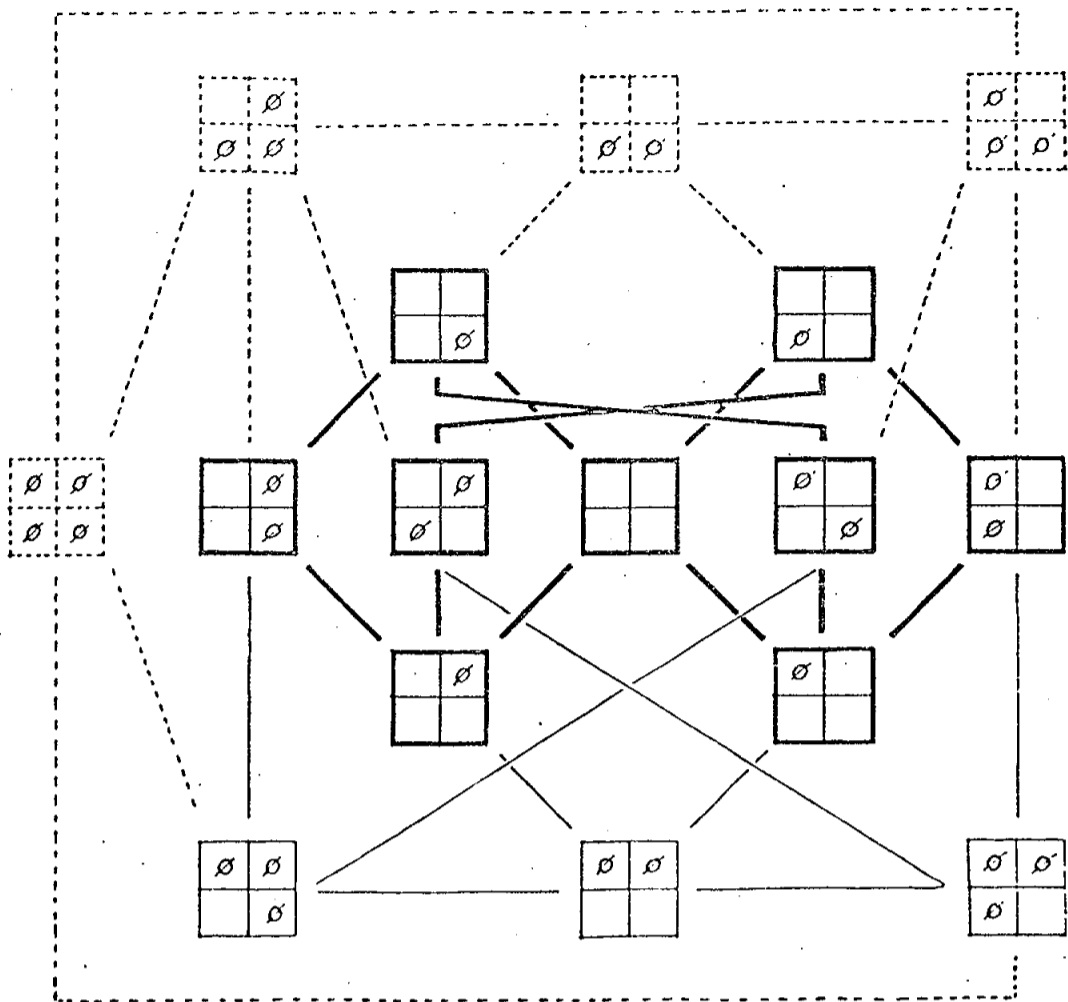
A més, el mateix procediment ens permet d'explorar el ventall de transicions futures a partir d'una etapa present donada. Això és història prospectiva. També podem dir-ne política. La gamma de transicions alternatives cap al futur és precisament la zona de crucialitat que requereix decisions. Tot clarificant els dilemes actuals, el graf ens permet també de definir programes d'acció.

¿ És això la culminació de tot el procés ? Seguríssimament, no. Ens hem limitat a observar en una seqüència relativa. Res no ens assegura que l'etapa primera que hem assenyalat sigui efectivament la inicial. Sens dubte, cal fer algun canvi per a arribar-ni a partir de la mera exportència d'altres. D'altra banda, la nostra quarta etapa no és pas segurament final. De fet, la línia que hem arribat fins ara és que la construcció de la sociologia històrica és realment una seqüència d'obstacles. Cada etapa és un aconseguint, la superació d'un límit anterior. D'altra banda, cada etapa és definida per un límit ulterior que podem ben bé no superar pas. No cal pas, però, que el superem nosaltres mateixos. És massa clar que ningú no podria fer 'tot' el canvi. Per-ne tant -- o no fer-ne gens -- és el nostre dilema recurrent. Si a hores d'ara en tenim una noció, haurem guanyat alguna cosa. Clarament : haurem fet ja un canvi. També és claríssim que encara caldrà continuar.

Lluís V. Araceli

Quadre

Participation

The cost of participation is 25,000 Italian Lira (10,000 Italian Lira for students).

Payment should be made by 30th June 1980 to the following bank:
Cassa di Risparmio di Trento e Rovereto - Trento head branch - Current account 1845 - Tesoreria University of Trento.

The Congress will be conducted in the following Languages: French, English, Italian, German.

Secretariat

Cattedra di Sociologia delle Comunicazioni
- Università di Trento - Via Verdi, 26 - Tel. 0461/981136
38100 TRENTO (Italia)
Telex UNIV. TN 400674

Communications

Any communications should be sent to the Secretariat by 7th September 1980. A summary of not more than 20 lines should be sent to the same address by 30th June 1980.

An English translation must accompany Italian, French or German summaries.

Acceptance will be subject to the Scientific Committee's approval.

Hotel bookings

These should be sent to:

AZIENDA AUTONOMA DI SOGGIORNO DI MERANO
Corso Libertà, 45
Tel. 0473/33223

39012 MERANO - ITALIA

Congress on:

LINGUISTIC PROBLEMS AND EUROPEAN UNITY

MERANO / MERAN

25th -- 28th October 1980

Scientific committee: L. Aracil, G. Braga, G. Francescato, L. Hoffmann,
A. Verdoort

Sponsored by:

THE TRENTINO -- ALTO ADIGE REGION
REGION TRENTINO - SÜD TIROL

PRIMER ENCONTRE UNIVERSITARI DE SOCIOLINGÜÍSTICA

Telefons i adreces d'interès

- Residència Principal. 240 900 904 . Plaça de la Paeria.
- R.E.N.F.E. Informació 23 74 67. Rambla de Ferran.
- Ajuntament de Lleida. 24 02 00, 24 21 84. Plaça de la Paeria.
- Secció Delegada a Lleida de la Facultat de Filologia de la Uni—
versitat de Barcelona. 222999. Carrer de Cavallers.
- Estació d'Autobusos. 22 28 43. Saracibar, 2.
- Aeroport de Barcelona. Informació. 317 86 08
- Miquel Pueyo. 22 19 61.

8

International Sociological Association
RESEARCH COMMITTEE ON SOCIOLINGUISTICS
The President

7 de juny del 1980

Benvolgut col·lega,

Aquesta lletra és un annex als materials que us he enviat -- i en part és redundànt perquè sembla que ja hem aclarit tots els punts essencials. Deixeu-me, però, errar en la millor direcció i realçar el significat del nostre Primer Encontre tot situant-lo dins una perspectiva històrica real. Esmentaré doncs fets a tenir en compte -- als quals cadascú de vosaltres pot afegir-ne potser de més interès - sants.

1. La fundació del Grup Català de Sociolingüística [l'agost del 1973 a Prada de Conflent] va ésser ja la realització d'una intenció antiga, en línia amb un procés històric que previsiblement obriria qüestions de gran envergadura, les quals exigirien un esforç coordinat i una preparació que no començaríem en cap cas massa d'hora. Els esdeveniments han demostrat que aquell raonament previsor era correcte. Sols que també han demostrat que algú ha preferit de perdre un temps preciós. En fi : sóc demostrablement innocent de l'evolució posterior del GCS, el qual no s'ha pas mostrat a l'altura de les circumstàncies. De fet, va arribar al marasme abans del suposat canvi polític.

2. Felicitament, però, la sociolingüística s'ha introduït mentrestant de diverses maneres a les Universitats d'aquesta part del món. Encara que la seva posició institucional sigui ben precària, la sociolingüística [com a matèria especial i com a enfocament prou general] comença a tenir una significació i una força perceptibles -- més grans que el seu propi volum, que també va creixent. Això obre unes possibilitats prou més vastes que les d'una tertúlia parroquial d'amateurs. Per començar, és ja formalment un afer públic, en comptes d'un passatemps privat. Tot plegat és una altra base d'operacions i una altra perspectiva. La sociolingüística universitària té a veure amb tota la nostra societat -- i, per consegüent, també amb les relacions d'aquesta societat amb d'altres. És a dir que el seu univers de discurs és societari, en comptes de sectari.

3. En vista d'això, l'any passat vaig explorar la possibilitat d'aprofitar una reunió a Girona per fer una primera taula rodona sobre la sociolingüística a les nostres Universitats -- a la qual tanmateix no vaig poder assistir personalment, ni vaig tampoc enviar al capdavant la circular que havia preparat i que us he enviat amb els altres materials. La meua pròpia disponibilitat 'física' depèn prou d'una acumulació de coses a què he d'atendre a diversos nivells. Recordeu que he de fer honor a les meves incumbències internacionals -- i recordeu també que la meua 'dedicació' en aquesta Universidad/Universitat de Barcelona és remarcablement intensa. Sembla però, que sempre és el qui ja fa més feina que ha de fer-ne encara més.

4. D'alguna manera, enguany he pogut dedicar una mica més de temps al projecte, aprofitant els meus outings i el telèfon per discutir-lo directament amb tots vosaltres. He volgut assegurar-me així que la iniciativa respon a una necessitat real. Val a dir doncs que no cal realment que ningú inviti ningú. Entenc que aquest Primer Encontre és simplement el resultat d'un acord. De fet,

.../...

.../...

entre els col·legues que he contactat, ja n'hi ha hagut algun que no ha demostrat cap interès a participar en els contactes previs. És clar que l'interès és una forma de selecció menys embarassant que d'altres -- com ara la competència o capacitat -- igualment decisiva.

5. El lloc i les dates de l'Encontre han estat escollits tenint en compte la nostra pròpia disponibilitat i les facilitats locals. De fet, en el moment de fer la decisió, em vaig assegurar que tots els interessats podrien assistir. Felicitment, no va caldre tallar cap nus gordià. Si decidim a Lleida de fer aquests encontres periòdicament [l'interval de sis mesos sembla molt raonable], segurament el lloc variarà rotativament. Caldrà tenir aleshores en compte en cada cas l'interès demostrat pel(s) participant(s) local(s), i també caldrà aproximar-nos a una distribució equitativa dels avantatges i dels inconvenients. Demènec Bernadó ha suggerit ja Perpinyà per al pròxim Encontre [cap al desembre d'enguany]. Evidentment, una altra opció és Alacant -- o bé Mallorca. La meua opinió personal -- que puc argumentar si cal -- és que cal excloure en tot cas Barcelona.

6. També he volgut assegurar que les despeses no serien cap objecció ni discriminació. Felicitment, la Fundació Bofill es va interessar d'hora en el projecte de l'Encontre, i ha promès de cobrir les nostres despeses de desplaçament i d'allotjament. Gràcies a ella, podrem fer aquest Primer Encontre sense gaire detriment personal ni obligació envers les Universitats on treballem. Ara : cal subratllar que, per contra, l'Estudi General de Lleida ens ofereix els seus locals i facilitats de reprografia i d'altres. I encara cal afegir que el Consell de la Ciutat vol acollir el nostre Primer Encontre i reconèixer-ne la significació amb una recepció-sopar dissabte 14 al vespre. Decididament, l'elecció de Lleida ha estat un encert.

7. Els llocs, hores i contactes per telèfon apareixen indicats al programa que haureu rebut a hores d'ara. Noteu que, en principi, se suposa que arribem a Lleida divendres 13 al vespre, i que partim diumenge 15 al vespre. Si no podeu arribar a temps, podeu telefonar-me [(93) 302 72 29] dijous 12 cap a les 11 del matí. En tot cas, us contactaré, per assegurar-me, dijous al vespre. Finalment, els telèfons de Lleida indicats al programa us permetran de fer contactes de darrera hora. Recordeu que ens allotgem a la Residència Principal [plaça Paeria 8], i que fem les reunions a l'edifici del Roser [carrer de Cavallers]. Un cop arribats a Lleida, no caldrà pas fer grans desplaçaments. El mitjà d'arribar-hi que us he aconsellat és el tren -- que podeu enllaçar amb l'avió [prenent el tren-llançadora entre l'Estació Central de Sants] els qui vindreu de més lluny.

8. L'objectiu clau d'aquest Primer Encontre és de començar a comparar sistemàticament notes sobre les nostres experiències, situacions, iniciatives, etc. No cal pas dir que tota mena de materials pertinents, idees, etc que aportareu seran molt benvinguts. La reproducció i la distribució no seran cap problema. Sembla que tenim efectivament ja molt de què informar-nos els uns als altres.

9. El resultat més previsible consistirà a establir una xarxa estable [i ampliable] de contactes que serveixin bàsicament per a (a) intercanviar informació d'interès ; (b) emprendre activitats conjuntes [e.g. seminaris, publicacions], i (c) incorporar-nos decididament a l'activitat internacional per

.../...

mitjans no-extrasensorials. La comunicació i la cooperació entre nosaltres poden efectivament obrir possibilitats que ara són purament imaginàries -- i que no són ni tan sols imaginades pels encarregats oficialment del futur. Les relacions internacionals són almenys un camp en què puc ajudar -- si hi ha demanda, això és. Són una incumbència que tinc -- i no voldria pas que mai es pogués dir que vaig oblidar el meu propi racó. (Serà més just de dir que aquest racó va persistir a ignorar la resta del món.)

10. Una altra finalitat important és de començar a avaluar entre tots els recursos i les potencialitats, les responsabilitats i les necessitats del treball sociolingüístic especialitzat i sistemàtic en aquesta part del món i en aquesta conjuntura històrica. El camp és prou més vast i complex que el rolo del 'parleu bé', l'ortografia, el bilingüisme, l''oficialitat', el 'substrat', etc. Tot això es revela, a més de carrincló i esquifit, patèticament inadequat a les necessitats d'una societat completa que en primer lloc treballa -- en comptes de celebrar efemèrides cada mitja hora.

11. Informar d'això el públic serà simplement lleial. De fet, algú ha suggerit ja que un producte immediat d'aquest Primer Encontre hauria d'ésser una nota o declaració col·lectiva destinada a la difusió local i internacional. No farà cap mal que algú comenci a parlar modestament i sobriament, sense les afectacions, pretensions i ficcions considerades pròpies del discurs 'polític'. La veritat és que ha començat ja a perpetrar-se una combinació de pseudo-política amb pseudo-sociolingüística -- i aquesta mena de bi-illusió -- nisme traeix massa clarament el joc dels qui volen fer de la 'sociolingüística' un truc estrictament oportunista per a llur pròpia promoció, en connivència amb les figures públiques que s'arroguen ex officio competències (pseudo)científiques. El nostre interès seriós i honest té, en contrast amb aqueixa collusió, l'avantatge de no (dis)simular res d'essencial. No cal pas dedicar massa temps a les 'crítiques' doncs. Tot el nostre problema és si és possible (o impossible) de fer sociolingüística pròpiament dita dins i per a aquesta societat. La nostra prise en charge exclou doncs categòricament les connivències poltroneres i mesquines amb els drets adquirits que amenacen d'eliminar les funcions de la recerca i de la crítica en aquesta conjuntura tan decisiva. És simplement inconcebible que cap sociolingüista decent es presti a un joc que també amenaça de suplantar simplement la sociolingüística amb succedanis casolans ineptes i impresentables. Tenim doncs totes les raons imaginables per a defensar ara el nostre propi treball -- no pas solament en interès propi !

12. Puc dir i demostrar documentalment que vaig preveure i anunciar aquesta línia d'esdeveniments abans del suposat canvi polític. A més, el meu projecte d'un Institut de Sociolingüística [presentat en esbós en novembre del 1976, i difós després dins l'Ambit de Llengua del Congrés de Cultura Catalana] preveia la nova conjuntura i volia explícitament respondre-hi abans que els drets adquirits imposessin fets a complerts. La decisió Barcelonina de (re)tallar tot a la mida regional em va decidir a presentar formalment el projecte al President del Consell del País Valencià. Malauradament, el tomb pres per la política valenciana va fer naufragar aquelles excel·lents negociacions. Mentrestant, el tomb pres per la política barcelonina ha produït també efectes negatius. Algú ha anunciat públicament a Barcelona la decisió [o la intenció] d'expropiar [o confiscar] aquella iniciativa valenciana. Lleialtats regionals a part [que no podem compartir perquè la majoria de vosaltres no sou pas valencians], hi ha l'aspecte essencial, que ens afecta professionalment. Em refereixo a l'amenaça de suplantació i d'etilització de la sociolingüística, sota el pretext d''aplicar-la'

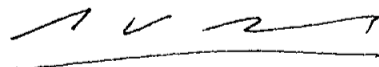
[= invocar-la], en comptes de començar per reconèixer-la i facilitar-la perquè existeixi. Noteu que el nom mateix de la 'sociolingüística' ha començat ja ésser usurpat per una indigesta psico-filologia que serveix precisament per a clausurar les qüestions reals -- precisa -- ment quan cal començar a obrir-les. Si les traves i les rèmores pre -- valen absolutament en definitiva, els qui no ens prestem pas a la com -- plicitat haurem d'optar entre la clandestinitat i l'exili. Val més que imaginem ara aquesta possibilitat per prevenir-la a temps. De fet, ningú no sap ben bé encara si aquesta crisi haurà estat en definitiva un cul-de-sac o una bretxa.

13. Un bon senyal, sens dubte, és que la importàn -- cia i la urgència d'aquest Primer Encontre han estat reconegudes molt espontàniament i generalment. Espero doncs que tots farem de bona gana l'esforç d'assistir i de contribuir a una reunió que, almenys, haurà servit per a clarificar la situació i prendre acords. Clarament : una qüestió prèvia és què esperem de nosaltres mateixos. Noteu bé que la idea de tot aquest Primer Encontre és una alternativa cons -- tructiva. Si nosaltres provem el moviment tot caminant i i presentem una realitat de treball en marxa, serà prou més difícil que prevalguin les confusions i les impostures.

14. És redundant de dir que la millor alternativa consisteix a treballar junts -- i que una cooperativa de treballadors difereix essencialment d'una sòrdida simbiosi de paràsits i explotats, en què els segons són de fet còmplices dels primers. Farem un pro -- grés decisiu si, instruïts per l'experiència, prenem totes les pre -- caucions raonables perquè no hi hagi espoliadors ni víctimes entre nosaltres. Un sentit autèntic de la solidaritat i de la responsabi -- litat personal sembla la millor garantia contra la corrupció. D'al -- tra banda, no hi ha cap perill que ens disputem el mateix bocí d'un camp tan ample com aquest, que hem començat tot just a explorar -- o potser tan sols a obrir. Les rivalitats personals i sectàries puliulen quan molts carreristes sense escrúpols volen arrogar-se i explotar les produccions originals d'uns pocs peoners generosos tot eclipsant-los i condemnant-los a l'oblit. Cal que aprenquem aquesta lliçó de l'experiència -- i que n'ensenyem de millors. Us recordo -- també redundantment -- que sóc sociòleg. La meva disciplina m'ajuda molt a detectar lligams entre les relacions socials i les ideologies, per exemple. També m'ajuda a distingir entre les relacions productives i les improductives. És clar que el sentit comú, educat per l'expe -- riència, basta per a copsar l'essencial de tot això.

15. He acceptat de bona gana una càrrega despre -- porcionada en la preparació d'aquest Primer Encontre perquè tinc cos -- tum de demanar-me què depèn de mi mateix -- i també perquè espero que, precisament a partir de l'Encontre de Lleida, començarem a distribuir els avantatges i els inconvenients de maneres més decents i eficients. Espero també que sabrem fer-ho per pròpia iniciativa i convicció -- no pas com a agents devots i/o mercenaris. Com a originador i pro -- motor, agraeixo la vostra cooperació en la formació d'una base d'o -- peracions més adequada a les necessitats de la nostra societat en primer lloc -- i també al nostre propi sentit de la productivitat i la dignitat professionals. Reconec molt especialment la generositat exemplar de Miquel Pueyo i espero que tots la sabrem apreciar. L'En -- contre de Lleida haurà valgut amplament totes les nostres penes si tots plegats en traïem el millor partit possible.

Cordialment vostre,

Per la sociolingüística és un procés constructiu, un moviment que produïx unes estructures tot seguint un(s) camí(ns) que no 'sabem' pas a priori. És a la línia d'un tram de camí fet que podem copiar-ne el 'truc' o traure'n l'entrellat -- operació crucial, que ens permet de posar les coses en perspectiva, i també de fer extrapolacions, perquè realment es tracta d'una concatenació.

Podem dir que la construcció de la sociolingüística és una concepció d'etapes i de transicions o 'salt', a la manera d'una cursa d'obstacles. Cada obstacle superat és un acompliment, un nivell, que no és pas definitiu. Tampoc no és pas el primer. En realitat, el que observem és un tram, un interval, que sens dubte comença realment més enrere -- i que, també sens dubte, pot i deu procedir endavant. Ara: l'interval mateix revela una lògica -- més o menys com la sèrie dels nombres ~~1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100~~ ... 16, 32, 64, 128, 256 ... en revela una. En això consisteix la 'pau' 'pau', que ens dóna almenys un sentit de l'orientació, del qual podem traure partit per continuar produint.

És clar, però, que la construcció d'una disciplina no és reduïx pas a una sola línia evolutiva. De fet, és un entrellaçament prou intricat. La línia que seleccionarem serà doncs purament il·lustrativa del sentit del procés. Si ho és realment, no caldrà pas jus -- ~~elaborar-hi més d'altres arguments. Aquí em limitaré doncs a una línia que em sembla especialment aclaridora --~~ sense dubte, perquè l'ho explorada ja mateix. Resseguir-la amb atenció pot évidentment ajudar-nos a descobrir-ne d'altres, que poden ben bé diferir-ne significativament encara que totes siguin essencialment anàlogues.

1. PRIMERA ETAPA : DESCRIPCIÓ D'UN CAS IMPRESSANT

La curiositat és ecí decisiva. Una certa situació particular pot atraure la nostra atenció. La millor descripció que podem fer-ne serà clara i intel·ligent. Serà bona, això és, en la mesura en què assenyalarà i il·luminarà un entrellat de relacions 'interres' entre alguns 'aspectes' del cas en qüestió. Concentrar-se en aquestes aspectes, detectar-ne les relacions i copsar la coherència d'aquestes són les etapes de la descripció, ja qual no pot mai ésser exhaustiva. Com que sempre serà selectiva, hi haurà doncs un criteri de selecció (l'interès mateix de l'observador), i també un cert criteri d'en-

drèament d'exposició sinòptica. Tot això serà, però, tan lluny com la selecció mateixa del cas a descriure en primer lloc i no quedarà cap simbolització especial per tal com el cas en qüestió és concret.

Com que, d'altra banda, hom pot descriure una diversitat de 'casos', la suma dels resultats en aquesta etapa serà una miscel·lània de monografies, un mostriari -- un repertori, això és, que restarà indefinidament obert. El treball serà doncs acumulatiu, més que no pas constructiu. Un bon (múltiple) exemple d'això són les descripcions de situacions sociolingüístiques acom ara l'àrab o la del grec modern. Aquest exemple és aclaridor, per tal com es tracta de 'casos' que revelen tenir alguna cosa en comú.

Aquesta etapa és, per a molts, la culminació i la fi del treball. Nosaltres l'hem triada com a punt de partida. Anem doncs a passar el límit en què aquells s'aturen.

2. SEGONA ETAPA : CONSTRUCCIÓ D'UN TIPUS IDEAL

Entre aquesta etapa i la primera, hi ha un salt molt important. És el passatge del món concret al món conceptual, que és general i abstracte. El treball bàsic consisteix ací a comparar un conjunt de casos concrets similars per fer-ne una mena de descripció genèrica. El resultat d'aquesta segona mena de descripció serà precisament un tipus, un model conceptual que construirem tot abstractant a partir dels casos particulars. En tipus tindrà unes implicacions múltiples, que són l'entrellat en què ~~estem treballant~~.

I això admet ja una representació abstracta -- un diagrama, per exemple. La simbolització és crucial. Si representem simbòlica -- ment el tipus -- és a dir: si el 'formalitzem' -- podem operar amb símbols, i continuar endavant. Si, com va fer Ferguson en el seu article Dialects, ens limitem a fer una bona descripció sinòptica, segurament restarem en aquesta etapa i no sabrem en quina direcció avançar. El tipus serà aleshores un acompliment que celebrarem -- i que segurament també explotarem tot 'aplicant-lo' a fort o a dret per tal com els límits mateixos de la seva aplicabilitat restaran fan vegues com el seu contingut 'intern'. Incls -- teixo: la millor manera de clarificar el contingut conceptual en què el tipus consisteix és la simbolització formal, que cal évident -- ment que sigui apropiada i també operativa. Si veïem en això, el tipus serà precisament un model ideal, que tindrà una coherència (una riquesa d'implicacions) al mateix temps que un camp definit

d'aplicació (= un 'abast'). És clar que això ens donarà un criteri també per a subsumir aquest o aquell cas particular sota el tipus, mentre que n'haurèm d'excloure d'altres. El tipus serà precisament general -- no pas 'universal'.

3. TERCERA ETAPA : LA FAMÍLIA DE TIPUS

Un diagrama ens revelarà que la diglòssia és una certa distribució de varietats lingüístiques en funció d'una variable sociocultural dicotòmica : Informal/Formal. Evidentment, això és una simplificació, una abstracció. És també, però, la definició mateixa del tipus. Insisteixo : el tipus és precisament això que el defineix. I bé : és prou clar que d'altres distribucions són hipotèticament possibles. De fet, n'hi ha que es presenten realment. I cadascuna d'aquestes altres distribucions serà un tipus, tan de ple dret com la diglòssia, la qual no serà pas privilegiada. En comptes d'utilitzar un tipus a la manera procrustea -- és a dir * d'explotar-lo tot aplicant-lo a tort o a dret --, anirem construint un cert repertori de tipus de la mateixa mena, cadascun amb les seves propietats i el seu abast. No pressuposarem pas doncs que una certa situació o és diglòssia o no és res. El repertori de tipus ens permetrà d'encabir-la afora o allà. Però això és un aspecte secundari en aquesta etapa: Un cop passem el límit anterior, operem amb abstraccions simbolitzades i seguim una lògica que NO depèn pas constantment de l'aplicació que en fem a 'casos' particulars. Ens movem, així és, en un altre nivell, que té correïctivament una altra mena de relacions amb la realitat empírica.

El que importa en aquest nivell és que el tipus forma part, com una variant, d'un conjunt o repertori de tipus, a la manera de variacions sobre un tema. I aqueix conjunt forma efectivament una 'família' coherent. Els tipus que la formen tenen en comú el març o enquadrament, el diagrama abstracte o 'buit' que ens permet de representar-los tots tot introduint-hi variacions combinatòries. Els tipus seran així perfectament comparables entre ells perquè podrem distingir allò que els diferencia d'allò que comparteixen.

La família de tipus és una altra mena de construcció. És un conjunt de possibilitats alternatives -- o, com ja he dit, un conjunt de variacions sobre un tema, en el sentit d'uns arranjament combinatòria dins un marc global que els conté i que resta constant. Noteu que la família conté els tipus d'una manera que s'assembla a la manera com subsumim els casos sota el tipus

corresponent.

A més, els tipus, com a variacions o variants, són efectivament descoberts (i produïts) per aquell joc combinatori que anomenem imaginació inventiva i que consisteix a explorar un àmbit de possibilitats. Noteu també que els tipus són 'discrets', és a dir : distints. D'antuvi, semblen tan solts com les boles de la loteria o les cartes d'una baralla. Podem enumerar-los, (re)arranjar-los i, en primer lloc, construir-los en qualsevol ordre possible. Breument : no hi ha, en principi, cap ordre privilegiat. El joc inventiu consisteix a cadavall en aquella soltesa, que ens permet d'explorar les possibilitats en distintes direccions a l'atzar o a caprici. D'altra banda, però, constatem que els tipus formen un repertori definit, perquè la gamma de possibilitats és limitada. La família és una classe, i el seu contingut és típicament un nombre discret (definit i relativament petit) d'elements, que són els tipus. Podem doncs, independentment de la seqüència, enumerar els tipus exhaustivament. En aquest cas, n'hi haurà exactament 16 -- és a dir : el conjunt de les parts d'un conjunt de 4 elements, entre 16 quals hom inclou sempre el conjunt buit i el conjunt ple. En efecte : hem arribat tot naturalment a la teoria de conjunts, que admet diverses simbolitzacions equivalents -- com ara els diagrammes d'Euler-Venn i els de Carroll, i també fórmules algebraiques estrictament equivalents. El diagrama que hem utilitzat fins ací és un diagrama de Carroll, amb les seves variants. Podríem haver utilitzat qualsevol altra mena de representació estructuralment equivalent, però.

Per a molts, l'exploració i l'enumeració d'una família de tipus és la fi del treball. Nosaltres, però, hem descobert que la teoria de conjunts és aplicable en aquesta etapa -- i ara veurem que, a més, ens obre d'altres possibilitats. Anem doncs endavant tot creuant el límit en què molts s'aturen definitivament.

4. QUARTA ETAPA : EL GRAF I LES TRANSICIONS

Un graf és un conjunt connex de conjunts, un entrellat a la manera d'un enreïrat o d'una xarxa. Els seus elements són, d'una banda, 'punts' i, de l'altra, 'passos', que són les connexions o transicions entre els punts. És a dir que, si els tipus són els punts, el graf continuarà, a més de tots els tipus que formen una família, també les connexions entre ells. I aquest element nou és importantíssim, com veurem de seguida. De fet, ens obre

la possibilitat d'incloure les transformacions (i la 'diacronia') dins una construcció més vasta i més 'potent', que realment supera els acompliments de totes les etapes anteriors.

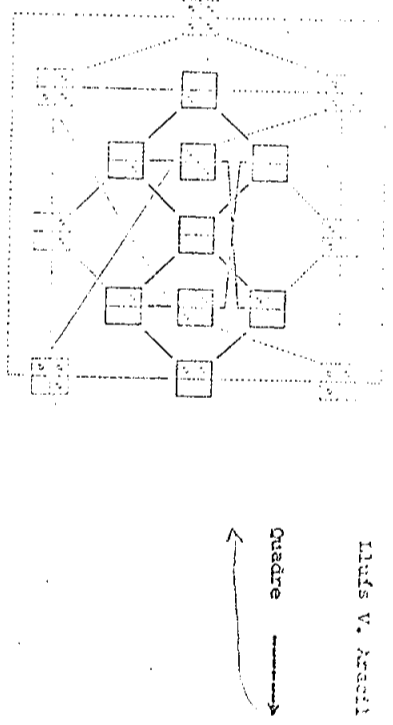
Per Vist que, en principi, els tipus que formen una família estan solts. També hem vist, que hi ha diferències i coincidències entre ells. Això vol dir que podem detectar transicions o transformacions 'simples' o 'elementals' -- les quals, d'altra banda, estan concretades. El sentit del moviment no importa pas aquí. Si que importa és l'entramat dels 'camins' o 'rutes'. En efecte : podem definir i seguir unes trajectòries, sense saber ben bé si anam endavant o enrere, però sabent perfectament que ens desplaçem. Potem això és, passar d'un tipus als tipus contigus o immediats, de tal manera que els tipus són una mena de 'passerelles'. I la realitat és un entramat de trajectòries possibles. Bé : la manera de representar simbòlicament això és el Graf -- una construcció lògica evidentment aplicable a camps concrets com el dels camins i els transports, i també a molts d'altres. Els grafos són també, per exemple, l'esquema bàsic dels programes dels ordinadors. Aol, però, no ens interessa en principi el sentit dels desplaçaments. El que ens interessa és la gamma de possibilitats de desplaçament.

El Graf ens permet de situar els tipus relativament els uns als altres. Un cop situat així, cada tipus es revela un nus, una ~~entitat~~ entitat. Podem erricar-hi des de (i partir-ne cap a) qualsevol tipus contigu. Hem vist que el Graf conté també els passos o passosos entre els punts. Aol es tracta evidentment de transicions (precisament de transformacions). Si suposem que cada tipus és una etapa històrica, aleshores les connexions entre etapes històriques. Dins el Graf, tot això són possibilitats de transició i desplaçament. Ara : aquesta possibilitat mateixa té una connotació pròpia i valuosíssima. Situats en un tipus-etapa, podem arribar amb erricar-hi i com partir-ne. I això ens permet de definir hipòtesis per a la reconstrucció de la història retros - vacua. En efecte hi haurà una gamma limitada de possibilitats alternatives, entre les qual caldrà escollir a la llum de les dades. El Graf no ens dona més -- ni tampoc menys ! -- que un repertori d'hipòtesis. Els documents ens ajudaran a (in)ve - nir-les en cada procés històric real. Insisteixo : l'operació de produir hipòtesis (sense prejutjar res) és un moment crucial en el procés de reconstrucció històrica. Encara que no sigui pas suficient (cap abstracció no sabria respondre a les qüestions

concretes d'una recerca històrica particular), és tanmateix inel - lencable. Concebre hipòtesis és cravi a verificar-les. És a dir que aquesta funció del Graf és precisament heurística.

A més, el mateix procediment ens permet d'explorar el ventall de transicions futures a partir d'una etapa present donada. Això és història prospectiva. També podem dir-ne política. La gamma de transicions alternatives cap al futur és precisament la gamma de cunilla que requereix decisions. Pot clarificar els dilemes actuals, el Graf ens permet també de definir programes d'acció.

? És això la culminació de tot el procés ? Seguríssimament, no. Nos hem limitat a observar un interval, un tram, dins el qual hem descobert un moviment en una seqüència reactiva. Nos no ens assegurava que l'època primera que hem assenyalat sigui efectivament la inicial. Sens dubte, cal fer algun canvi per a erricar-hi a partir de la mera experiència d'altre. D'altra banda, la nostra quarta etapa no és pas segurament final. De fet, la línia que hem après fins ara és que la construcció de la sociologia històrica és realment una guerra d'obstacles. Cada etapa és un obstacle, la superació d'un límit anterior. D'altra banda, cada etapa és definida per un límit ulterior que podem ben bé no superar pas. No cal pas, però, que el superem nosaltres mateixos. És encara clar que ningú no podrà fer 'tot' el camí. Per-ne part -- o no fer-ne gens -- és el nostre dilema recurrent. Si a hores d'ara en tenim una noció, haurem guanyat alguna cosa. Clarament : haurem fet ja un canvi. També és claríssim que encara caldrà continuar.

Il·lustr. V. Azechi

Quadre

THE ARTICULATION OF DOMAINS AND NORMS :
AN INQUIRY INTO A UBIQUITOUS HIERARCHIC STRUCTURE

Language use admits of and calls for an extensional or topological and a normative approach. Now, the mutually irreducible notions of domain and norm (or rule) turn out to point and lead to each other. Whereas a domain is delimited by reference to categories (i.e. in terms of norms), a norm consists of both its content or structure and its scope or range of application. This interdependence is, however, not circular as the norms that delimit a domain are distinct from those operative within it. For example : the fact that a sociolinguistic norm prescribes the use of English on certain occasions means that the grammatical rules of the structure of English apply to those occasions. There seems to exist an alternate concatenation of domains and norms. Whereas a domain implies 'higher' norms which delimit it 'externally', it is the scope of operation of 'lower' norms which organize it 'internally'. Thus it is via domains that 'lower' norms imply 'higher' norms -- just as it is via norms that larger domains include smaller domains. We can follow up in both directions this zigzag pattern of logical relations which is obviously a hierarchy consisting of an indefinite number of levels.

Recent historical linguistics has caught occasional glimpses of this pattern -- without, however, realizing and recognizing that it transcends both 'upwards' and 'downwards' any field of direct observation. This paper attempts to highlight that pattern and to contend that it is actually a pervasive intimate structure of sociocultural reality as it seems to be the way in which it is naturally articulated into levels. Further, the alternation of domains and norms probably gives direct access to the interplay of empirical chance and logical necessity -- which is in turn the main key to the mechanism of diachronic change.

By following up a clue actually detected by historical linguistics, the social sciences can gain insight into both the intimate structure of society-and-culture and its articulation with the rest of reality. And it is, after all, for sociolinguistics to suggest that highlighting the 'upward' implication of norms and the 'downward' inclusion of domains may well be the best way of realising how society-and-culture is ultimately of a piece with the biological and physical structures which are its very foundation.

Lluís V. ARAGIL
University of Barcelona

THE ORDINARY AND THE SPECIAL :

AN INQUIRY INTO A PRAGMATIC UNIVERSAL,
WITH SIDELIGHTS ON COLLOQUIAL LANGUAGE, EVERYDAY LIFE AND COMMON SENSE

Lluís V. ARACIL
Llengua Catalana
Universitat
BARCELONA 7

My course in Colloquial at the University of Barcelona (since 1977) has confronted me with the problem of circumscribing its very subject-matter, for a start. Somehow, such basic categories as 'colloquial language', 'everyday life' and 'common sense' are usually left undefined -- or defined negatively. This is of course typical of the 'unmarked' terms in a wide range of oppositions -- e.g. workday / holiday, civilian/military, profane/sacred, prose/verse and the like -- which are all ultimately subsumable under the inclusive opposition, ordinary/special -- or regular/exceptional. Indeed, this opposition is so multiform and widespread that it is safe to regard it as a genuine universal. It does at any rate hold together many aspects of social reality and may well provide a key to some fundamental questions.

The ordinary/special opposition is very strictly pragmatic. What is ultimately ordinary (or special) is what we do under different circumstances. To be more exact, the ordinary is what we ordinarily do on ordinary occasions -- which suggests that we begin by classifying occasions in those terms. Now, while the opposition tells us next to nothing about things an sich, it does help us to arrange and manage our own behaviour by deciding what is in order in the case in hand. So it does bear an essential resemblance to the pragmatic (meta)rules singled out by Gregory Bateson and his associates. Of course, ~~we do~~ classify objects at every turn. But then the very act of classifying them is an operation subject to rules -- and it is probably in the direction of implicit underlying rules that we must look for universals. Looking into the operation itself -- instead of embarking on an immense ethnographic survey of its particular applications or incidence -- seems at any rate to be the best line of approach.

We can begin by realizing that, although the ordinary and the special occur, by definition, in complementary distribution, they are not on an equal footing. The ordinary is what we do (or try) in principle, in the first instance and as a rule -- clearly because it is supposed to be in order other things being equal. In other words : it does occur provided that ... -- whereas the special does not occur unless ... This mechanism bears a perfect resemblance to legal pre-

sumptions. It simply gives priority to the ordinary by exempting it from the burden of the proof. And this does mean that the ordinary is quite literally 'primary', whereas the special is 'secondary', in a sequential way which nevertheless admits of different interpretations in different frames of reference. We are also justified in assuming as a working hypothesis that the ordinary is 'basic' and the special is 'additional'. On the other hand, exception (or reservation) certainly implies negation and seems to be a very important logical operation.

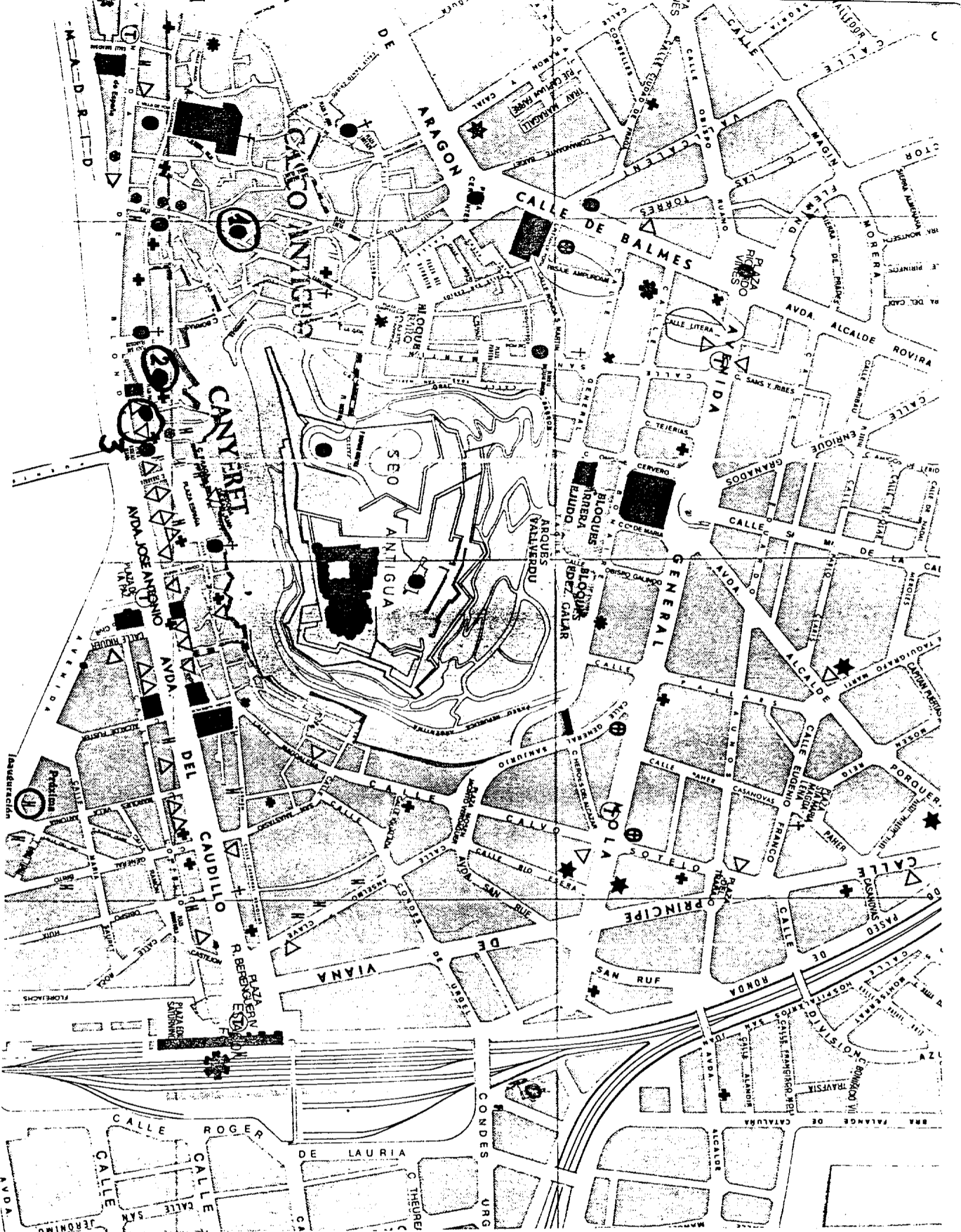
... / ...

..... / ...

The main stages of my research so far have been : (a) clarifying the nature of the ordinary/special opposition in relation to others (e.g. unmarked/marked); (b) inquiring into its implications and looking for an appropriate symbolic formalization (in the direction of computer programming, for example); (c) devising phenomenotechnical tricks for finding out what is ordinary under given circumstances ; (d) relating the ordinary/special dichotomy, which is discrete, to both statistical frequencies and economic efficiency; and (c) viewing in this light the shifts and transpositions of the ordinary and the special in the course of many different sociocultural changes -- those studied by historical linguistics are certainly a case in point.

A theoretical sketch (which seems to bear out Herbert Simon's views in The Sciences of the Artificial) and some phenomenotechnical tricks (which empirical fieldwork by my students has proved fruitful) are the results I can present. They do not puzzle away every problem. Rather, they open up fresh questions which temptingly call for further research.

It is, however, clear enough that we gain direct access to 'fundamentals' by taking up a sociolinguistic subject and following up its implications and connexions. And this very fact challenges the prevalent notion of 'sociolinguistics'. Most of current sociolinguistics, indeed, takes theory for granted and confines itself to applied and/or ancillary tasks in the rearguard of science. But then another kind of sociolinguistics tends to concentrate on epistemological groundwork and has all the makings of a 'frontier research discipline' (cf. Norwood Hanson, Patterns of Discovery).

- 1- Edifici del Roser.
- 2-Residència Principal.
- 3-Paeria.

FREE UNIVERSITY OF TRENTO

Congress on:

LINGUISTIC PROBLEMS AND EUROPEAN UNITY

MERANO / MERAN

25th - 28th October 1980

ya

15

Scientific committee: L. Aracil, G. Braga, G. Francescato, L. Heilmann, A. Verdoort

Sponsored by:

THE TRENTINO - ALTO ADIGE REGION

REGION TRENTINO - SÜD TIROL

Trento

Te

Work : ()

Areas of interest :

Date :

Signature :

The University of Birmingham

DEPARTMENT OF LINGUISTICS

The University of Birmingham, P.O. Box 363, Birmingham B15 2TT

Telephone 021-472 1301 Ext. 2689

Professor N. E. Collinge.

SOCIOLINGUISTICS SYMPOSIUM

15 - 18 September 1980

Dear Lluis

Thank you for your response to the first circular. If you would like to attend the Sociolinguistics Symposium, please complete the enclosed registration form and return it to me with the conference fee of £2.50. You need not pay for accommodation and meals until you arrive, but please indicate your requirements now. Please note the change in dates to 15 - 18 September 1980. The conference venue remains the same.

I am pleased to tell you that we have received SSRC support for the Symposium this year, which will help towards administrative costs, expenses of guest speakers, and some travel costs for those giving papers. Those who are planning to give papers and need financial assistance for travel should contact me as soon as possible. It will also be possible to pay some of the expenses of postgraduate research students interested in attending.

Cell Hymes (Graduate School of Education, University of Pennsylvania) will give a keynote speech at the panel discussion on 'Applications of Sociolinguistics'. Norbert Dittmar (Freie Universität Berlin) will be the guest speaker at the workshop on 'Fieldwork, Methods and Aims of Sociolinguistic Analysis'. There will be other invited speakers at each of these discussions.

The procedure for offering papers will be the same as last year. If you would like to offer a paper (35 - 45 min. presentation + 15 min. discussion) or a brief report on research in progress (15 - 20 min. presentation + 10 min. discussion), please send me an abstract (up to one page) as soon as possible, and in any event, not later than 30 June. A committee will decide on the final programme on the basis of abstracts received by that date.

I will be sending details of the programme, accommodation and travel suggestions in the next circular.

Yours sincerely,

Suzanne Romaine

Second Circular
May 1980

SOCIOLINGUISTICS SYMPOSIUM

15 - 18 September 1980

REGISTRATION FORM

NAME _____

ADDRESS _____

I plan to attend the Symposium as a : resident _____
non-res. _____

I enclose the conference fee of £2.50

(This is payable now by all participants and includes administration costs, plus a wine party on the first evening of the meeting. Please make cheques payable to S. Romaine, Symposium A/C).

I would like to book the following accommodation (all single bedrooms) and meals (which can be paid on arrival):

Accommodation (bed and breakfast)

Monday (15) night	£5.50
Tuesday (16) night	5.50
Wednesday (17) night	5.50

Meals

Monday (15) lunch	£1.75
dinner	2.50
Tuesday (16) lunch	1.75
dinner	2.50
Wednesday (17) lunch	1.75
dinner	2.50
Thursday (18) lunch	1.75

TOTAL £31.00

The total figure (based on current charges) includes costs for all meals, and accommodation during the meeting, and is inclusive of V.A.T.

PLEASE RETURN THIS FORM AS SOON AS POSSIBLE (AND NOT LATER THAN 15 JULY) TO:

Suzanne Romaine
Department of Linguistics
University of Birmingham
P.O. Box 363
Birmingham B15 2TT.

A QUANTITATIVE APPROACH TO LANGUAGE SHIFT
IN THE LIGHT OF DECENNIAL CENSUSES IN WALES, 1891-1971

Lluís V. ARACIL
Llengua Catalana
Universitat
BARCELONA 7

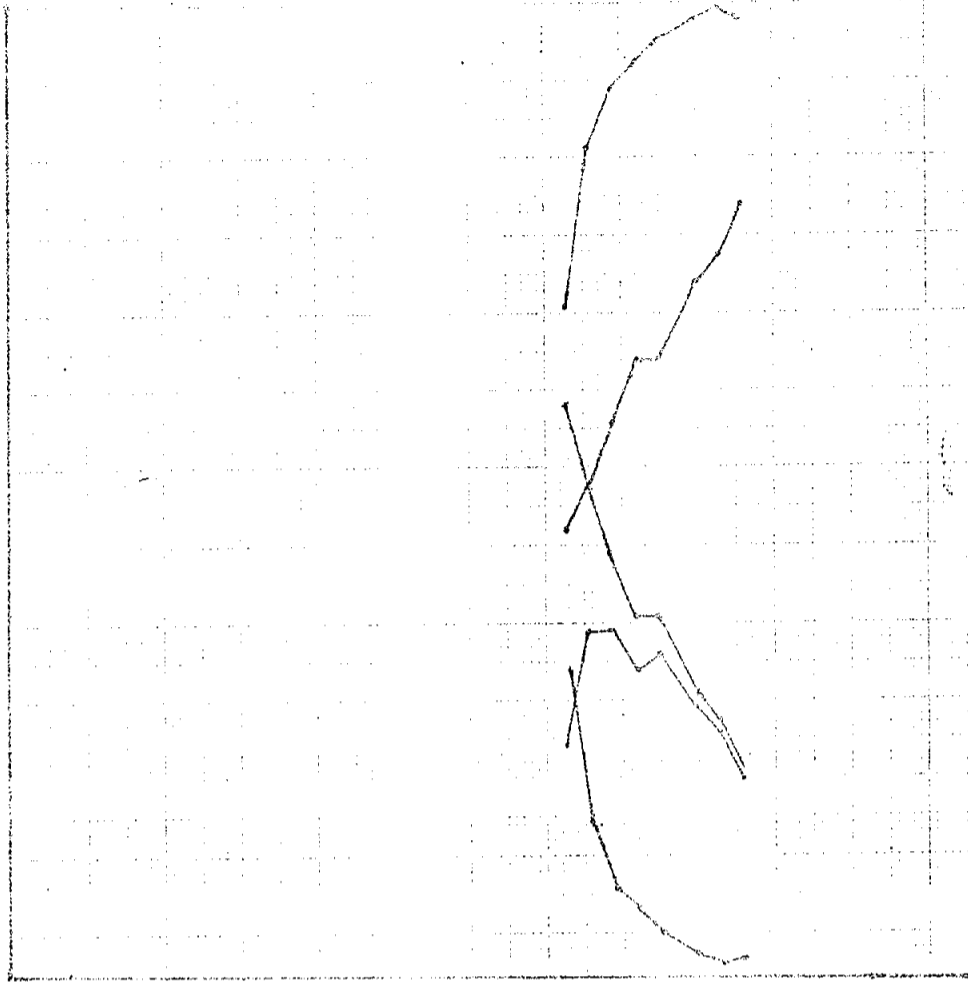
The quantitative aspect of language shift calls for a statistical approach which can profitably draw on demography for both raw data and methods.

Statistical data about the spread/recession of languages in modern Europe are generally very poor and remain yet to be systematically collected and elaborated. This enterprise needs considerable interdisciplinary groundwork and calls for international co-operation. The author's contribution simply aims at proving such a work feasible and fruitful.

The census figures on Welsh (and English) in Wales cover a fair interval and seem rather reliable. The author's analysis highlights steady trends which provide a safe basis for projections and brings out significant internal regularities which are worth looking for in cases about which similar data exist. The lag between the acquisition of the dominant language and the abandonment of the recessive one, for example, is clearly similar (and probably related) to other décalages.

Whether or not the model sketched by the author is validated by further research, this very attempt does open up an approach which seems capable of considerable development.

CONFERENCE ON MINORITY LANGUAGES, GLASGOW, SEPTEMBER 1980

MODALITES PRACTIQUES DE LA RENCONTRE

CALENDRIER :

Samedi 27 septembre 1980

matin : discussion générale sur le thème de la rencontre
après-midi : discussion en ateliers

Dimanche 28 septembre : discussion en ateliers

Lundi 29 septembre

matin : discussion en ateliers
après-midi : discussion de synthèse et clôture de la rencontre

HEBERGEMENT : Il sera possible de loger en Cité Universitaire, en chambre individuelle (30 F la nuit)

Etant tenu à verser une caution au moment de la réservation, nous vous demandons le paiement d'une nuit (30 F) au moment de l'inscription.

Si vous préférez loger à l'hôtel, nous vous demandons de vous adresser au syndicat d'initiative d'Aix-en-Provence, qui vous communiquera la liste et les tarifs des hôtels. Il ne devrait pas y avoir de problème de place à cette période de l'année.

REPAS : Ils peuvent être pris à la Cité Universitaire

Petit-déjeuner : 4 F
Repas : 11 F

et à l'extérieur, naturellement...

INSCRIPTION : Une participation aux frais de 50 F vous est demandée pour couvrir les dépenses de (tirage, édition, etc.).

En sont dispensés les étudiants et les chômeurs.

RENCONTRE 1980

Aix-en-Provence les 27-28 et 29 septembre 1980

Langage et Société vous invite à participer à sa rencontre annuelle qui, cette année, est organisée en collaboration avec l'Institut de Didactique et de Pédagogie de l'Université de Provence. Cette rencontre se tiendra les 27-28 et 29 septembre 1980 à Aix-en-Provence sur le thème :

LE DOMAINE PARADIGMATIQUE : LA FORMATION DES ADULTES A L'EMPRESSION

- ses conditions sociales d'émergence
- expression et normes langagières

Pour préparer concrètement cette rencontre nous vous proposons la démarche suivante :

1. Nous vous envoyons un texte qui présente lacunièrement les questions qui sont apparues lors d'une première concertation entre les organisateurs de Paris et d'Aix, ainsi que les orientations qui sont susceptibles de donner lieu à discussion. Ce texte a pour fonction éventuelle de proposer un premier cadre à la rencontre et de susciter de votre part des textes préparatoires.

2. Pour amorcer le débat, les premiers textes seront publiés dans le n° 12, juin 1980, du bulletin (ces textes devront nous parvenir avant le 15 avril). Par ailleurs un cahier spécial, supplément au n° 12 et paraissant courant juillet, regroupera l'ensemble des textes préparatoires. Ceux-ci devront ne pas dépasser 4 pages, être frappés selon les normes de L & S et nous parvenir avant le 20 mai.

3. Nous envisageons une organisation de la rencontre sous forme d'ateliers de 2 jours compris entre deux discussions générales d'une demi-journée. Nous proposons de déterminer les thèmes des ateliers en fonction des textes reçus et des avis qui pourront s'exprimer dans les deux mois qui viennent. C'est pourquoi nous vous invitons à assister aux deux réunions qui se tiendront à cet effet

A Paris : le mardi 6 mai 1980 à 10 h à la Maison des Sciences de l'Homme, 54 bd Raspail, salle 214.

A Aix-en-Provence : le samedi 10 mai 1980 à 14h à l'Université de Provence, Centre d'Aix, 29 avenue R. Schuman, salle 272.

BULLETIN D'INSCRIPTION *

Rencontre 1980

Aix-en-Provence 27-28-29 septembre

M.		participera à la rencontre	OUI	NON ¹
	Nom et Prénom			
	Adresse ² (personnelle)			
	(professionnelle)-			
		sinon souhaite recevoir les documents préparatoires	OUI	NON ¹
	Fera parvenir un texte préparatoire		OUI	NON ¹
	Souhaite bénéficier d'un billet de congrès (20% sur aller-retour) au départ de la gare de :		OUI	NON ¹
	Réserve une chambre individuelle en cité universitaire			
	(30F la nuit) pour les nuits du...	26 au 27 septembre	OUI	NON ¹
		27 au 28 "	OUI	NON ¹
		28 au 29 "	OUI	NON ¹
		29 au 30 "	OUI	NON ¹

FRAIS D'INSCRIPTION

Inscription³ : 50 F

Avance pour réservation de chambre : 30 F

Ci-joint un chèque bancaire ou postal de :

à l'ordre de Langage et Société (C.C.P. 15-963-70 R Paris)

(Pour des raisons comptables, n'adressez pas directement votre chèque aux C.C.P. Faites le nous parvenir, accompagné du présent bulletin, à l'adresse suivante :

Langage et Société (M.S.H.) - 54 bd Raspail - 75270 Paris Cédex 06

1. Rayer la mention inutile

2. Adresse à laquelle vous désirez recevoir la documentation : personnelle¹
professionnelle¹

Adresse à laquelle vous désirez figurer sur la liste des participants : personnelle¹
professionnelle¹

3. Sont dispensés des frais d'inscription les étudiants et les chômeurs.

* BULLETIN D'INSCRIPTION A RENVOYER A "LANGAGE et SOCIETE" - M.S.H.
54, boulevard Raspail - 75270 Paris Cédex 06.

.../...

FERNANDA IRENE FONSECA

JOAQUIM FONSECA

Assistentes da Faculdade de Letras do Porto
Bolsistas do I. N. I. C.

PRAGMÁTICA LINGÜÍSTICA E ENSINO DO PORTUGUÊS

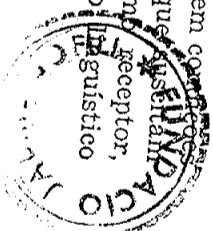
LIVRARIA ALMADINA
Arco de Alameda, 15
R. Ferreira Borges, 121
COIMBRA — 1977

CONCLUSÃO: PARA A DEFINIÇÃO DA AULA DE PORTUGUÊS

Poderemos condensar em algumas notas finais o sentido que procurámos imprimir ao nosso trabalho e a concepção de aula de língua materna que nele se assume.

1. A aula de Português é sempre aula de língua, de linguagem, de comunicação. Visará, pois, o desenvolvimento e a estruturação da competência comunicativa do aluno que o tornará apto a *usar melhor* a sua língua — *usar melhor* não apenas como aperfeiçoamento de tipo estrutural, de correção de estruturas e aquisição de estruturas novas, mas também e sobretudo como obtenção de sucesso na adequação do acto verbal às situações de comunicação.

Este *usar melhor* significa sempre obtenção de eficácia na actuação social, alargamento da integração esclarecida na práxis social, numa dupla perspectiva: como emissor, o falante estará em condições de tomar consciência das coordenadas que *usar melhor* e marcam o seu próprio discurso; como receptor, captará as determinantes do exercício

dos outros falantes e, dessa forma, estará apto a assumir um espírito crítico perante o discurso alheio.

2. Para que este desígnio se concretize, terá o professor de Português de fomentar o contacto do aluno — contacto que sistematizará — com a múltipla variedade de situações e, logo, com a pluralidade dos discursos daí decorrentes. Sublinhamos que esta *abertura crítica* da aula de Português à pluralidade dos discursos constitui a via correcta de realização da integração da escola na vida, na comunidade.

Sendo assim, a aula de Português será o lugar da *avaliação* dos discursos, nas suas dimensões explícitas e implícitas — dos discursos que em cada momento se actualizam e dos que, produzidos em algum momento passado, nos chegam materialmente fixados.

3. Na pluralidade dos discursos inscrevem-se não somente os discursos levados à aula como também os discursos que no seio dela se produzem. Cabem aí o discurso escrito mas também o oral, o literário mas igualmente o não literário. A cada um compete um lugar próprio, que lhe advém da sua situação relativamente aos outros, no que se consubstancia a respectiva especificidade.

O estudo do texto na aula de Português será, assim, o estudo da *especificidade dos discursos* em articulação com as situações que os suscitam.

Nestas circunstâncias, o discurso literário ocupará na aula tão só o lugar que lhe é devido. Este lugar não coincide com a banalização do seu uso, que embota a sensibilidade do aluno à sua especificidade, pelo facto de o discurso literário não ser, na prática didáctica, devidamente situado no conjunto dos outros discursos.

4. O objectivo básico de desenvolvimento da competência comunicativa configurará actividades diversificadas que conduzirão ao domínio por parte do aluno dos modos de actuação linguística que exploram com o máximo sucesso, quer no âmbito da expressão oral quer no da expressão escrita, a adequação do discurso às situações de comunicação.

O professor de Português não apenas motivará à expressão oral e à expressão escrita, mas também e sobretudo estará preparado para explicitar a articulação entre as situações motivadoras que cria e as marcas que correlativamente surgem nos enunciados orais e escritos, nas suas diversas modalidades e variantes, dialógicas e não dialógicas. *Produção e análise* de discursos constituirão, pois, as actividades básicas na aula de língua materna.

5. Para poder assumir conscientemente esta especificidade da sua função — sempre tão desvirtuada e por tantas formas — é indispensável que o professor de Português possua um conhecimento

suficientemente alargado e esclarecido do fenómeno comunicativo e linguístico, do processo de aquisição da linguagem e do seu funcionamento.

6. Um dos aspectos da reflexão linguística que nos surge como poderosamente fecundante da actividade didáctica reside na captação das dimensões pragmáticas da linguagem.

Sobre a compreensão destas dimensões assentará, quanto a nós, a clara assumption por parte do professor de Português da especificidade da sua função e bem assim o entendimento e a correcta avaliação do alcance da aula de lingua materna que implicam uma inequívoca tomada de consciência de que adquirir linguagem, desenvolver e estruturar a competência comunicativa significa integração actuante e crítica na praxis social, pois que é na linguagem e pela linguagem que o homem se assume, se define, se situa perante o mundo e perante os outros homens e continuamente actua sobre eles.

Na prossecução dos objectivos da sua actividade, assim correctamente definida, não se constituirá o professor de Português nem um técnico neutral nem um enfundado. Na verdade, não pode impôr ao aluno que a sua actuação social se processe dentro destes ou daqueles moldes pré-estabelecidos, antes, e a partir da pluralidade dos discursos naturalmente projectados e a projectar na comunidade, lhe fornecerá os meios de a conceber e pôr em prática em liberdade.

BIBLIOGRAFIA SUMÁRIA

VIKINGS I PAGESOS: UNA BATUSSA CONTINUADA.
ASSAIG PER A UN ESTUDI DE LES RELACIONS
INTERDIALECTALS EN CATALA

Miquel PUEYO

1. PRESENTACIÓ

Quan —ja fa ben bé cinc anys— m'ocupava d'una monografia dialectal de tipus fonològic¹ i, a partir de les implicacions sociolingüístiques que anava descobrint en el meu feinejar, van començar —parallelament i subsidiària— les meves experimentacions, molt intuïtives i poc sistematitzades, sobre el tema de les relacions interdialectals, en el cas del català. Aplegava imitacions jocosos que mútuament es fan els parlants dels diferents dialectes i m'anava endinsant en un període de reflexió sobre aquest assumpte, especialment pel que fa a les relacions entre el meu dialecte (nord-occidental) i els seus parlants, enfront de l'oriental i del català normatiu vigent.

Que jo sàpiga, les relacions interdialectals —un dels interessos més legítims i productius de la sociolingüística moderna— no han estat estudiades ni metoditzades empíricament en el si de cap de les llengües parlades a l'Estat espanyol; i cal no oblidar que els models teòrics han de rebre sempre el suport d'una comprovació eficaç. Evidentment, en escrits literaris, científics i de tota mena, podríem resseguir un grapat d'intuïcions més o menys acostades a la realitat social, però que encara no han estat avaluades objectivament.

Per contra, investigadors com Wallace E. Lambert² i d'altres³ sí han analitzat —a través d'enquestes i materials d'investigació social— la xarxa, complexa però coherent, de les interaccions dialectals, en alguns casos concrets. És a partir de llurs investigacions, que hom podrà obtenir qualque model teòric i algunes orientacions pràctiques, per a l'inici de

¹ L'estructura fonològica del vocalisme lleidatà (en premsa).

² Vid. LAMBERT, Wallace E.: «A Social Psychology of Bilingualism» a *The Journal of Social Issues*, No. XXIII, No. 2 (April 1967), pp. 91-109.

³ Vid. un interessant número monogràfic, dedicat al tema de les actituds, de la revista *International Journal of the Sociology of Language*, n. 6 (1975). Paris, Mouton. The Hague.

treballs d'aquest caire. Tanmateix, generalment m'ha calgut avançar per zones selvàtiques i immensos erms, amb tot el seguit d'incomoditats i dificultats que això comporta.

Ben poca gràcia em faria que algú, amb frivolitat no exempta de malícia, considerés l'atenció per aquest tema una mostra de curiositat banal o d'ingènua tafaneria. Ultra la influència que Norbert Dittmar⁴ li atribuïa en l'explicació de fenòmens com la tria voluntària d'una varietat lingüística, la distribució de repertoris verbals, la qüestió dialectal o els problemes d'intercomprensió, cal afegir —i d'això, se'n parla en aquest article— que la consideració del fenomen de les relacions interdialectals esdevé una necessitat prèvia ineludible, a l'hora d'encetar una cada vegada menys inajornable planificació lingüística, de transcendència vital per al futur i la supervivència de la nostra llengua.

Presento avui un informe resumit sobre l'estat actual de l'evolució del meu treball, encara en una fase prèvia i de resultats precaris, tot sigui dit. Intento avançar uns resultats o, si ho preferiu, unes apreciacions, que hauran de ser força provisionals, car la quantitat de treball sistematitzat és encara molt minsa i no permet d'extreure'n conclusions definitives. M'interessa, especialment, l'exposició crítica i raonada del model utilitzat en aquesta fase prèvia de la investigació (metodologia, orientacions, sistema de treball...), en la mesura que pugui constituir —permeteu-me l'expressió— el primer prototipus fabricat a casa nostra, pel que fa a l'estudi d'aquestes qüestions, i pugui interessar alguns dels meus veïns. A l'ensem, em permeto suggerir una prudent interpretació de les constants que el treball desenvolupat m'ha permès d'albirar, amb el benentès que només la continuació d'aquestes indagacions —el meu interès fonamental, a hores d'ara— permetrà la corroboració o el rebuig definitiu de totes les assercions proposades.

2. MODEL TEÒRIC

S'admet comunament l'existència de dues grans zones en el si del català: l'occidental i l'oriental. Dins la primera, cal distingir entre el nord i el sud-occidental i, dins la segona, entre el central, balearic, rossellonès i alguerès. La no coincidència de les línies isoglòssiques, l'existència d'illes lingüístiques i la fragmentació dialectal de la llengua permetrien apurar —encara més— aquestes subdivisions i —de retruc— la precisió de l'anàlisi de la malla de les relacions interdialectals.

No ens deixem engavanyar, però, per les divisions tradicionals dels dialectòlegs. Més importants resulten encara, per a l'estudi de l'ús de la llengua i de la interacció de les seves diverses varietats, la consideració del que podríem anomenar —per simple parallelisme— les isoglosses so-

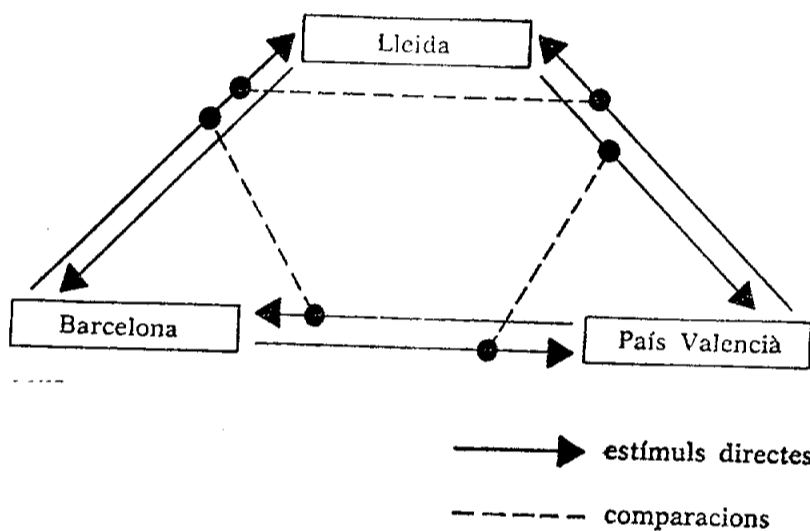
⁴ «Attitudes to language have a bearing on a number of different questions: the choice of language in multilingual communities, the distribution of verbal repertoires, dialectal differences and problems of mutual understanding between individuals.» (DITTMAR, Norbert: *Sociolinguistics. A critical survey of the theory and application*. London, Edward Arnold Publishers, 1976, p. 181).

ciolingüístiques, que delimitarien zones amb una consciència prou diferenciada, amb actituds pròpies i amb característiques com el grau de seguretat en la pròpia varietat, les relacions *anti* o *pro*, etc., prou diferenciades. Permeteu-me un exemple gràfic i senzill: de Fraga a Lleida hi ha poc més de 30 quilòmetres i una modalitat dialectal cada vegada més acostada, però una ratlla fronterera enmig i un estatut sociolingüístic prou diferenciat.

El model teòric d'una comprovació exhaustiva de tots aquests fenòmens m'ha permès d'entreveure la complexitat de mitjans humans, tècnics, econòmics i de temps, de què actualment no dispo, necessaris per portar endavant una investigació completa sobre el tema.⁵ En un primer pas, doncs, he decidit d'encetar un projecte limitat, però molt conscient, que serveixi d'assaig general per a la realització d'empreses posteriors més arriscades. No és —com comentava en la introducció— la magnitud d'una gran obra el que desitjo presentar, sinó l'esbós d'un futur treball, concretat en un prototipus, un model experimental, que caldrà afinar i millorar, de cara a properes etapes.

Per a aquest model d'experimentació limitada, em calgué cenyir-me a un esquema triangular del següent tipus, que recull prou fidelment l'univers mental del parlant lleidatà comú, el qual defineix la seva llengua per oposició a la dels barcelonins (que representen tots els orientals) i —en un grau menys intens— a la dels valencians (vegeu el gràfic 1).

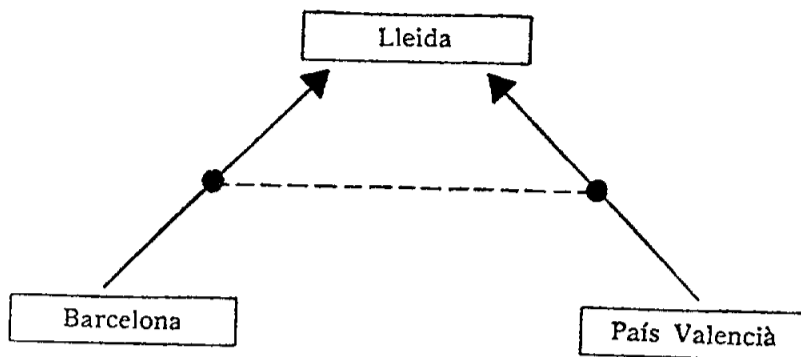
GRAFIC 1

⁵ Només considerant el domini català dividit en sis grans zones i escollint una mostra reduïda, però que permeti completar l'estudi de totes les possibles interaccions, he calculat que cal entrevistar més d'un miler de subjectes diferents, amb el consegüent esforç de preparació, confecció, tabulació i obtenció de resultats, de les enquestes realitzades.

Tanmateix, en una primera etapa i per tal que no traspasés les meves possibilitats actuals, quedà reduït al següent model, que analitza, exclusivament, les comparacions entre el lleidatà i el barceloní, el lleidatà i el valencià i la comparació barceloní-valencià, des de l'òptica dels parlants lleidatans (gràfic 2).

GRAFIC 2

El mètode escollit, per tal de provocar reaccions en els subjectes de l'experimentació, té quelcom a veure amb la tècnica anomenada *matched-guise*, utilitzada per Lambert i basada en les reaccions d'un grup de jutges (individus representatius i seleccionats d'entre els parlants d'una comunitat), enfront de l'estímul d'uns enregistraments magnetofònics. Norbert Dittmar diu, exactament, parlant d'aquest mètode:

«The *matched guise technique*, which was developed by Lambert *et al.* (1960), measures group —specific evaluative reactions— to individual languages (or language varieties) spoken by representative speakers.»⁶

He obtingut dos enregistraments: un de barceloní i un de valencià, d'un nivell de llengua mitjà i parell entre ambdós, d'una durada aproximada de sis minuts, on he intentat eliminar qualsevol estímul no estrictament lingüístic, mantenint les següents precaucions:

- a) Es tracta d'una conversa entre un home i una dona (factor sexe).
- b) D'una edat mitjana (factor edat).
- c) Amb un timbre de veu normal, corrent (factor veu \pm agradable).
- d) Parlant d'un tema neutre: el temps (factors ideològics, d'empatia o discrepàncies, etc.).

A partir de l'escolta dels dos enregistraments, vaig confeigir un anomenat *Test de Reaccions a Estímuls Lingüístics* (annex), on s'avaluen les maneres de parlar, a través d'una sèrie de qüestions sobre qualitats positives i negatives, extretes del *Vocabulari bàsic infantil i d'adults*⁷ i del

⁶ DITTMAR, Norbert: *Op. cit.*, p. 182.

⁷ Assessoria de Didàctica del Català: *Vocabulari Bàsic Infantil i d'Adults*. Barcelona, Biblograf S. A., 1976, 2.ª edició.

Diccionari de sinònims i antònims,⁸ en lloc d'avaluar, com en el *matched guise* original, les característiques que els jutges atribueixen al locutor, que parla en diferents idiomes o dialectes (varietats lingüístiques, al cap i a la fi).

Els locutors escollits per a cadascun dels dos enregistraments —després de molt pensar, remenar, provar i meditar— han estat dues parelles (home i dona) procedents, respectivament, de Barcelona i Gandia (La Safor); els quatre posseïen un coneixement mitjà del català i reunien la resta de condicions anteriorment expressades. Ultra això, vaig considerar oportú que els locutors barcelonins no parlessin *xava* i que els valencians pertanyessin a una zona no apitxada i així s'ha fet.

Aquests enregistraments han de ser presentats a una mostra inicial de 50 lleidatans, distribuïts del següent mode, d'acord amb les variants de nivell de llengua (A, B), sexe (H, D) i edat (J, V), combinades les quals donen un total de vuit subgrups diferenciats: ADJ, AHJ, ADV, AHV, BDJ, BHJ, BDV, BHV.

Pel que fa al *modus operandi* del procés d'entrevistes, al seu anecdotari i a l'enumeració minuciosa de les seves incidències, crec que podem remetre'ns, tranquil·lament, a la imaginació i al sentit comú dels lectors i/o a un ulterior i detallat informe, sobre la mecànica de la realització d'aquesta investigació.

3. RESULTATS

En principi, caldria reservar aquest apartat per presentar una quantificació rigorosa i estadísticament impecable dels resultats de l'enquesta i extreure'n unes conclusions, com més ajustades millor. Tanmateix, això em sembla un propòsit ben il·lusori, a hores d'ara, per tal com només tinc exhaustivament tabulades, analitzades i resumides 17 entrevistes de les 50 de què es compona la fase experimental de la investigació; és a dir, el 34 per 100, exactament.

Amb un 34 per 100 del treball realitzat, ben poques conclusions, encara que siguin provisionals, puc presentar, però —tanmateix— sí que estic en condicions d'oferir un resum dels resultats globals actuals i suggerir algunes de les constants més repetides i de les hipòtesis que, ara com ara, em semblen més vàlides o acceptables. Allò que no podré intentar és —almenys, amb un cert rigor— analitzar les reaccions de cada subgrup, separadament, car no han estat treballats amb la mateixa profunditat (per exemple, he considerat un 68'8 per 100 de les enquestes del nivell de llengua B, enfront d'un 29 per 100 del nivell de llengua A).

Com sia que el text de l'entrevista ja figura en un apèndix, a la fi d'aquest informe, puc passar directament a oferir les dades corresponents a cadascun dels apartats i qüestions: numèriques, en el cas de les tancades; en forma de resums d'opinió, en el cas de les obertes.

⁸ FEY, Santiago: *Diccionari de Sinònims i Antònims*. Barcelona, Editorial Teide, 1973, 3.ª edició.

3.1. Opinió sobre la pròpia manera de parlar

Generalment, tothom afirma que li agrada perquè és la seva... i li agrada per un seguit de coses, malgrat... Aquest *malgrat* se sustenta, bàsicament, en una sèrie de mites, com el de la castellanització i la introducció d'elements no-catalans i impurs, per influència —diuen alguns— de la proximitat de l'Aragó. Imagino que aquesta teoria —vulgaritzada Déu sap a través d'on— deu ser el resultat de la distorsió d'algun raocini pseudo-científic, car recordo molt clarament l'explicació que una mestra de Vilaller⁹ em va fer sobre com l'occidental havia servit de sofrent coixinet, per tal de preservar la puresa (*sic*) del català oriental, actuant com a escut protector, enfront de les embranzides del castellà. Diu el N. 35 (BDJ), una estudiant de tercer de BUP de 17 anys:

«El català de Lleida és molt dolent perquè hi ha moltes paraules del castellà que nosaltres hem catalanitzat, més que res és degut a que estem més al costat de l'Aragó.»¹⁰

Tots els enquestats caracteritzen el lleidatà com un parlar *molt tancat, eixut, correcte y clar, brusc, ràpid, contundent, concís...* Això fa que se li atribueixin —com després veurem— qualitats de tipus moral, com *honest, natural, no artificios, espontani, franc...*, que —per poc que ens esforcem— veurem que coincideixen, *mutatis mutandis*, amb els qualificatius que la mitologia ruralista aplica al pagès, a l'home del camp; i aquesta és una característica que potser ens caldrà no oblidar.

Voldria transcriure íntegrament les paraules del N. 43 (BHV), un treballador del comerç, de 48 anys, car expliciten molt clarament quin és el concepte de la pròpia parla, que el lleidatà comú té:

«Nuestro hablar y forma de expresarnos los leridanos no sé si es porque lo soy, pero sí debo decir primero que si me he trasladado a otra provincia de la región catalana, nos caracterizan como un hablar sensato y puro y firme, pues quizás no sea tan meloso como en otras provincias como Barcelona o Gerona, pero sí vuelvo a repetir que quizás nuestra fonética sea tosca pero sí muy franca, además quizás a las letras al pronunciarlas no las exageramos y sean más comprensivas para otra región, bien sea aragonés o gallego, además en las conversaciones no solemos repetir tanto las palabras que quizás en otra provincia catalana, no diré intencionadamente pero sí abusan de repetir las palabras que quien aquella persona la habla las repiten que al menos quien las escuchan da la sensación que quiere sobresaltar de los demás, esto no quiere decir que nuestra manera de hablar le moleste oír otra fonética más señorial sinó lo que me doy cuenta de que mi manera de hablar la veo más sensata y sin tanto rodeo.»

Tots els lleidatans BV reaccionen d'una manera molt similar: defensen vigorosament la seva manera de parlar, malgrat que patentitzin, després, sentiments d'inferioritat lingüística en altres camps,¹¹ que intenten compensar amb una alta valoració —diguem-ne moral o metafísica— de

⁹ Municipi de la Vall de Barravés, conca del Ribagorçana (subcomarca del Pallars Jussà).

¹⁰ Quan transcriu algun fragment d'entrevista, ho faig respectant-ne l'ortografia, l'expressió i la llengua originals.

¹¹ Com veurem després, en considerar els resultats dels tests de comparació.

la seva parla. Malgrat aquest latent complex d'inferioritat, més o menys agreujat en cada cas, la reacció enfront de l'«aire mofeta dels barcelonins» (N. 2, AHJ) és sempre vivíssima: «M'amprenya que se n'anfotin del català lleidatà sobretot els de Barcelona» (N. 32, BDJ), encara que, després, el mateix N. 32 i, potser precisament per això, trobi que la manera de parlar de l'enregistrament N. 1 és més correcta i clara que N.

Els lleidatans BJ tenen una major consciència de la llengua (per exemple, tots escriuen en català) i —malgrat que continuen demostrant un cert sentiment d'inferioritat— defensen la pluralitat de variants en català i no s'entenen massa a fer una apologia moralitzant de la seva parla. Emperò, el cas dels jovenets més culturalitzats planteja una problemàtica molt especial, perquè poden començar a presentar —i, de fet, crec que ja han començat a fer-ho— símptomes d'anòmia o d'alienació, enfront de certs models culturals, diguem-ne *barcelonins*, que poden actuar com un miratge, enfront de la imatge closa d'una Lleida molt estimada, però d'un caire rural i més o menys carrincló.

Un altre mite força estès és el de la genuïtat del català de Girona, especialment entre la gent gran, la procedència del qual seria interessant d'estudiar. Qualifiquem el gironí com el «vertader català», la qual cosa s'adiu amb aquella teoria que afirma que el lleidatà s'ha separat progressivament del català de la resta de Catalunya —segons el N. 45, BDV— i, per tant, s'ha allunyat de les deus immaculades de l'origen. El mite gironí possiblement s'explicaria —a nivell de consciència popular— per la distància de Girona, en relació a les terres de parla castellana i per la tradicional col·locació dels orígens de Catalunya a l'Empordà (la sardana, etc.). Una mestressa, de 50 anys (N. 45, BDV) afegeix —i això es correspon amb la idea de distància geogràfica— que uns Testimonis de Jehovà, tot parlant-li de la seva fe religiosa, li van dir que el millor català era el de l'Alguer.

Pel que fa al barceloní, rep qualificacions negatives, com *postinero*, *altisonant*, *fi* —fins i tot una DV em diu que sembla «que els barcelonins parlin amb la boca plena»—, però això no impedeix que rebi una alta consideració en el qüestionari posterior, com veurem.

Cal remarcar, també, que la idea de la divisió provincial està molt arrelada, sobretot entre la gent gran. La gent jove té una visió més progressiva del tema i fa referències a termes com *nació*, *Països Catalans*, *País Valencià*...

Per últim, cal constatar que tothom es refereix a la seva llengua com el «català de Lleida» o «català lleidatà», d'un mode unànim. Sortosament, sembla que —malgrat les suspicàcies enfront del centralisme lingüístic i de tota mena— la consciència unitària de la llengua es manté molt forta, car un cert *leridanismo* dretà i demagògic, molt manipulat per cercles polítics i grups de pressió prou delimitats, no ha assolit resultats positius.

3.2. Reconeixement

Les respostes donades a la qüestió de reconeixement són les següents:

ENREGISTRAMENT N. 1

Català oriental	1
Província de Barcelona	1
Barcelona	10
Tàrrrega i zona	1
Pirineus no lleidatans	1
Tarragona	2
Balears	1
<i>Total</i>	<i>17</i>

ENREGISTRAMENT N. 2.

València	10
Delta de l'Ebre	1
Cap a l'Aragó (Ponent)	1
Parlar d'una illa (no de Mallorca)	1
Girona	1
País Valencià	2
Muntanya de Lleida	1
<i>Total</i>	<i>17</i>

Si admetem que «català oriental», «província de Barcelona» i «Barcelona» es refereixen a una mateixa entitat, trobarem que el nivell d'encert en la identificació de l'enregistrament N. 1 se situa en un 70'05 per 100. Els enquestats que la defineixen com a «tarragonina» o dels «Pirineus no lleidatans» entrarien dins un hipotètic camp de dispersió de l'encert. I, per últim, «Tàrrrega» i «Balears» serien dos autèntics nyaps.

Pel que fa a l'enregistrament N. 2, trobem, sota les denominacions «València» i «País Valencià», un nivell d'encert idèntic: el 70'05 per 100. Cal afegir que les respostes «muntanya de Lleida» i «cap a l'Aragó» són força admissibles, admès un gran marge de parentiu entre el subdialecte ribagorçà i els de la Franja de Ponent, amb el sub-occidental. La identificació amb el Delta de l'Ebre tampoc no aniria desencaminada, però sí les respostes «parlar d'una illa (no de Mallorca)» i «Girona».

Les dones han demostrat tenir més dificultats a l'hora de reconèixer les variants dialectals, que els seus homònims masculins. Això ve condicionat per dues circumstàncies:

a) El major grau de relació que l'home té en una societat de tipus tradicional (treball, desplaçaments, contactes, amics...).

b) La coneixença de gent de diferents llocs, que li pervé del fet d'haver realitzat el servei militar, del qual ben bé tots parlen quan es refereixen a les seves experiències amb persones originàries d'altres zones dialectals del català.

Les dones BJ són —generalment— més àgils que BV, a l'hora de la prova de reconeixement. Quasibé totes han pogut viatjar, han conegut gent o han tingut a l'abast uns mitjans culturals de què la generació

o generacions anteriors estaven desproveïts. Per exemple, el N. 32 (BDJ) i el N. 33 (BDJ), dues estudiants de BUP, de 16 i 17 anys, expliquen haver viatjat pel País Valencià, Barcelona, Girona, Tarragona, Perpinyà i el *Midi* francès (*sic*).

3.3. Comparacions (qüestionari)

Aquest qüestionari consta de tres bateries de preguntes idèntiques, en què es relaciona o compara N. 1 amb N («la nostra manera de parlar»), N. 2 amb N i N. 1 amb N. 2, respectivament.

Les qüestions es refereixen a qualitats de tipus racional o intel·lectual, de tipus emocional i d'opinió general i els qualificatius aplicats estan extrets de l'esmentat *Vocabulari bàsic infantil i d'adults*, en un intent de fer-los clars i entenedors per als entrevistats. Algunes de les qüestions mantenen una relació antonímica; és a dir: estan formulades en sentit positiu i en sentit negatiu, per tal de comprovar la coherència de determinades respostes. Altres, mantenen una relació antonímica; és a dir: estan formulades en sentit positiu i en sentit negatiu, per tal de comprovar la coherència de determinades respostes. D'altres, mantenen una relació antonímica més difusa, o no la mantenen en absolut. En el primer cas, estarien emparellades les següents preguntes: 5-17, 6-18, 8-20, 9-28, 10-22, 12-27, 15-24, 16-25 i 23-30. Més difusa seria, encara, l'antonímia que mantenen les parelles 1-21, 2 i 11-29, 3 i 7-19, 13-21, mentre 4, 13 i 26 tindrien un estatut autònom, dintre el conjunt de la bateria.

Determinades qüestions han demostrat una major rendibilitat que les altres. Si respectem el principi de màxima diferenciació, aquelles en què l'opció «=» i/o «NC» no han aparegut, o ho han fet en petita proporció, serien les més fruitoses: caldria, doncs, remarcar-hi les 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 16, 17, 23, 24, 25 i 30. Algunes, com per exemple la 19, han resultat molt útils en un dels blocs (1-N), però més fluïdes en un altre (2-N). I, per últim, val a dir que les preguntes de caire negatiu han donat, generalment, poc joc, car els entrevistats s'han mostrat rebecs a aplicar qualificatius especialment pejoratius a alguna de les variants comparades. Aquesta situació es fa especialment evident en el cas de les preguntes 20, 21, 27 i 29. El captament de cada qüestió —tanmateix— varia ostensiblement, segons el bloc que analitzem.

A continuació, oferiré les dades numèriques dels tres blocs de comparació, a partir dels resultats fornits per les 17 entrevistes considerades.

CLAU:

1 = Gravació N. 1.

2 = Gravació N. 2.

N = La nostra manera de parlar.

= Igual.

NC = No contesta.

a) Comparació «nostre»-enregistrament N. 1

Compari la nostra manera de parlar amb la de l'enregistrament N. 1 i contesti a les següents preguntes, marcant amb una X la casella corresponent.

	1	N	=	NC
1. Quina li sembla més bonica?	9	5	2	1
2. Quina li sembla més divertida?	7	6	3	1
3. Quina li sembla més natural?	2	12	3	0
4. Quina li sembla més dolça?	12	3	2	0
5. Quina li sembla més elegant?	7	4	4	2
6. Quina li sembla més tranquil·la?	7	7	3	0
7. Quina li sembla més senzilla?	1	13	2	1
8. Quina li sembla que inspira més confiança?	3	11	1	2
9. Quina li sembla més simpàtica?	9	5	3	0
10. Quina li sembla més intel·ligent?	5	3	6	3
11. Quina li sembla més curiosa?	5	6	3	3
12. Quina li sembla més alegre?	7	6	3	1
13. Quina li sembla més amable?	5	6	4	2
14. Quina li sembla més interessant?	3	3	8	1
15. Quina li sembla que és més correcta?	1	1	8	1
16. En quina li sembla que es parla més bon català? ...	9	3	4	1
17. Quina li sembla que fa més «pagès»?	1	12	1	3
18. Quina li sembla més nerviosa?	3	6	4	4
19. Quina li sembla més orgullosa, més tibada?	11	1	2	3
20. Quina li sembla que fa desconfiar de qui la parla?	7	2	3	5
21. Quina li sembla més desagradable?	4	0	4	9
22. Quina li sembla que fa més ruc o més totxo?	4	2	3	8
23. Quina li sembla més musical?	15	1	1	0
24. Quina li sembla que és més incorrecta?	2	6	3	6
25. En quina li sembla que es parla més mal català? ...	2	7	3	5
26. Quina li sembla més vulgar?	0	6	7	4
27. Quina li sembla més trista?	1	6	3	7
28. Quina li sembla més antipàtica?	8	1	2	6
29. Quina li sembla més insulsa?	6	1	3	7
30. Quina li sembla menys musical?	3	10	3	1

b) Comparació «nostre»-enregistrament N. 2

Compari la nostra manera de parlar amb la de l'enregistrament N. 2 i contesti a les següents preguntes, marcant amb una X la casella corresponent.

	2	N	=	NC
1. Quina li sembla més bonica?	3	10	3	1
2. Quina li sembla més divertida?	15	1	1	0
3. Quina li sembla més natural?	0	13	4	0
4. Quina li sembla més dolça?	7	7	2	1
5. Quina li sembla més elegant?	3	9	3	2
6. Quina li sembla més tranquil·la?	4	11	2	0

	2	N	=	NC
7. Quina li sembla més senzilla?	3	9	5	0
8. Quina li sembla que inspira més confiança?	2	5	9	1
9. Quina li sembla més simpàtica	13	2	2	0
10. Quina li sembla més intel·ligent?	0	7	8	2
11. Quina li sembla més curiosa?	14	3	0	0
12. Quina li sembla més alegre?	8	1	5	3
13. Quina li sembla més amable?	5	4	8	0
14. Quina li sembla més interessant?	3	5	6	3
15. Quina li sembla que és més correcta?	0	10	4	3
16. En quina li sembla que es parla més bon català? ...	3	9	5	0
17. Quina li sembla que fa més «pagès»?	6	4	2	5
18. Quina li sembla més nerviosa?	9	5	0	3
19. Quina li sembla més orgullosa, més tibada?	1	4	3	9
20. Quina li sembla que fa desconfiar de qui la parla?	1	2	3	11
21. Quina li sembla més desagradable?	4	0	4	9
22. Quina li sembla que fa més ruc o més totxo?	9	1	1	6
23. Quina li sembla més musical?	12	1	3	1
24. Quina li sembla que és més incorrecta?	10	0	3	4
25. En quina li sembla que es parla més mal català? ...	10	1	3	3
26. Quina li sembla més vulgar?	9	1	2	5
27. Quina li sembla més trista?	0	7	2	8
28. Quina li sembla més antipàtica?	3	0	4	10
29. Quina li sembla més insulsa?	4	3	3	7
30. Quina li sembla menys musical?	4	9	1	3

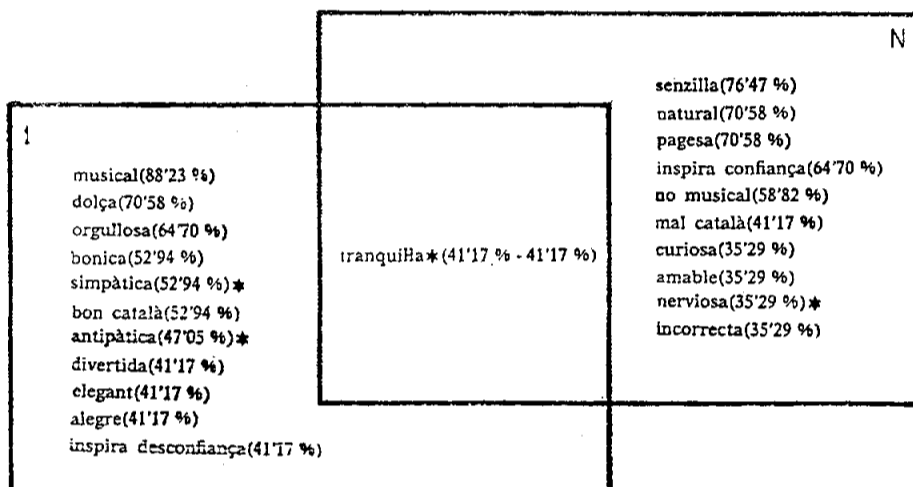
c) Comparació enregistrament N. 1 - enregistrament N. 2

Compari la manera de parlar de l'enregistrament N. 1 amb la de l'enregistrament N. 2 i contesti a les següents preguntes, marcant amb una X la casella corresponent.

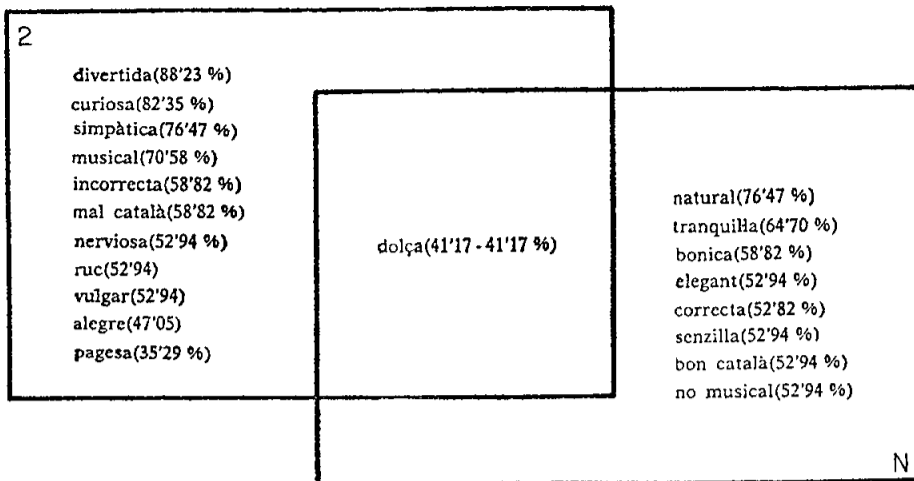
	1	2	=	NC
1. Quina li sembla més bonica?	10	5	2	0
2. Quina li sembla més divertida?	1	15	1	0
3. Quina li sembla més natural?	8	5	4	0
4. Quina li sembla més dolça?	11	3	3	0
5. Quina li sembla més elegant?	13	1	2	1
6. Quina li sembla més tranquil·la?	8	4	3	2
7. Quina li sembla més senzilla?	4	8	5	0
8. Quina li sembla que inspira més confiança?	2	5	7	3
9. Quina li sembla més simpàtica?	1	13	3	0
10. Quina li sembla més intel·ligent?	8	1	4	4
11. Quina li sembla més curiosa?	4	11	1	1
12. Quina li sembla més alegre?	2	8	7	0
13. Quina li sembla més amable?	7	5	5	0
14. Quina li sembla més interessant?	5	2	10	0
15. Quina li sembla que és més correcta?	13	1	2	0
16. En quina li sembla que es parla més bon català? ...	11	1	4	1
17. Quina li sembla que fas més «pagès»?	1	9	1	6
18. Quina li sembla més nerviosa?	1	9	1	6
19. Quina li sembla més orgullosa, més tibada?	9	2	0	6
20. Quina li sembla que fa desconfiar de qui la parla?	4	2	1	10
21. Quina li sembla més desagradable?	2	2	2	11
22. Quina li sembla que fa més ruc o més totxo? ...	1	6	2	8

	1	2	=	NC
23. Quina li sembla més musical?	7	4	4	2
24. Quina li sembla que és més incorrecta?	0	12	2	3
25. En quina li sembla que es parla més mal català?	1	10	2	4
26. Quina li sembla més vulgar?	7	0	3	7
27. Quina li sembla més trista?	6	2	1	8
28. Quina li sembla més antipàtica?	2	4	1	10
29. Quina li sembla més insulsa?	8	4	2	3
30. Quina li sembla menys musical?

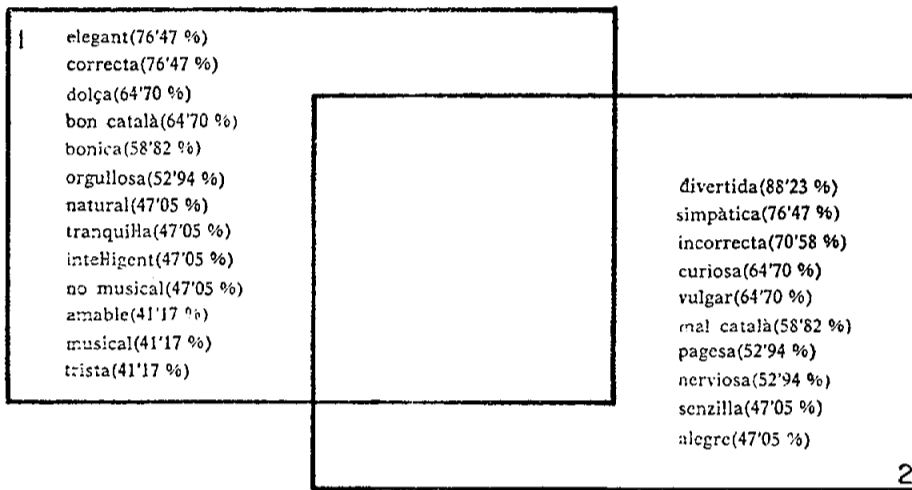
Sintetitzant, hom podria resumir gràficament les característiques predominants que els lleidatans atribueixen a cada variant lingüística i les que romanen indiferenciades («sense atorgar»), considerant, separadament, les tres opcions de comparació donades. Aquests trets, majoritàriament adjudicats, són els envoltats amb un cercle, en les taules precedents. En cada cas, donaré les característiques predominants per a cada variant, amb el percentatge sobre 17 entrevistats que les apliquen i, en la zona d'intersecció, marcaré aquelles que comparteixen ambdues. Quan a una de les modalitats se li atribueixin dos qualificatius oposats (per exemple, «musical» i «no musical»), els marcaré amb un asterisc. Remarcant la col·locació decreixent dels percentatges, hom pot observar quins són els trets més contundentment i unànime aplicats, pels lleidatans, a cada una de les variants.

Queden sense atorgar: Intel·ligent, interessant, correcta, desagradable, ruc, incorrecta, trista, insulsa.

Queden sense atorgar: Inspira confiança, intelligent, amable, interessant, orgullosa, inspira desconfiança, desagradable, trista, antipàtica, insulsa.

Queden sense atorgar: Inspira confiança, inspira desconfiança, desagradable, ruc, trista (v. «1»), antipàtica, insulsa, interessant.

Per tal d'analitzar mínimament aquests resultats, partirem del tipus de relació que mantenen 1 i 2, car resulta molt reveladora i constitueix un esquema bàsic força acceptable. Fàcilment observarem que 1 gaudeix de tots els qualificatius específics i aplicables a una llengua o varietat culta, apta com a vehicle de cultura i mitjà de comunicació a tots els nivells, ja que és caracteritzada com una manera de parlar correcta, ben

catalana, intelligent... i, de més a més, dotada d'un *glamour* que la fa elegant, dolça, bonica, natural, tranquil·la i amable. I, tanmateix, trobem que resulta orgullosa, no musical (més o menys) i trista (més o menys). Per contra, 2 presenta tots els atributs d'allò que —en sentit pejoratiu— en diríem vernacle, llengua familiar...; molt divertida, curiosa, senzilla i alegre, però incorrecta, vulgar, poc catalana, pagesa i nerviosa. 1 s'emporta tots els atributs de tipus intel·lectual i culte, que la fan una varietat apta per a esdevenir estàndard a tots els nivells, malgrat que se la titlli d'orgullosa, mentre que 2 —una mica com el *bon sauvage*, penso jo— rep una alta consideració afectiva, però queda anul·lada com a llengua de prestigi i, per tant, perd tota perspectiva clara de futur. Aquesta seria la dicotomia bàsica que enfrontaria la variant barcelonina¹² amb la resta de variants dialectals del català.

Resultaria molt llarg d'analitzar els condicionaments culturals, socials, polítics, econòmics... que han afavorit i impulsat aquesta situació i que determinen aquest alt grau d'alienació col·lectiva, favorable al manteniment i al reforçament de determinats prejudicis. D'altra banda, el manteniment de les tendències i corrents actuals ens pot conduir, penso jo, a dues alternatives, no pas excloents, ni en l'espai ni en el temps:

a) Progressiva expansió d'un estàndard fortament marcat i condicionat per la varietat prestigiosa (la barcelonina), que aniria esbandint les altres possibilitats, mancades de tot suport cultural, educatiu, cultural, de mitjans de difusió..., victimades per un malentès o inexistent concepte d'estandarització. A aquesta situació, podem arribar-hi més fàcilment, les capes més culturalitzades (*sic*) de l'estructura social del domini català i el primer camp d'experimentació el constituïria —o ja el constitueix— l'occident del Principat. Aquesta possibilitat fa pampalluguejar alegrement tots aquells que encara confonen —malauradament— estandarització amb uniformitat, i comú amb únic. Val a dir que confondre els resultats d'un procés intencionadament conduït, amb els símptomes d'una evolució espontània, és molt poc científic, ultra poc honest.

b) Progressiva escissió de les variants dialectals, sub-dialectals i sub-sub-dialectals i la subsegüent depauperació de la llengua comuna, víctima d'una mixomatosi inoculada pels seus propis salvadors, que n'esdevindrien botxins, especialment en el si de capes socials no «preparades» per al sacrifici pseudo-masoquista de la unificació i poc propenses a l'*hara-kiri*, que seria aprofitada per búnquers de tota mena i color. Aquest llescament coincidiria amb una pèrdua creixent de la consciència unitària de la llengua, a partir de la culminació d'un procés —possiblement *in crescendo*— que porta a distingir entre «el català que jo parlo» i «el vertader català», que seria aquell que es ven als mitjans de difusió, als centres d'ensinistrament mental —o institucions educatives— i a les barraquetes, societats limitades i rebotigues que controlen la distribució, venda i consum del producte lingüístic.¹³

¹² En realitat, hom hauria de parlar de variant oriental, però és tan intensa i es fa notar tant la macrocefàlia del «cap i casal», que ben bé pot passar aquesta denominació.

¹³ Tal volta pugui semblar una imatge excessivament simplificada i guinyolesca de la qüestió, però em manca ara espai i oportunitat per augmentar, amb major precisió, sobre les arrels i les conseqüències d'aquesta problemàtica.

N es troba —en relació a 1— en una situació similar a la de 2, però quelcom més matisada, per dos factors:

a) Aplicació a 1 de qualificatius pejoratius (orgullosa, antipàtica [més o menys], inspira desconfiança), que compensarien —subjectivament— els handicaps de *N* en l'àmbit intel·lectual, car continua sent —com 2— poc catalana, incorrecta...

b) Desaparició d'algun dels qualificatius més desfavorables aplicats a 2 (vulgar) i reducció molt considerable dels percentatges de determinades característiques: incorrecta (70'58 per 100 en 2; 35'29 per 100 en *N*), poc catalana (58'82 per 100 en 2; 41'17 per 100 en *N*)...

La relació entre *N* i 2 resulta molt divertida i realment alligadora, car —en definitiva— *N* ve a jugar el paper predominant exercit en els altres dos casos per 1, però amb certes modificacions:

a) Desapareixen els qualificatius pejoratius —compensatoris— que acompanyaven sempre 1 (orgullosa, antipàtica...), però...

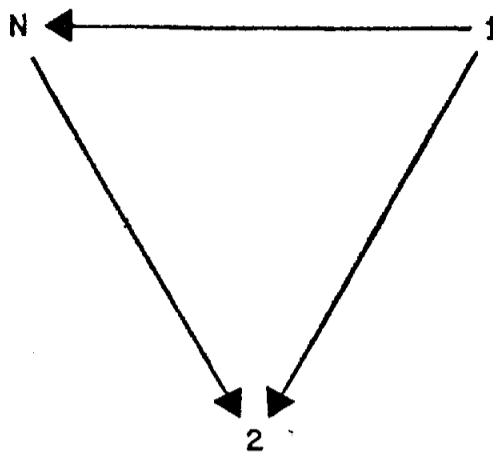
b) *N* revela una major inseguretats que 1, en l'arrogació d'atributs de llengua prestigiosa; per exemple: mentre que per al 76'47 per 100, 1 és més correcta que 2, només el 58'82 per 100 creuen que *N* ho sigui més que 2; aquests percentatges també es redueixen, en el cas d'atributs, com ben catalana (64'70 per 100 - 52'94 per 100), elegant (76'47 per 100 - 52'94 per 100)...

En resum: hom podria afirmar que 1 manté una posició indiscutible com a llengua de prestigi, en relació a 1 i 2, i que *N* manté una posició similar, però quelcom afeblida, en relació a 2, mentre que 2 no predomina sobre cap de les altres dues variants. Si representem el sentit de les relacions de predomini per una fletxa, tindrem l'esquema del gràfic 3.

Aquestes ratlles, escrites ja a mitjans de 1978, i el meu article «En sortir del cocotar: els models alternatius i l'alternativa dels models» (*Quaderns de Ponent*, n. 1 (Primavera de 1979), pp. 27-38. Lleida, Facultat de Filologia de l'Estudi General de Lleida) constituïen una reflexió crítica sobre les alternatives proposades a l'estandardització del català i la seva incidència sobre punts tan vitals com la normalització de la llengua i el manteniment de la seva consciència unitària. En el moment actual, resulta ben poc estimulants de veure com les progressives fissures que apareixen en aquesta consciència, reben com a única resposta, un monòton cant a la unitat filològica del català. En canvi, el punt transcendental, imprescindible..., el foment d'una consciència sociolingüística unitària, exclusivament abordable al nivell de l'ús lingüístic (la tênue ratlla divisòria entre llengua i dialecte es traspassa sempre, a aquest nivell) resta a l'abast i sota el control incontestat dels especuladors.

Naturalment que els —tanmateix minsos— resultats actuals admeten una anàlisi més àmplia, plural i detinguda, però potser no cal parlar-ne més, fins haver completat la investigació.

GRAFIC 3

3.4. Similituds entre N, 1 i 2

En síntesi, les respostes a la pregunta «¿Quina manera de parlar troba més semblant a la seva?» són les següents, amb els corresponents percentatges:

1	10	—	58'80 %
2	6	—	35'20 %
=	0	—	0'00 %
NC	1	—	5'80 %

La qüestió 2 de l'apartat D complementa l'anterior i resumeix el sentit global del test. Em cal confessar que jo esperava un major percentatge d'opinions favorables a la similitud entre N i 2, i caldrà revisar els motius que addueixen aquells que defensen un parentiu més estret entre N i 1, que entre N i 2.

Generalment, hom admet dos tipus de parentiu: un de lèxic, que fa que N s'acosti més a 1, i un de fonètic, que fa N més semblant a 2. Tanmateix, molts dels entrevistats fan notar amb insistència certes diferències fonètiques en relació a 2: la «r» final, el timbre de les vocals en posició final de paraula i la *cantarella* (aquest tret definitori està força estès, sobretot entre BV), que troben més accelerada, *pagerola* (N. 46, BDV) i saltadora, en el cas de 2. Un dels arguments que més s'utilitzen en contra de les relacions entre N i 2 és la castellanització de 2, que denuncien molts dels entrevistats: «el valencià em fa l'efecte que és més

çastellà» (N. 44, BDV) i perquè el problema de les incorreccions es troba «més agreujat en el cas valencià» (N. 2, AHJ).¹⁴

A més de les diferències en relació a 2 i de les similituds en relació a 1 —que ara no penso pas discutir— és evident que, a l'hora d'establir comparacions, té una gran influència el factor prestigi i —més o menys conscientment— hom afavoreix la pròpia varietat, quan hom la compara amb la més prestigiada en els tests anteriors. Aquesta actitud pot deduir-se de respostes com les següents: el N. 19 (ADV) diu, referint-se a la 1: «la trobo més semblant perquè la manera de parlar em fa l'efecte que *es com jo ho faria*. No l'hi trobo cap diferència»; o quan el N. 7 (ADJ), malgrat decantar-se per la similitud amb 2, diu de 1: «trobo que està més prop del català estàndard, la qual cosa vol dir que confon la causa amb l'efecte».¹⁵

Actituds no alienades —aparentment— apareixen en algunes ocasions: «Crec que totes les formes de parlar són correctes si es parlen bé.» (N. 37, BDJ).

Pel que fa a les característiques atorgades a cada variant, es repeteixen molts dels conceptes ja apuntats en la primera qüestió de l'entrevista.

I, per últim, cal dir que no fan cap crítica severa al mecanisme de l'entrevista. Generalment, es mostren complaguts, sobretot els nivells B, pel fet que se'ls demani l'opinió i se solen mostrar molt preocupats per la certitud, precisió i —fins i tot— ortografia de les seves respostes. L'única cosa que alguns critiquen —i això ja m'ho esperava— és l'existència de qüestions incòmodes, excessivament pejoratives, les quals, com ja hem vist, han romàs majoritàriament indiferenciades.

3.5. Imitacions

Nou dels entrevistats (un 52'9 per 100) han realitzat imitacions enregistrades; tots pertanyen —excepte dos— al nivell B. Algunes imitacions són força interessants i divertides, però no puc ara fer-ne un resum.

4. POST SCRIPTUM

La riuada de barcelonins, que cada diumenge s'esbarria per tots els racons de la nostra geografia, ha arribat també a Pont de Suert; d'aquest barceloní transhumant, cridaner i una mica estarrufat, en diuen els sobris habitants de la conca, un viking. La història ens ha deixat testimonis feaents de les ràtzies d'aquest poble belicós i també ens ha ensenyat que, en les albors de la humanitat, el pastor, nòmada i ben alimentat, va esdevenir el primer guerrer, mentre l'agricultor, sedentari i sotmès a les veHeitats de la natura, n'havia de suportar les embranzides.

¹⁴ Naturalment, tot això fa referència a prejudicis pre-establerts o a vivències personals, car —com ja vaig dir— el nivell de correcció d'ambdós enregistraments era parell.

¹⁵ La cursiva és meva.

Partint del curiós qualificatiu de viking i sense cap més motivació que un innocent i saludable sentit de l'humor, he adobat un dels possibles títols d'aquesta investigació: *Vikings i pagesos: una batussa continuada. Assaig per a un estudi de les relacions interdialectals en català*, establint un parallelisme —simpàtic i mític, de cap manera racista— entre les batusses dels vikings i els pobles sedentaris i la dialèctica entre parlars intel·ligents i dominants, i parlars simpàtics i pagesos, en el nostre cas. Espero que ningú no se senti molestat per aquesta designació, ni tan sols aquells que practiquen, habitualment, una sorneguera pirateria intel·lectual.

Això només pretenia ser un resumit informe, un avançament sobre l'estat de les meves investigacions en el camp de les relacions interdialectals; desitjo tirar endavant aquest estudi —ara només un experiment— i poder-lo cloure dignament. Desitgeu —si més no— que no em passi com al Nabí de Josep Carner:

«Home perdut entre un manyoc de vies,
oh malaventurat!
A mig camí no tens esment de què volies.»

5. APÈNDIX: TEST DE REACCIONS A ESTÍMULS LINGÜÍSTICS

A. OPINIÓ (QUESTIONARI OBERT)

1) Expliqui què li sembla la nostra manera de parlar (la dels lleidatans), què n'opina i com creu que és, en tots els aspectes.

B. RECONeixEMENT

1) ¿Reconeix a quin lloc es parla com ho fan les veus que acaba de sentir en els dos enregistraments?

Enregistrament N. 1.
Enregistrament N. 2.

C. TEST DE COMPARACIÓ (QUESTIONARI TANCAT)

CLAU:

1 = Enregistrament N. 1.
2 = Enregistrament N. 2.
N = Nostra manera de parlar.
= Igual.

NC = No contesta.

a) Comparació «nostra»-enregistrament N. 1

Compari la nostra manera de parlar amb la de l'enregistrament N. 1 i contesti a les següents preguntes, marcant amb una X la casella corresponent.

	1	N	=	NC
1. Quina li sembla més bonica?
2. Quina li sembla més divertida?
3. Quina li sembla més natural?
4. Quina li sembla més dolça?
5. Quina li sembla més elegant?
6. Quina li sembla més tranquil·la?

	I	N	=	NC
7. Quina li sembla més senzilla?
8. Quina li sembla que inspira més confiança?
9. Quina li sembla més simpàtica?
10. Quina li sembla més intel·ligent?
11. Quina li sembla més curiosa?
12. Quina li sembla més alegre?
13. Quina li sembla més amable?
14. Quina li sembla més interessant?
15. Quina li sembla que és més correcta?
16. En quina li sembla que es parla més bon català?
17. Quina li sembla que fa més «pagès»?
18. Quina li sembla més nerviosa?
19. Quina li sembla més orgullosa, més tibada?
20. Quina li sembla que fa desconfiar de qui la parla?
21. Quina li sembla més desagradable?
22. Quina li sembla que fa més ruc o més totxo?
23. Quina li sembla més musical?
24. Quina li sembla que és més incorrecta?
25. En quina li sembla que es parla més mal català?
26. Quina li sembla més vulgar?
27. Quina li sembla més trista?
28. Quina li sembla més antipàtica?
29. Quina li sembla més insulsa?
30. Quina li sembla menys musical?

b) Comparació «nostre»-enregistrament N. 2

Compari la nostra manera de parlar amb la de l'enregistrament N. 2 i contesti a les següents preguntes, marcant amb una X la casella corresponent.

	2	N	=	NC
1. Quina li sembla més bonica?
2. Quina li sembla més divertida?
3. Quina li sembla més natural?
4. Quina li sembla més dolça?
5. Quina li sembla més elegant?
6. Quina li sembla més tranquil·la?
7. Quina li sembla més senzilla?
8. Quina li sembla que inspira més confiança?
9. Quina li sembla més simpàtica?
10. Quina li sembla més intel·ligent?
11. Quina li sembla més curiosa?
12. Quina li sembla més alegre?
13. Quina li sembla més amable?
14. Quina li sembla més interessant?
15. Quina li sembla que és més correcta?
16. En quina li sembla que es parla més bon català?
17. Quina li sembla que fa més «pagès»?
18. Quina li sembla més nerviosa?
19. Quina li sembla més orgullosa, més tibada?
20. Quina li sembla que fa desconfiar de qui la parla?
21. Quina li sembla més desagradable?
22. Quina li sembla que fa més ruc o més totxo?
23. Quina li sembla més musical?
24. Quina li sembla que és més incorrecta?

	2	N	=	NC
25. En quina li sembla que es parla més mal català?
26. Quina li sembla més vulgar?
27. Quina li sembla més trista?
28. Quina li sembla més antipàtica?
29. Quina li sembla més insulsa?
30. Quina li sembla menys musical?

c) Comparació enregistrament N. 1 - enregistrament N. 2

Compari la manera de parlar de l'enregistrament N. 1 amb la de l'enregistrament N. 2 i contesti a les següents preguntes, marcant amb una X la casella corresponent.

	1	2	=	NC
1. Quina li sembla més bonica?
2. Quina li sembla més divertida?
3. Quina li sembla més natural?
4. Quina li sembla més dolça?
5. Quina li sembla més elegant?
6. Quina li sembla més tranquil·la?
7. Quina li sembla més senzilla?
8. Quina li sembla que inspira més confiança?
9. Quina li sembla més simpàtica?
10. Quina li sembla més intel·ligent?
11. Quina li sembla més curiosa?
12. Quina li sembla més alegre?
13. Quina li sembla més amable?
14. Quina li sembla més interessant?
15. Quina li sembla que és més correcta?
16. En quina li sembla que es parla més bon català?
17. Quina li sembla que fa més «pagès»?
18. Quina li sembla més nerviosa?
19. Quina li sembla més orgullosa, més tibada?
20. Quina li sembla que fa desconfiar de qui la parla?
21. Quina li sembla més desagradable?
22. Quina li sembla que fa més ruc o més totxo?
23. Quina li sembla més musical?
24. Quina li sembla que és més incorrecta?
25. En quina li sembla que es parla més mal català?
26. Quina li sembla més vulgar?
27. Quina li sembla més trista?
28. Quina li sembla més antipàtica?
29. Quina li sembla més insulsa?
30. Quina li sembla menys musical?

D. TEST DE COMPARACIÓ (QUESTIONARI OBERT)

1) Quina manera de parlar troba que és més semblant a la nostra?

1 2 = NC

2) Per què? Quines diferències observa entre la nostra manera de parlar i la de l'enregistrament N. 1, entre la nostra manera de parlar i la de l'enregistrament N. 2? Opini lliurement sobre les tres maneres de parlar i sobre l'entrevista en general?

E. ENREGISTRAMENT D'IMITACIONS

1) Voldria imitar la manera de parlar dels dos enregistraments?

RESEARCH COMMITTEE ON SOCIOLINGUISTICS
INTERNATIONAL SOCIOLOGICAL ASSOCIATION

There is great interest in our Newsletter review of the teaching of sociolinguistics or the sociology of language at various schools throughout the world. Perhaps you can use this form to make known your own involvement in this teaching. We are particularly interested in receiving such detailed accounts as you choose to send us, not only on teaching but on your own activities and the activities of persons in your school or institution in sociolinguistics. We should be pleased particularly to publish any reading lists that you may care to send us. For all bibliographic items submitted to the Newsletter, please make complete and exact citations including: (1) full names of authors and editors, (2) exact titles of articles, (3) exact and complete titles of books, monographs, and journals, (4) place, publisher, date of publication, (5) volume and page numbers of each article in a journal. With a language other than English or French, please provide an English title. Edit your own copy carefully.

Date _____

Name: _____

Department: _____

University: _____

Location: _____

(Please attach any course descriptions, course outlines or bibliographies available for any of the courses listed below.)

1. What course(s) are you now offering in sociolinguistics or the sociology of language?

<u>Course title</u>	<u>Graduate or undergraduate</u>	<u>Department(s)</u>
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. What other courses are taught in the area of sociolinguistics or the sociology of language at your university?

<u>Course title</u>	<u>Instructor</u>	<u>Graduate or undergraduate</u>	<u>Department(s)</u>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

3. Please list courses you have taught in sociolinguistics or the sociology of language in previous years.

<u>Course title</u>	<u>Department(s)</u>	<u>University</u>	<u>Years</u>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

La historia social de los estudios lingüísticos es evidentemente el marco de su historia supuestamente 'interna'. La sociología del conocimiento es sin duda mucho más explicativa que cualquier mera descripción de los paradigmas sucesivamente dominantes.

La institucionalización oficial de los estudios lingüísticos les ha exigido el ejercicio de funciones sociales de control, difícilmente conciliables con la objetividad científica. Una cierta clase de estudios lingüísticos, convertidos en doctrina establecida, han sido incluso parte integrante y explícita de la ideología dominante.

La historia del Estado español durante el siglo XX presenta un caso extraordinariamente inequívoco -- que, quizá en parte a causa de su propia singularidad, parece haber pasado inadvertido hasta ahora mismo. A diferencia del marxismo soviético, el menendezismo español ha sobrevivido a la Dictadura que lo consagró.

En una coyuntura crítica en que la modernización intelectual y la democratización política son obviamente solidarias, la tradición local (dominada absolutamente por Ramón Menéndez y sus innumerables epígonos) se revela mucho peor que inadecuada. Aunque esto ha sido ya entrevisto esporádicamente desde muchos ángulos, todavía no ha aparecido ninguna visión global de la situación.

Quiénes se limitan a tratar precipitadamente las notas internacionales del momento trivializan obtusamente una renovación que será frustrada por las rutinas y doctrinas establecidas si no es coherente y militante. Una crisis sin crítica conducirá al puro marxismo. De hecho, sólo se agravará la confusión si se retocan los resultados sin examinar los axiomas.

El problema no consiste sólo en revisar de cabo la versión recibida de la historia lingüística peninsular, sino sobre todo en ree-

... / ...

tivar y reorientar la investigación misma. La sociolingüística puede ciertamente desempeñar un papel decisivo detectando las resistencias al cambio y abriendo precisamente aquellos caminos que fueron (y permanecen aún) bloqueados por las presuposiciones del menendezismo.

Esta comunicación se propone ante todo explorar y explicar la historia del menendezismo dentro de su contexto real -- tarea prioritaria/que no ha sido emprendida hasta ahora. Descubrir una abundancia de materiales para esa historia es ya el primer paso.

Lluís V. ARACIL

Universitat de Barcelona

PERSPECTIVA

Sembla que un dels fenòmens més remarcables dels nostres dies és l'anomenada Revolució Sociolingüística Catalana, la qual és certament un procés històric molt complex i específicament català. En efecte: el seu abast supra-regional i la seva coherència global són manifestos; i també ho és que la iniciativa ha partit sempre de la nostra societat mateixa, que no ha imitat cap model (ni seguit cap corrent) exterior. És clar que hi ha (no pas per atzar) processos més o menys paral·lels en d'altres comunitats lingüístiques, i que tots aqueixos processos constitueixen un moviment històric molt vast. Ara: per alguna raó, els catalans som precisament a l'avantguarda d'aqueix moviment (almenys al Sudoest d'Europa) i hem donat ja exemples que han estat assimilats per d'altres comunitats lingüístiques. La projecció exterior de la Revolució Sociolingüística Catalana és part integrant de la seva missió o vocació. I no hi ha dubte que totes les comunitats lingüístiques en situacions més o menys similars poden beneficiar-se dels contactes, els intercanvis i la coordinació lliures i en peu d'igualtat. No és pas doncs solament en profit nostre que cal que la Revolució Sociolingüística Catalana prengui decididament força i forma en aquesta part del món.

El procés és molt complex perquè és alhora pràctic i teòric (o ideològic), i és per això que hom pot parlar d'una revolució sociolingüística, més ampla i radical que una mera normalització lingüística.

Un espectacular episodi del nostre temps -- del qual podem estar orgullosos els catalans perquè és fruit d'incomptables esforços arreu de la nostra societat -- és l'accelerada expansió qualitativa de l'ús del nostre idioma, el qual -- sota circumstàncies polítiques extraordinàriament adverses -- ha irromput vigorosament dins els àmbits públics i 'formals', monopolitzats fins fa ben poc pels idiomes oficials no-catalans (francès al nord i castellà a la resta). El fet és que el català tendeix així a esdevenir més i més l'idioma complet, íntegre, de tota una societat moderna -- en comptes de merament un 'vernacle' i/o una 'llengua literària'.

El canvi, clarament orientat en una direcció, és produït per la nostra societat mateixa, i aqueixa activitat per pròpia iniciativa és clarament incompatible amb l'alienació irracionalista (fatalista i providencialista), perpetuada anacrònicament per certes ideolo-

gies. Paral·lelament a l'extensió de l'ús del català, la consciència lingüística de la nostra societat esdevé pertot més i més clara, articulada, pràctica i exigent. Més que no pas un monument o un espectacle natural a contemplar, el català és efectivament un interès i una responsabilitat que ens afecta i incumbeixen directament i específicament a nosaltres mateixos. La seva promoció, a través de l'ús, és una empresa històrica conscient i activa : una cosa que existirà en la mesura en què la farem. Breument : hom descobreix i reconeix que la 'qüestió de la llengua' és una gran qüestió d'interès públic.

Per a orientar-nos, hem de produir també nosaltres mateixos nocions adequades a la realitat i indispensables per tal com hom no sabria encabir de cap manera la promoció del català dins els marcs ideològics institucionals encara dominants. Potser la implicació i repercussió més revolucionària de la promoció del català és una actitud madura, realista, desalienada, crítica i activa envers la llengua en general dins la vida social i l'educació en particular. Com que l'expansió qualitativa de l'ús del català posa necessàriament problemes pràctics i polèmics, fóra ridícul (i impossible) de reduir-la trivialment a la insulcació de cap gramàtica normativa preestablerta. La qüestió de quin català cal usar en quines ocasions depèn de les ocasions mateixes en què hom el vol usar. Val a dir que -- tot i que la gran obra de Fabra va ésser un progrés decisiu, irreversible en allò que és essencial -- encara no sabríem ben bé definir com ha d'ésser el català standard i si no decidíem en primer lloc per a què el volem. Per sort o per dissort, cal així (re)definir el català standard en funció dels usos a què el destinarem -- és a dir : en funció de condicions, exigències i aspiracions reals, i també d'interessos, expectatives i demandes definits de la nostra societat ara mateix i en el futur previsible. Aqueixa discussió és inseparable de la formació i preparació dels nostres compatriotes, i en primer lloc del personal qualificat que els ~~educarà~~ educarà.

La tasca és formidable -- i no devem pas esperar que cap Providència exterior o 'superior' la faci. Resoldre (i, en primer lloc, entendre) els nostres propis problemes és un dret i un deure que mai no devem delegar. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ La iniciativa pertany sempre a nosaltres mateixos. Les concessions del Poder oficial tan sols reconeixeran tard i a contracor les situacions de fet que nosaltres haurem creat -- aqueixa és, de fet, la principal lliçó que la història més recent ens ensenya. Fóra vergonyós i desastrós que les nostres pròpies deficiències ens impedissin d'aprofitar al màxim les concessions oficials. És clar que no

.../...

habríem decentment consentir que la normalització lingüística de la nostra societat fos expropiada, desnaturalada i prostituïda per cap 'planificació central', (= estatal) tecnocràtica. Breument : dissort o privilegi, la promoció del català pertany als catalans -- i, si no érem capaços de prendre i portar sempre la iniciativa en això, les nocions abstractes de 'autonomia' i 'autodeterminació' foren un pur sarcasme.

Feliçment, l'opinió pública evoluciona pertot en direcció contrària a l'alienació, i emergeix així una consciència més i més lúcida y generalitzada que deu produir aviat un consens majoritari -- el qual serà la base de l'acció política a gran escala. A despit de les ideologies institucionals encara dominants, la nostra comprensió del 'problema de l'idioma' esdevé una perspectiva global i coherent que exigeix decisions i accions correlativament radicals, coordinades i sistemàtiques. Pràcticament tots els moviments polítics democràtics organitzats reconeixen ara --- sense reserves ni excepcions aparents --- la nostra 'unitat lingüístico-cultural' supra-regional -- i aqueix acord és almenys un bon símptoma. Estranyament, però, hi ha encara una tendència a relegar i confinar això al pla dels pronunciaments retòrics, sense passar dels principis a les conclusions pràctiques. Aqueixa notòria incoherència revela una alienació que encara no hem eliminat. Els qui redueixen els Països Catalans a llur innegable 'unitat lingüístico-cultural', la perden immediatament de vista com si no existís en definitiva ni tan sols això innegable que tothom reconeix. És incoherent que, mentre que tothom sembla reconèixer i prendre seriosament la llengua catalana, hom escamotegi la necessitat d'alguna mena d'organització global que se n'ocupi activament, tot passant de les proclamacions contemplatives a les accions pràctiques. Quant a la seva estructura, el català podrà ésser (com qualsevol idioma) simplement un fenomen constatable. Quant al seu ús, però, tots sabem (i deuríem recordar constantment) que és un problema social a resoldre -- i el deu resoldre precisament la comunitat lingüística interessada. La immaduresa actual dels moviments polítics democràtics organitzats és tan sols un dels obstacles interns de la nostra societat.

Tot i que la tendència general del procés és claríssima, aqueixos (i d'altres) obstacles interns -- sobretot la confusió i la desorientació -- l'entrebanquen i comprometen. Si els arbres ens deixaven mai veure el bosc, descobriríem de seguida que la nostra època és potser la més crítica dins la nostra història sociolingüística --

.../...

tica fins ara. Aquesta oportunitat és una oportunitat única, i també un moment perillós. Si prenem consciència tané dels nostres recursos com de les nostres deficiències, veurem que alguna cosa decisiva depèn de nosaltres mateixos, i que res no podria excusar-nos de fer-la. El nostre futur serà enormement diferent segons que les generacions catalanes actuals ens mostrarem (o no) a l'altura de les circumstàncies.

Es dins aqueixa perspectiva que sorgeix (i cal interpretar) la iniciativa que segueix.

FETS BASICS

Probablement existeix ja (o existirà aviat) un acord molt ample sobre els següents punts fonamentals :

(1) La promoció del català, a despit de moltes circumstàncies adverses, és un procés en marxa arreu de la nostra societat. Les generacions actuals contemplen (i produeixen) una infinitat de canvis tant en l'ús mateix del català com en les nocions i actituds. La coherència global d'aqueix procés no és pas menys objectivament real que la unitat de l'idioma -- de fet, n'és inseparable, i això justifica i exigeix que parlem de la nostra comunitat lingüística, en comptes de parlar de l'idioma 'en si'.

(2) El procés consisteix en canvis revolucionaris pràctics i teòrics (o ideològics). L'expansió qualitativa de l'ús del català, el qual irromp vigorosament dins els àmbits públics i 'formals', revoluciona les normes d'ús en vigor fins ara. També es transformen revolucionàriament les nocions sobre i les actituds envers la llengua en general i les seves varietats particulars. El bagatge ideològic que hem rebut es revela monstruosament inadequat als problemes pràctics que hem de resoldre. No és pas per atzar que cristallitza precisament ara una sociolingüística catalana remarcablement activa i original. A més, l'opinió pública mateixa manifesta l'apercepció d'una mentalitat nova que exigeix (i produeix) termes i conceptes que ens permeten d'entendre, discutir i tractar adequadament la nostra situació.

(3) Hom reconeix generalment i explícitament que l'ús del català és una gran qüestió d'interès públic que afecta tota la nostra societat. Cap moviment polític democràtic no gosa negar ara la manifesta 'unitat lingüístico-cultural' dels Països Catalans.

(4) La iniciativa incumbeix a la nostra societat mateixa, i és un dret i un deure que no sabríem decentment delegar en cap Poder exterior o 'superior'. La popularitat actual dels rètols 'autonomia'

.../...

l' 'autodeterminació' és almenys un símptoma ben significatiu.

(5) Per consegüent, les demandes populars de '(co)oficialitat' del català seran frívoles (ingènues o demagògiques) i en tot cas fútils mentre hom escamotejarà els problemes pràctics de la promoció del català, i especialment les deficiències internes actuals de la nostra societat que impedeixen que el català sigui immediatament 'oficialitzable'. En tot cas, l'ús efectiu ple del català és infinitament més important que cap reconeixement, declaració o proclamació a nivell simbòlic. Cap retòrica (oportunista o exaltada) no sabria estalviar-nos la feina de crear, amb els nostres propis esforços concertats, les condicions necessàries per a l'oficialització del català arreu de la nostra comunitat lingüística.

(6) Com que els nostres recursos són limitats, devem traure'n el més gran partit possible. Hi ha doncs una necessitat urgent i creixent de coordinació, d'orientació concertada i d'acció global sistemàtica -- si més no, per la prosaica raó objectiva del rendiment o eficiència (= economia dels mitjans). Serà tan sols així que hom potenciarà les iniciatives apropiades tot reduint les improvisacions incoherents i la duplicació dels esforços -- i també els desfasaments i les tensions entre les parts de la nostra comunitat lingüística. De fet, la manca de coordinació és ara clarament la deficiència interna més greu de la nostra societat.

(7) L'exigència de coordinació global no pot pas ésser adequada -- ment assumida ni satisfeta pels moviments polítics democràtics actuals (en legítima competició entre ells), ni tampoc per les presents ni previsibles entitats político-administratives regionals. A més, el fet que una frontera inter-estatal talla la nostra comunitat lingüística exclou la possibilitat de coordinació global oficial.

Breument : és obvi què cal crear allò que és indispensable, a partir de les condicions reals. A aqueixos fets (de què cal parlar en tot cas) respon la present iniciativa de crear una Institució per a l'Ús del Català, la qual deurà tenir el caràcter que intentaré de definir tot seguit. Naturalment, la denominació usada ací és provisional i no prejudja pas la qüestió del nom que la institució pugui adoptar en constituir-se.

DEFINICIÓ

(1) L'objecte central i permanent de la Institució deurà ésser precisament l'ús mateix del català (més que no pas la seva estructura), i també, naturalment, les mentalitats i actituds sociolin -

.../...

güístiques. Val a dir que la Institució no serà pas cap mena de 'Acadèmia'. L'Institut d'Estudis Catalans -- que és una mena d'Acadèmia -- mai no s'ha proposat d'abordar els problemes estrictament sociolingüístics de la nostra societat. És d'esperar que hi haurà cooperació harmoniosa en la mesura en què hi haurà imbricació entre la Institució i l'Institut.

(2) L'esfera ~~d'interès~~ d'interès i d'acció de la Institució deurà ésser exactament la totalitat de la nostra comunitat lingüística ~~per~~ -- val a dir que la seva jurisdicció territorial serà supra-regional per definició. Respondrà així a l'interès i la responsabilitat comunes i promourà la solidaritat de la nostra societat tot prevenint antagonismes, discòrdies, friccions i susceptibilitats desmoralitzants i destructives.

(3) La Institució deurà ésser essencialment pública (perquè l'idioma és una qüestió d'interès públic) i estrictament no-oficial (per tal com cap entitat oficial no coincideix ni tan sols aproximadament amb la nostra comunitat lingüística). Val a dir que la Institució no serà mai subordinada ni a entitats catalanes regionals ni a cap entitat estatal no-catalana.

(4) Les incumbències de la Institució seran funcionals, definides per exigències socials reals, i tindran un caràcter especialitzat (= científic-tècnic) alhora que cívic. La seva justificació en definitiva no serà pas altra que la seva missió específica i el seu treball efectiu, sense cap pompa simbòlica ni prerogatives supèrflues. Breument : la Institució 'serà' precisament allò que farà, i es justificarà de sobres si respon adequadament a les exigències, demandes i expectatives de la nostra conjuntura sociolingüística. Com que les atribucions de la Institució són el punt fonamental, caldrà parlar-ne més avall.

^{Quatre}
~~Les~~ conclusions a afegir són aquestes :

(5) La Institució tindrà personalitat pròpia reconeguda, i es pronunciarà sempre en nom propi sota la seva responsabilitat. Val a dir que la seva autoritat serà no-coactiva i que deurà guanyar la confiança pública amb la seva independència, objectivitat i honorabilitat insubornables. El seu prestigi dependrà tant d'això com de la seva activitat assídua i eficient.

(6) La Institució nantindrà sempre relacions directes, no mediatitzades, amb l'opinió pública, a la qual podrà adreçar-se i respondre lliurement quan s' caldrà.

(7) Caldrà determinar per negociació (sense subordinació) les relacions jurídiques, funcionals i financeres estables o ocasionals

.../...

entre la Institució i les entitats oficials dels diversos àmbits polític-administratius.

(8) Tot això implica òbviament que la Institució deurà auto-constituir-se, auto-reglamentar-se i auto-administrar-se. Encara que tota la seva actuació sigui discrecional i facultativa, no serà pas arbitrària si es basa en una viva consciència de la seva vocació i de la seva responsabilitat. En tot cas, el problema d'exercir responsablement la llibertat és un problema humà universal, que varia en funció de les situacions. D'altra banda, és obvi que una organització en contacte constant amb el públic i sense cap poder coactiu no sabria descontrolar-se sense destruir-se.

FUNGIONS

Les incumbències de la Institució seran prou diverses -- fonamentalment aquestes, en principis :

(1) Clarificadora, en relació amb l'opinió pública i a través de l'educació i els mass media. La Institució deu proposar-se de desalienar la nostra consciència lingüística tot facilitant la formació i difusió d'una mentalitat realista, proveïda de conceptes adequats a la comprensió i discussió de la nostra situació sociolingüística. Aquesta tasca és realment indispensable en les nostres circumstàncies. Naturalment, la Institució participarà activament en els debats públics -- sense els quals les decisions polítiques no seran mai democràtiques.

(2) Orientadora del procés global de normalització. Incumbirà a la Institució de definir les grans línies estratègiques dins els diversos camps especials i zones geogràfiques, sense perdre mai de vista el conjunt de la nostra comunitat lingüística ni les seves expectatives.

(3) Supervisora i crítica de les diverses polítiques lingüístiques dins tots els camps i a tots els nivells, sempre en funció dels interessos generals de la nostra societat.

(4) Coordinadora. La Institució facilitarà la comunicació i la cooperació entre les institucions, organitzacions, associacions, etc. que promouen el català, dins tots els camps i a tots els nivells. També facilitarà la comunicació i cooperació entre la nostra i d'altres comunitats lingüístiques.

(5) Informativa i consultiva, en resposta a demandes específiques. Naturalment, la Institució deurà aplegar totes les dades sociolingüístiques pertinents i accessibles.

(6) Promotora i/o realitzadora, no sempre per iniciativa pròpia.

... / ...

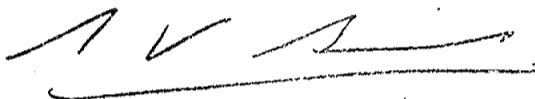
de projectes concrets, com ara exploracions i indagacions especialitzades (enquestes, recerques documentals, elaboració teòrica i terminològica, etc.).

(7) Organitzativa, sempre que caldrà crear organismes estables o comissions ad hoc que s'ocupin de matèries o activitats específiques sota els auspicis de la Institució.

REMARQUES FINALS

Un breu esbós d'aquesta iniciativa va ésser sotmès per Lluís V. Aracil en una reunió del Grup Català de Sociolingüística (Barcelona, novembre 1976). La idea fou ben acollida. Sens dubte, caldria que la iniciativa fos presentada al públic de manera formal pel Grup Català de Sociolingüística col·lectivament -- i el Congrés de Cultura Catalana sembla el marc i l'oportunitat més apropiats.

València, gener del 1977

Lluís V. ARACIL

SECTORS SOCIALS: A/B

FUNCIONS: PARLANT/DESTINATARI

VARIETATS LINGÜÍSTIQUES: X/Y

ETAPES: I, II, III, IV, V

TRANSICIONS: 1, 2, 3, 4

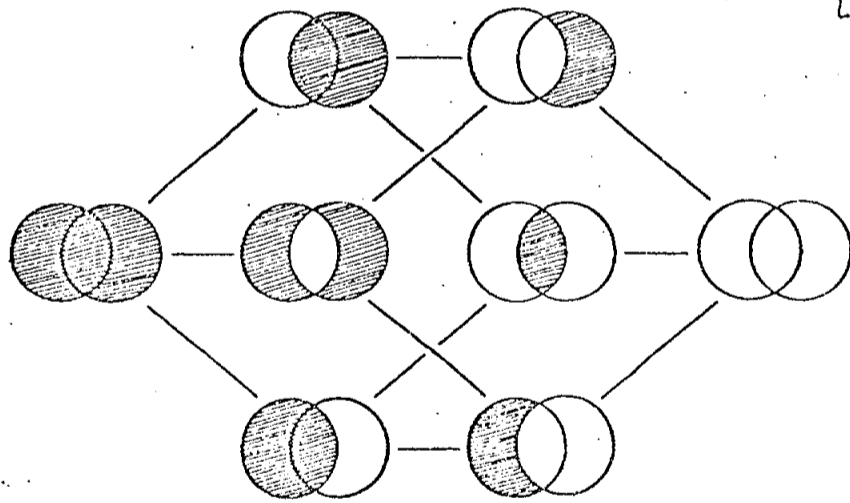
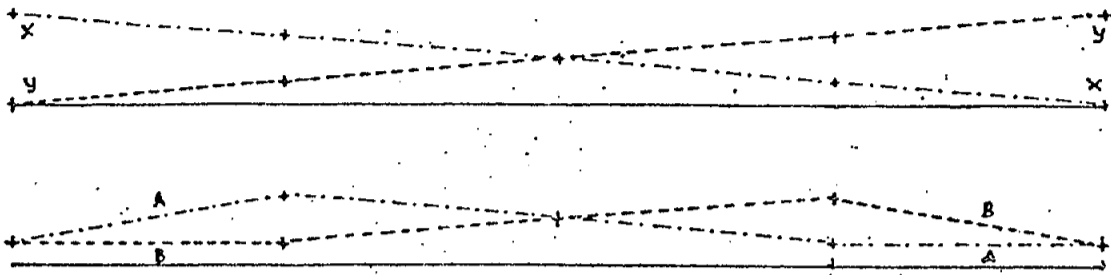
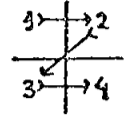
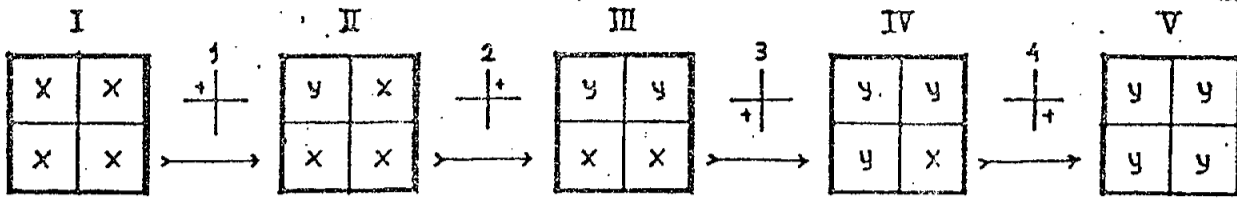
DESTINATARI

A B

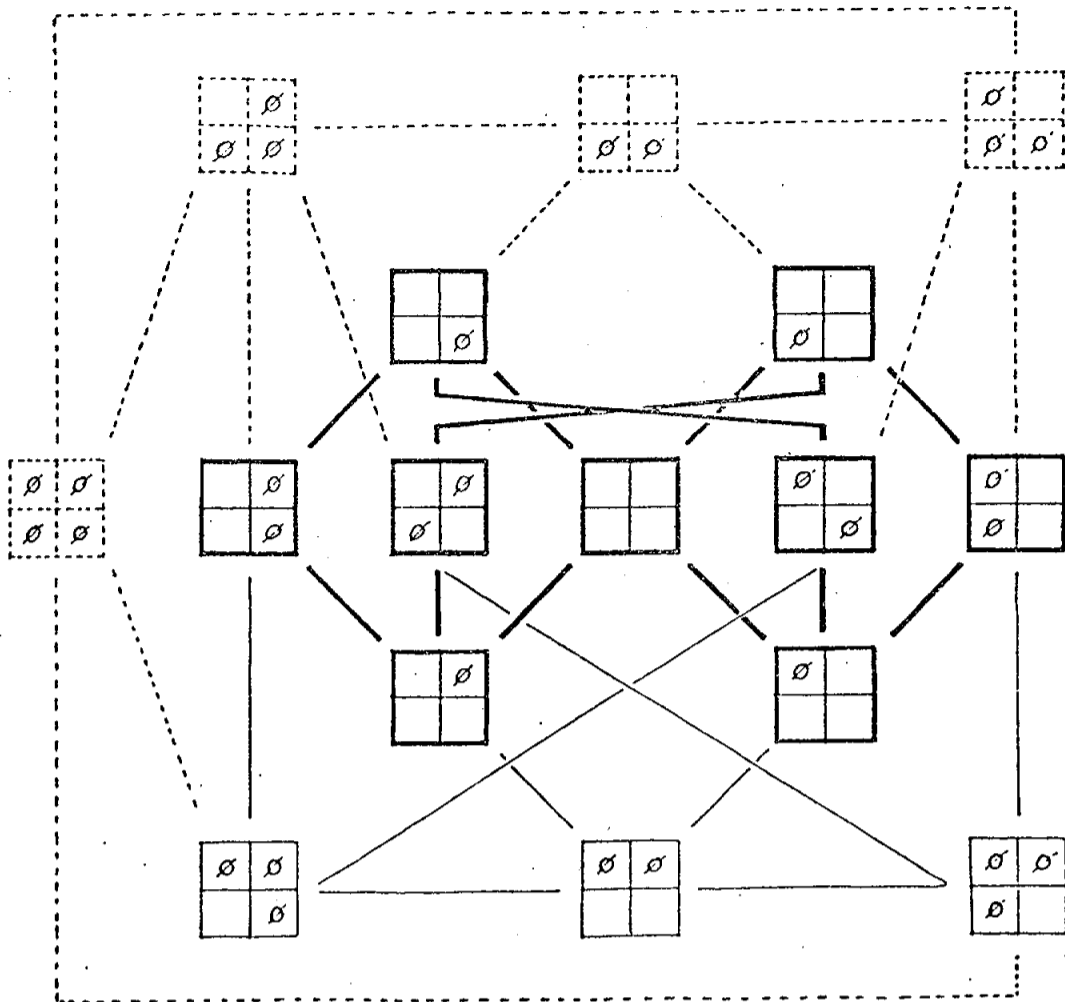
PARLANT A		
PARLANT B		

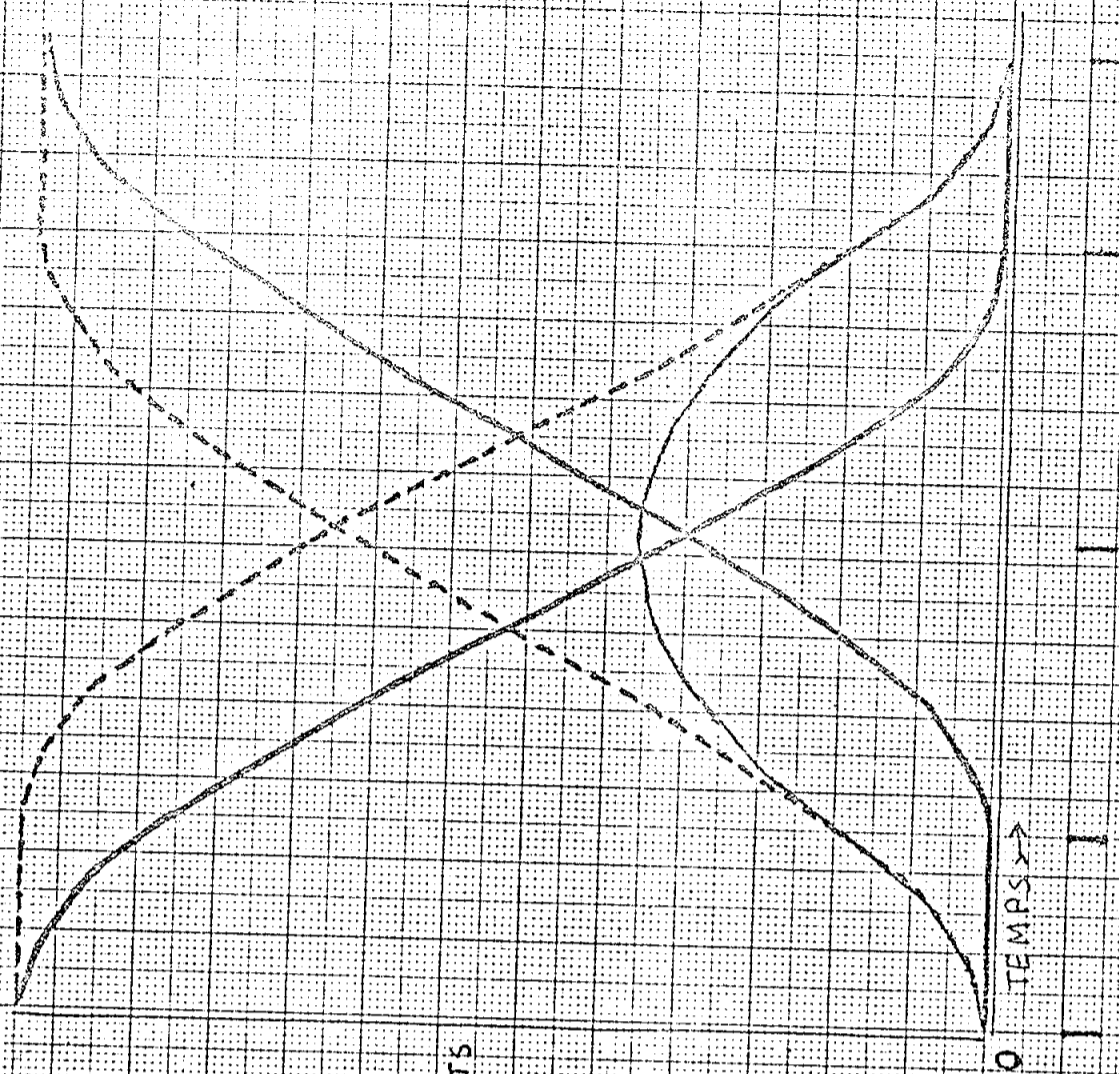
ARACIL [1967]

ARACIL [1972]

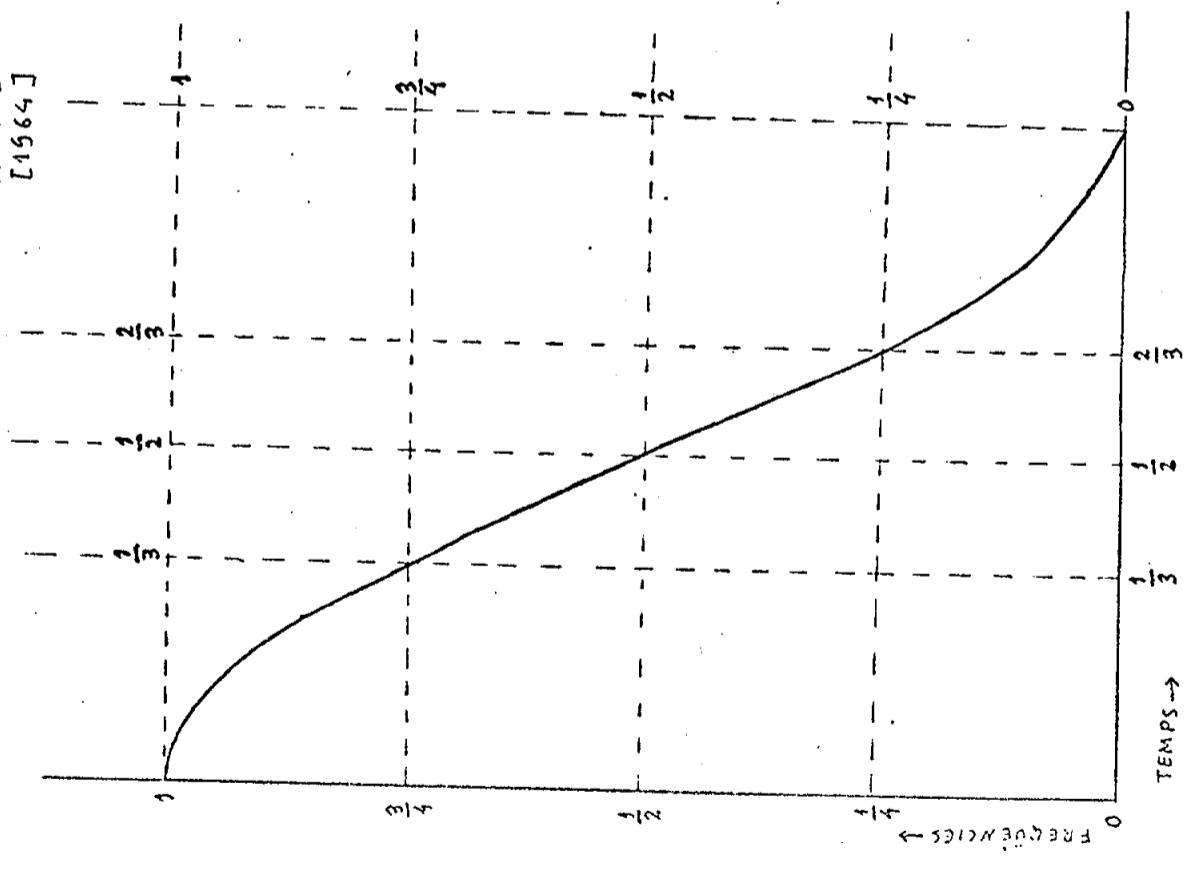

ARACIL
[1979]

PARLANTS

ARACIL
[1564]

interrogants i apreciacions, tant nacionals o maltracionades. Els em-
dus fills encara ignoren els aspectes socials i psicològics de la qüestió.
I els cambristes tecnocràtics solament volen pescar en alguns tórbols.

Com a valencià i com a professional -- va ser precisament
a València i a propòsit del País Valencià que valdria embarcar-me en la
sociolingüística ja dividit aya --, voldria poder començar a ser directament
util a la zona tant en el camp en què m'he especialitzat. He rodat mon --
No treballa, per exemple, a Nova York i a Califòrnia, i no sóc precisament
desconegut entre els col·legues americans, africans, europeus, etc. Ara en -
engre sociolingüística General a la Universitat de Barcelona -- potser la
primera del món que ha incorporat la sociolingüística General com a matèria
oficial en el seu programa oficial. Continuo a part, ben poca cosa
"material" en l'illa al meu país natal. I en massa clar que no franquista
mossa sistema ni foma ni tendència ara a València. En aquestes circum-
stàncies, solament me caldrà acompanyar l'efort i el perill amb els
valencians més dignes. Aquesta satisfacció i aquest honor m'aturen més
que l'altre el profit. Vull simplement servir. I espero que vos ho com-
preuieu perfectament. El meu projecte d'un Institut de Sociolingüística
és ara una col·lecció més que una ambició. Així, tan elemental, deu quedar
ben clar.

Interessa de parlar personalment amb vos abans de pre-
santar el meu projecte al Consell del País Valencià.

Accepta en tot cas la millor voluntat de
Iván V. ARCOIL
Nòmine Fundador
Grup Català de Sociolingüística
Professor de Sociolingüística General,
Universitat de Barcelona

Adreça: Llengua Catalana / Filologia / Universitat / BARCELONA 7
Telèfon: (93) 302 72 29

NB El primer llibre vaonif dels de novembre
del 1976, i ve l'usu reproduït i distribuït dins
l'Àmbit de Llengua del consori de cultura
cel·lular.

BARCELONA, JUNY 1976

Sr Josep LL. ALIBRYNA
President,
Consell del País Valencià
VALÈNCIA Spain

Senyor President,
El divendres 28 d'abril, a Peníscola, valdria començar en
públic per primera vegada un projecte que després he discutit a Roma de
Garda (Itàlia) i ací amb col·legues de diferents països, i del qual
espero parlar al IX Congrés Mundial de Sociologia (Tòquia, set 1976).
Es un projecte que presentare al Consell del País Valencià tan prompte com
poderé -- i que no valdria poder comentar a' vos la darrera vegada que valdria
parlar per València.

La idea és de crear un Institut de Sociolingüística que,
a més de ser una innovació original i un exemple a escala internacional,
en algun part del món, responguera de manera efectiva a problemes urgents
de la societat valenciana. Heito convenint que un Institut d'aquesta
podria ser molt eficient i fer un paper digne, en interès del nostre país
en general, si (a) obtenia i reunia informació, (b) estudiava problemes,
i (c) feia recomanacions pràctiques precises. El problema de fer ara un
projecte viable en funció d'això és part del problema més general de crear
l'Institut de Sociolingüística. Va element inicial més és el paper que
cal triar i reunir unes poques persones competents, experimentades i actives.
I un altre aspecte essencial són les activitats més immediates que a l'ús
de consolidar l'Institut i donar-li impetu, servició de base e punt de
partida per a treballs de més gran calibre. En fi: després d'aquestes
i discussions, crec que puc presentar un projecte realista, amb persones i
activitats concretes -- i també crec que aquest és el moment de parlar-ne
en pràctica.

En aquestes moments difícils, el Consell del País Valencià
i els valencians en general devem mantenir-nos a l'altura de les circum-
stàncies i superar l'etapa de les vaguetats i confusions. Els valencians
que han posat fe en els seus representants esperen naturalment que el Consell
aonant de manera intel·ligent i efectiva problemes públics que han estat
esconeguts. Com que el problema de la llengua és de gran importància
i molt complicat en el moment de passar de les proclamacions a les accions,
espero una preparació -- la improvisació podria més desastrosos que
miracles. No podem deixar per res del món que el problema sigui en mans

SOCIOLINGÜÍSTICA CATALANA I SOCIOLINGÜÍSTICA GENERAL: ALGUNES QÜESTIONS PROSPECTIVES.

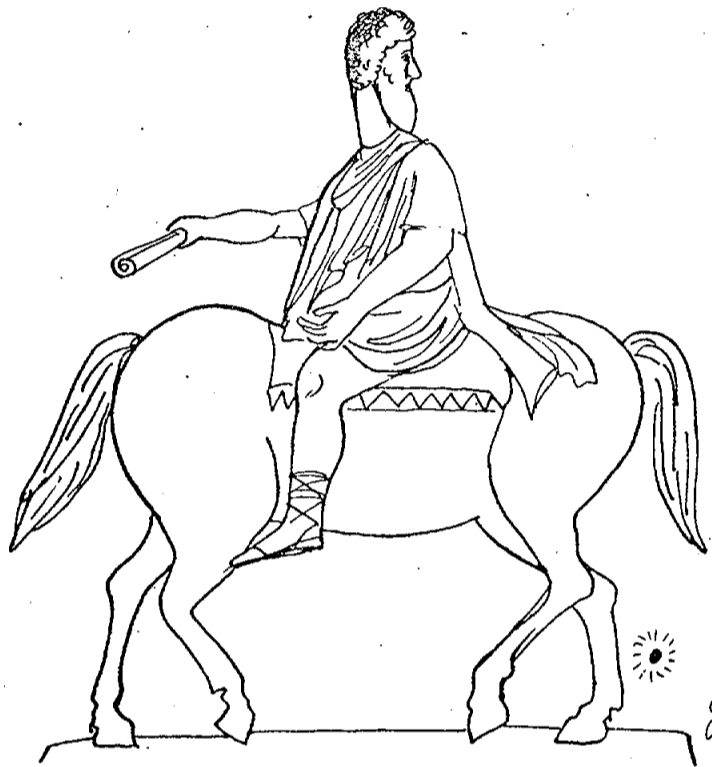
Partint del postulat que la sociolingüística catalana moderna va ésser exigida i produïda per un procés històric específic que va ésser el seu motor inicial, conjecturo que resta naturalment subjecta a les vicissituds d'aquell procés, i em demano si i com hi sobreviurà (re)adaptant-se a una nova conjuntura política local que sembla diferir essencialment de l'anterior.

Puc concebre (i em sento obligat a assenyalar) la possibilitat que la sociolingüística catalana moderna hagi estat al capdavant una empresa malaguanyada —frustrada i truncada pel curs de la història política local, més que no pas 'fallida' o 'abortiva' per causes 'internes'.

Si es confirma aquesta previsió hipotètica, tot el que restarà de la sociolingüística catalana moderna serà la seva aportació més original i decisiva a la cristallització de la Sociolingüística General —o almenys la seva valor com a episodi instructiu dins la llarga prehistòria de la sociolingüística. En tot cas, les repercussions pòstumes més significatives de la sociolingüística catalana moderna seran aleshores segurament exteriors a la societat catalana.

En comptes de precipitar-me a celebrar el breu (i prou obscur) passat de la sociolingüística catalana moderna, em demano ansiosament si el seu futur local no serà encara més obscur. I no perdo pas de vista la qüestió (també preocupant) del futur de la sociolingüística com a paradigma científic productiu en una etapa de la història del pensament.

Mantinc que aquestes qüestions són d'actualitat i d'interès, encara que també siguin enutjoses.

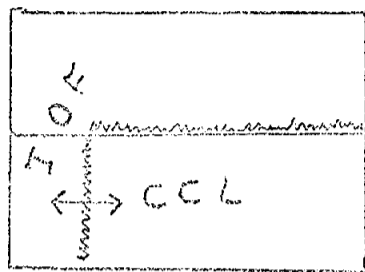
CAVANY
CAVMEZ

L'ÚS DE LA LLÈNGUA STANDARD

UN DILEMA ESTRATÈGIC

(a) STATUS QUO

IOF = idioma oficial
foraster

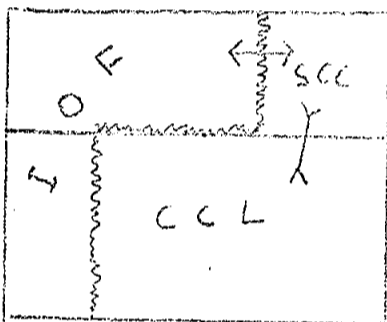
CCL = col·loquials
catalans locals

↔ conflicte

~~~~~ frontera entre idiomes

(b) INTRODUCCIÓ DE L'SCC (= STANDARD CATALÀ COMÚ)

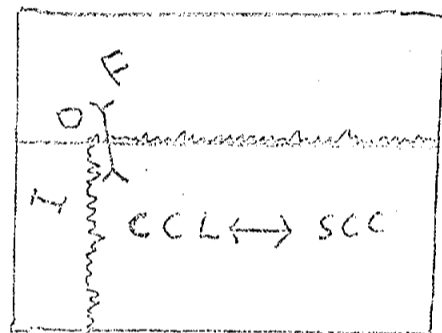
ALTERNATIVA I

↔ conflicte entre SCC i IOF

~~~~~ solidaritat entre SCC i CCL

ALTERNATIVA II

↔ conflicte entre SCC i CCL

~~~~~ col·lusió entre IOF i CCL

Lluís V. ARACIL

Peníscola, abril 1978

Sociolinguistics Newsletter

VOLUME IV - NUMBER II OCTOBER 1973

RESEARCH COMMITTEE ON SOCIO-LINGUISTICS OF THE INTERNATIONAL SOCIOLOGICAL ASSOCIATION

TABLE OF CONTENTS

AN OVERVIEW ON SOCIO-LINGUISTICS.....	2
RELATED NEWS FROM AMENDED REE.....	9
LINGUISTIC RESEARCH IN GREAT BRITAIN IN RELATION TO THE SOCIAL SCIENCES.....	12
VIII WORLD CONGRESS OF SOCIOLOGY.....	17
ASSOCIATION INTERNATIONALE POUR LA RECHERCHE ET LA DIFFUSION DES METHODES AUDIO-VISUELLES ET STRUCTURO-GRAFIQUES.....	20
NINTH INTERNATIONAL CONGRESS OF ANTHROPOLOGICAL AND ETHNOLOGICAL SCIENCES.....	20
UNESCO AND SOCIO-LINGUISTICS.....	21
THE STUDY OF THE CULTRATED LINGUISTIC NOMPH OF THE MAIN CITIES OF IBERO- AMERICA.....	22
GRUP CATALÀ DE SOCIO-LINGUISTICA.....	23
CEFRIGICAN ROUND TABLE.....	23
WOLASHOP ON SOCIAL STRATIFICATION AND LANGUAGE BEHAVIOR.....	24
SIGNS FOR OUR TIMES.....	24
RCS PARTICIPATION AT THE THIRD INTERNATIONAL CONGRESS OF THE INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR APPLIED LINGUISTICS.....	25
INTERNATIONAL JOURNAL OF THE SOCIOLOGY OF LANGUAGE.....	26
LANGUAGE-BEHAVIOR PAPERS.....	26
BOOKS AND ARTICLES OF INTEREST.....	27
LANGUAGE ORIGINS.....	28
COLORADO RESEARCH IN LINGUISTICS.....	28
JOURNAL OF THE LANGUAGE ASSOCIATION OF EASTERN AFRICA.....	28
ACTIVITIES AND INTERESTS OF OUR MEMBERS.....	29
ANTHROPOLOGICAL LINGUISTICS.....	30
THE TEACHING OF SOCIO-LINGUISTICS.....	31
ESPERANTO.....	51
COLLOQUE INTERNATIONAL SUR LE THEME "L'ACCENTION BILINGUE ET ENSEIGNEMENT DES LANGUES VIVANTES".....	51

SUBSCRIPTIONS AND DONATIONS

The Newsletter is financed only through contributions of the members. Subsequent issues of the Newsletter will be sent only to those who have paid for current subscriptions. Make checks for \$6.00 annual personal subscriptions or for donations payable to:

Evangelos A. Afendras
Secretary-Treasurer, RCS/ISA
Pacific and Asian Linguistics Institute
University of Hawaii
1850 East-West Road
Honolulu, Hawaii 96822, U.S.A.

CONTRIBUTIONS TO THE NEWSLETTER

We urgently seek news, research reports, bibliographies, announcements and such other materials as may be of interest to the Research Committee members. Send communications and enclosures copy to:

Edward Rose, Editor
Sociolinguistics Newsletter
Bureau of Sociological Research
University of Colorado
Boulder, Colorado 80302, U.S.A.

THE SPEAKING FIGURE IN OUR MASHHEAD WAS DRAWN BY JOAN BARTOS AFTER A TEOTIHUACAN WALL PAINTING DONE IN MEXICO c. 400 A.D.

GRUP CATALÀ DE SOCIO-LINGUISTICA

The idea of founding a Grup Català de Sociolingüística (GCS) is several years old. The project has come to a head in 1972-73. The provisional number of founding members approaches twenty, and their backgrounds are remarkably diverse (sociologists, linguists, historians, political scientists, literary critics, etc.). The GCS will be domiciled in Perpignan (European Economic Community), and its Secretary is Bernat Riu. The primary and ultimate aim of the GCS is to promote the reception of sociolinguistics in the Catalan Language Community, mainly by facilitating communication and cooperation both among Catalan researchers and between Catalan and non-Catalan colleagues. It must be added that the Catalan Language Community is a vast and most interesting field of sociolinguistic study. The GCS hopes to become a founding member (together with other national groups) of a European Sociolinguistic Association yet to be created. It is too obvious that the prospects of sociolinguistics in Europe directly hinge on close coordination on a supranational level. And the foundation of a European Sociolinguistic Association will be amply justified to the extent that the sociolinguistic problems of Europe are not exactly identical with those of other areas (including the U.S.). Colleagues interested in this project are requested to address themselves at their earliest convenience to:

Lluís V. Aracil
Pintor López, 1
Valencia-3, Spain

who intends to bring it up at the Toronto Congress.

(TO WHOM IT MAY CONCERN)

- (1) The object of the Grup Català de Sociolingüística (GCS for short) is to promote the study of the relations between language and its sociocultural environment, especially by facilitating communication and co-operation both among Catalan researchers and between Catalan and non-Catalan scholars.
The GCS is a voluntary, independent, non-profit and non-partisan association.
- (2) The GCS shall consist of Ordinary Members and Associate Members. Ordinary members shall be Catalan researchers. Associate Members shall be non-Catalan scholars elected in consideration of their contributions to general sociolinguistics and/or their study of Catalan sociolinguistic topics.
- (3) The GCS shall come to decisions, either by debate and voting, to which all its Ordinary Members shall be invited; or by election and delegation, through the Standing Committee.
- (4) The Standing Committee of the GCS shall consist of the President, the Vice-President and the Secretary.
The address of the GCS shall be that of the Secretariat, which shall not move outside the European Economic Community.
- (5) As a national association, the GCS shall participate in activities and affiliate with organizations on an inter- or supra-national level. The GCS shall never be affiliated or otherwise subordinated to any non-Catalan national ~~organization~~ organization.

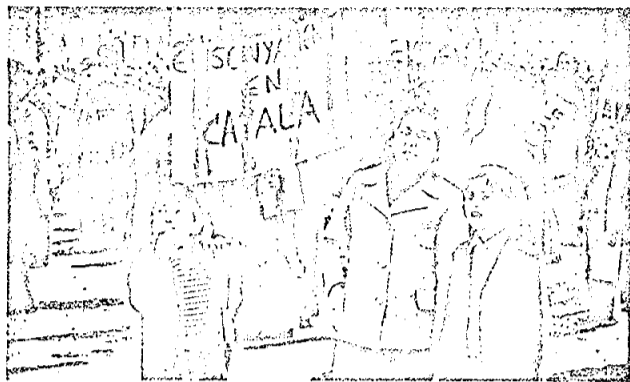
Place & date

List & signatures of founding members

països catalans

LA REVOLUCIÓ

SÒCIO-LINGÜÍSTICA

La nostra llarga i accidentada Qüestió de la Llengua és part d'un procés encara més gran i complex: la història sociolingüística de la nostra Civilització —de la qual no parlen gens els manuals escolars, excepte potser per anomenar-la, estúpidament, "Occidental"—. Aqueix procés global és prou coherent, però. De fet, presenta temes o motius típics que es repeteixen a intervals. Per exemple: l'alemany Johann G. Herder va fer el 1787 una remarca que s'aplica prou bé a la nostra situació present: «Nosaltres els alemanys encara no compremem la importància d'un idioma nacional. La majoria de la nostra gent creuen que interessa solament el gramàtic. Veure-hi un òrgan d'activitat i cooperació social, un lligam entre els grups i un mitjà de llur integració, són coses de les quals quasi tots tenim a penes la més vaga noció». La remarca de Herder ens obliga a constatar d'entrada que, per alguna raó, un aspecte tan vast i intricat de la nostra societat a penes ha estat explorat, i això és tant sols la primera paradoxa picant que descobrim.

UNA PREOCUPACIÓ CRÒNICA

No hi ha dubte que, per sort o per dissort, això de l'idioma és una preocupació crònica que tenim els catalans. En general, però, en parlem i hi pensem massa poc i, encara, d'una manera que deixa molt a desitjar. La qüestió ens afecta. Hem de viure-la d'alguna manera, de grat o per força. Ara: hom diria que consisteix en desventures que sofrim passivament, més que no pas en problemes que entenem i abordem activament. La nostra consciència és tan deficient perquè una cosa tan vital com la comunicació funciona ací prou malament. I això té a veure amb l'estructura de la nostra societat. Tenen raó els qui opinen que cal reorganitzar-la —cosa que exigeix una acció col·lectiva i posa immediatament la qüestió de la nostra llibertat col·lectiva—.

Com que la nostra Qüestió de la Llengua és efectivament enorme i complicada —potser ara més que mai—, hem de guardar-nos de simplificacions preconcebudes i de generalitzacions impressionistes que solament poden desorientar-nos. La veritat és que aqueix aspecte de la nostra societat presenta ara una mica de tot i, a més, està canviant visiblement, segons tots els observadors. Per sort o per dissort, hi ha actituds i nocions que difereixen de moltes maneres. La nostra societat no és pas tan minúscula i elemental com alguns voldrien fer-nos creure. En tot cas, tampoc no presenta cap confusió caòtica. Les coses canvien precisament en una direcció, i tan ràpidament que alguns s'alarmen. Tot s'aclareix a mesura que el nostre idioma esdevé una qüestió d'interès públic, reconeguda per tothom de bona o mala gana.

ACTITUDS CONSCIENTS I EXIGENTS

La freqüència, l'extensió i la vivacitat creixents dels debats són, sens dubte, novetats que contrasten vivament amb un passat encara fresc i ens fan pensar en un futur que ha d'ésser diferent. Hom veu a simple vista que aqueixes novetats són part integrant d'una gran crisi històrica. Ara: són tan interessants i importants perquè confirmen el fet de la crisi i en revelen la profunditat. Els debats actuals sobre l'idioma tenen, de fet, una significació única que escarparia a la nostra atenció si no ens aturàvem a pensar-hi una mica. Tot i que la premsa juga —naturalment!— un paper central en els debats, no es mostra pas sempre a l'altura de les circumstàncies. Encara hi ha cronistes obtusos que, sempre amb la sana intenció d'informar-nos, troben la manera de

reportar i comentar les controvèrsies sense ni tant sols alludir l'essencial. Sembla que veuen solament la intriga dels accidents curiosos, i ni tant sols sospiten l'argument global del drama. Massa observadors no han pas descobert, o almenys es guarden d'insinuar-ho, la importància del fet que la gent discuteixin les coses que els afecten. El mèrit pertany al sentit comú i al coratge de la nostra gent en general i no pas dels notables en particular. El fet és que un sector creixent de la nostra societat vol i sap prendre, per pròpia iniciativa, actituds conscients i exigents, raonades i honestes; en un mot, reflexives. I en això consisteix l'interès i la importància incalculables d'unes novetats que presenciem i produïm ara mateix.

El contingut i l'estil dels debats mereixen atenció perquè són revolucionaris. Tot i que la fraseologia mateixa és un aspecte revelador, el fet decisiu és que sorgeixen nocions noves i també noves regles del joc. Amb tota naturalitat, hom posa en qüestió coses que havien estat acceptades sense discussió, al mateix temps que hom afirma categòricament coses que no encaixen de cap manera dins els marcs establerts. Tot això és un efecte inevitable de la discussió mateixa, que desborda impetuosament el clos dins el qual semblava que havíem de jugar, i perdre. L'estil dels debats és ara necessàriament nou perquè els horitzons són més amples i les perspectives més profundes a mesura que hom descobreix i considera possibilitats que havien estat escamotejades. I la mobilització de la nostra imaginació és, ella mateixa, una activitat pràctica, precisament d'avantguarda. Explorem el terreny que volem transformar.

EL DILEMA CATALÀ

Constatem així una formidable ruptura, que és més aguda i patent al País Valencià i a Catalunya Nord —tot i que el fenomen, més o menys espectacular localment, és general—. I ho és, si més no, perquè la posició potèmica innovadora desborda pertot els confinaments locals i aborda la Qüestió de la Llengua de manera global i sistemàtica, coherent i radical. Podríem dir que si els filòlegs de la Renaixença van (re)descobrir la unitat estructural supradialectal del nostre idioma, la generació actual descobreix la solidaritat sociolingüística suprarregional del nostre país. De fet, la complexitat i la diversitat internes de la nostra societat manifesten també connexions molt fortes i interdependències molt estretes entre les parts que formen el tot. En definitiva, allò que intercepta la comunicació i entrebanca la solidaritat ens afebleix i empobreix a tots —veritat general que s'aplica també a aquest cas—. Com que la nostra solidaritat sociolingüística és essencialment dinàmica, descobrir-la no és pas la culminació de res. Cal reforçar-la conscientment i activament. I això reclama esforços concertats i perseverants, que les exaltacions ocasionals no poden pas reemplaçar.

M'apresso a dir que la ruptura és tan clara i significativa perquè les posicions potèmiques apareixen pertot espontàniament arrenglerades en dos fronts. La polarització és tan decidida que quasi han desaparegut les terceres parts en discòrdia, amb funcions conciliatòries i/o confusionàries. La conjuntura actual té així la virtut de revelar dues grans orientacions històriques que la transcendeixen. Cadascuna té els seus propis precedents i antecedents i apunta en una direcció. I, com que l'una es defineix precisament per oposició a l'altra, són tan inseparables com incompatibles. Breument: hi ha un dilema català.

—El qual és una mostra en part de la història sociolingüística de la nostra civilització.

UNA CONVERSA DE SORDS?

Si analitzàvem el contingut dels debats hauríem de centrar l'atenció en allò que cada front pressuposa, més que no pas en allò que proclama. Com que els dos fronts pressuposen coses directament contràries els debats semblen sovint una conversa de sords, o de bojos. Fonamentalment hi ha dues mentalitats que són irreductibles perquè les motivacions respectives són antagòniques. Després de tot, és ben possible que els malentesos flagrants i persistents siguin ficcions estrictament tàctiques, d'aquelles que no enganyen ningú. Com que el conflicte és real, serà més viu com més clar esdevindrà tot. Si cada front entén perfectament l'altre, tots dos s'adonaran que són realment irreconciliables.

Si centrem l'atenció en allò que cada front pressuposa descobrirem que la ruptura no separa pas els "amics" i els "enemics" del català. Per alguna raó tothom se'n proclama ara "amic". En tot cas això no importa gaire. L'abisme que separa els dos fronts no fóra tan infranquejable si era merament afectiu. Els sentiments són simulables i dissimulables i, a més, fluctuen molt. El contrast real és entre dues mentalitats ben definides i estables, que no poden pas ésser improvi-

sades ni camuflades. Cada argument, cada reacció, fins i tot l'elecció de cada mot revelen estils de pensament inconfusibles perquè pressuposen maneres (precisament contràries) de concebre les relacions entre llengua i societat, i, encara més profundament, concepcions (també contràries) de les relacions entre la gent i les estructures socials i culturals.

DIAGRAMA RUDIMENTARI

Parlo a posta en termes molt abstractes de coses molt concretes, perquè les abstraccions són menys vagues que les concrecions. Caldria detectar així els punts en què l'oposició és més profunda, encara que menys patent. De fet, podríem esbossar un diagrama per subratllar la coherència interna de cada front i les oposicions correlatives entre tots dos. La doble llista que proposo tot seguit és en part redundants, i no és gens exhaustiva. Es tant sols una mostra rudimentària, que presento amb excuses i reserves, sobretot perquè no sembla gaire ordenada.

Estructura de l'idioma.	Us de l'idioma.
Idioma, signe distintiu a ostentar.	Idioma, instrument i producte.
Història retrospectiva: orígens.	Història prospectiva: futur.
Perennitat immutable.	Canvi incessant.
Essència.	Existència.
Esperit metafísic.	Esperit positiu.
Contemplació estàtica.	Explicació dinàmica.
Esser: personalitat, identitat.	Fer: produir, realitzar.
Inhibició fatalista.	Iniciativa, activitat responsable.
Afirmacions, pronunciaments.	Accions.
Orientació simbòlic-expressiva.	Orientació pragmàtica.
Estil retòric-poètic.	Estil prosaic.
Exaltació sentimental.	Reflexió crítica.
Apoliticisme.	Politització.
Ambients a part, especials i excepcionals.	Vida ordinària.
Reducció, confinament.	Plenitud.

Si rellegiu amb atenció la segona columna — sempre en relació amb la primera —, entendreu de seguida què vol dir "revolució sòcio-lingüística" i descobrireu que les seves implicacions són vastíssimes. Noteu que la primera columna és exactament el quadre clínic d'allò que en diem "alienació".

Bé: aqueix modestíssim esbós forneix, si més no, estímul per a indagacions, reflexions i discussions en les quals no entrarem pas ací. Hi ha, però, un punt final en què vull insistir perquè és realment el tema d'aquest article. En la meua opinió, no és pas per atzar que la immemorial Qüestió de la Llengua ha esdevingut ara a casa nostra pedra d'escàndol i cavall de batalla, enmig d'una formidable crisi històrica. La història sociolingüística de la nostra Civilització, almenys del Renaixement ençà, mostra que una actitud activa envers la llengua ha anat típicament, insistentment i explícitament lligada a la idea de progrés. I l'antitesi d'aqueixa actitud és la inconsciència irresponsable i parasitària dels qui voldrien "fruir sense produir" — com Auguste Comte va escriure fa quatre generacions, precisament a propòsit de la llengua—. Es obvi que el català no serà mai promogut per aquells que volen servir-se d'un idioma sense servir-lo. Aqueixa gent diran que el català "no serveix per a res".

RECURSOS IMAGINATIUS I PRACTICS

Hi ha també l'altra gent, però. La revolució sociolingüística catalana farà època si el nostre poble aprèn —i decideix— de veure en l'idioma

CATALAN A
LA ESCUELA

Els xiquets valencians, els al.lots mallorquins i els nois catalans, parlem la mateixa llengua: el català.

un interès i una responsabilitat que els catalans compartim per indivís perquè és realment un instrument i també un producte de la nostra acció, i no només un espectacle natural a contemplar o un emblema distintiu a ostentar. Com que el nostre idioma ens incumbeix directament i específicament a nosaltres, hem de prendre la iniciativa decididament i fer el nostre fet, en comptes de recaure en el tristíssim mètode dels greuges i les rogacions. Val a dir que haurem d'assumir la nostra "personalitat" en el sentit jurídic (com a facultat a exercir responsablement) més que no pas en el metafísic (com a singularitat a exhibir frivolament). L'ús del català —precisament perquè és un problema a discutir i a resoldre— ens ofereix una esplèndida oportunitat de mobilitzar els nostres recursos imaginatius i pràctics, i d'aprendre que-és, tot aprofitant amb esforç les possibilitats d'acció amb què esdevenim plenament humans. Això mateix, tan elemental i tan immens, és la llicència més valuosa que podem ensenyar a la resta de la Humanitat, entre la qual i nosaltres no hem de tolerar que s'hi interposin oficiosos mediatitzadors.

Decididament, tota visió global i sistemàtica de la nostra Qüestió de la Llengua exigeix una revisió radical de moltíssimes coses. S'enganyen (o voldrien enganyar-nos) miserablement els qui voldrien reduir-ho tot a una mena de deficiència tècnica molt circumscrita per a la qual hi hauria solucions prefabricades que l'eliminarien expeditivament. La veritat és que la solució posarà molts problemes. Mantinc, però, que aqueixes complicacions inevitables són en definitiva un avantatge. Es bo que la Qüestió de la Llengua sigui inseparable de d'altres de gran envergadura, perquè ens ajuda i obliga així a abordar-les al mateix temps.

No: el català no interessa pas solament el gramàtic. Ni és doncs per atzar que algú parla ara i ací de sociolingüística —una innovació intel·lectual indispensable en aquestes circumstàncies, i també un camp en què els catalans podem fer descobertes brillants i valuoses—. Les institucions sapiencials d'aquest racó del món tenen el privilegi de poder ignorar tot això, i molt més. Com que s'han especialitzat a fruir sense produir, els interessa solament les modes acreditades que cal simplement imitar i aprendre sense maldecaps. I la sociolingüística és precisament l'antitesi d'això. És una matèria en què els catalans podem fer innovacions realment originals —és a dir: no acreditades ni garantides—, i fins i tot ensenyar.

Una conclusió és clara, si més no. Mentre no ens aventurarem a prendre la iniciativa en res, el destí d'aquest idioma serà tan ingloriós com el d'aquesta gent. Més que no pas una dissort, serà una gran vergonya —i, almenys jo, no sabria imputar-la a l'idioma—.

LLUIS V. ARACIL

—CONTRIBUCIÓ VALENCIANA

ERFURIJUR DEL,
PATALLA: QUI TÉ LA
CÚJA DE PALLA?

—El problema? Hi ha cap problema això del català? Sí, algú ha murmurat que el català està ara més en perill que el 1975. Això és una insinuació capciosa —perquè és evident que el futur del català no és cap problema. Els importants estan ara més contents que mai, i fan festes per celebrar-lo. I alguns que no comp-ten són envejosos ressentits que cau en la temptació fàcil del rumor i sembren la discòrdia per desacreditar els importants i desmoralitzar els entusiastes.

Això és tot el problema: la perfídia, la insubordinació, el mal exemple. Felíçment, però, la solució és ben simple: la reconciliació que restauri la unió sagrada. Si els agitadors es penedeixen i desdiiuen, els importants (que ja els han cridat a l'ordre) els absoldran, i tots serem uns com abans. Fem doncs les paus i oblidem l'incident, en nom de la germanor jerarquitzada.

Una curiositat, abans d'oblidar tot. Qui es va escandalitzar

d'aquella indiscreció? Qui es va alarmar? Qui es va sentir amenaçat per aquelles crítiques destructives? Evidentment, els qui es van sentir en evidència i en qüestió. Segurament els importants, que han de justificar-se i legitimar-se quedant bé. Precisament els qui s'han atribuït representacions públiques, i tenen mala consciència. Oi que semblen susceptibles? Què temen? A propòsit: no deuen pas res? Un Sherlock Holmes n'hauria tret ja algunes conclusions.

Bah! No siguem suspicacos nosaltres. Decidim que no hi ha cap problema. Això del català no és ara cap problema perquè està en les millors mans i va pel bon camí, com tots veiem cada dia. Felíçment, no està pas en les mans d'agitadors intel·lectuals irresponsables, sinó en les dels patricis i erudits que són els presidents nats de la Causa. Ells es mostren sempre a l'altura de les circumstàncies, perquè tenen una intuïció infal·lible per a decidir quines són les circumstàncies a les altes esferes —i de vegades fins i tot ens il·lustren amb contarelles afables i senzilles. Fem la sort que ells parlen per nosaltres i pensen

per nosaltres. Ells fan per nosaltres més que no femem nosaltres mateixos. ¿No ens donen sempre a entendre que tenen allà dalt influències eficaces? ¿No hem vist com han obtingut així que el català sigui ensenyat a les escoles de Catalunya? (Noves de l'estranger. El valencià serà ensenyat algun dia a les escoles del País Valencià, si els valencians són tan niños buenos com nosaltres.)

Siguem doncs generosos nosaltres també. Mereixem els favors tot reconeixent-los i apreciant-los. Deixem-nos representar per les figures simbòliques; aclamem-les i confiem-hi cegament. Els qui són responsables ante Dios y ante la Historia mereixen el nostre suport afectuós, la nostra fe entusiasta, els nostres homenajes insistentis. Què fóra de nosaltres sense ells, dels pedetals sense estàtues, dels ramats sense pastors, de les clagues incondicionals sense celebracions presidides? Guardem-nos de l'agitació inoportuna, de l'ofuscació política, de la crítica injusta, de la insubordinació dissolvent.

No compliquem precisament ara les coses, per l'amor de Déu! Qui tindrà tota la

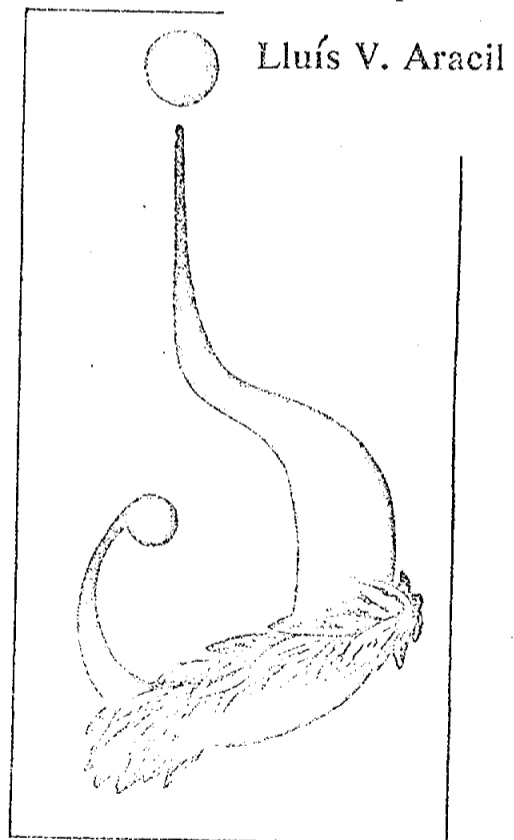
culpa al capdavall si s'arruïnen els plans dels importants? No en tindran plas la culpa ells! Ells han fet plans tan discrets i subtilment elaborats, que fins i tot sembla que no n'han fet cap. ¿Es pot demanar més sagacitat? Com que han pensat ja en tot i han consultat els millors especialistes en ortografia, s'ofenen naturalment quan els posen qüestions ocioses, perquè els dubtes capciosos són senyal de mala fe. Una cosa essencial que han decidit ja sàviament és que no cal de cap manera escorcollar ni arejar la situació actual, que ja és prou bona. Amb una mica de simpatia tolerant per part de les autoritats —i si nosaltres ho volem—, podem fer en català les mateixes coses que hi femem abans, amb alguna anaritat de gran valor afegida darrerament al repertori. Els erudits tenen ara una font monumental on abeurar-se. I els qui no som erudits som analfabets, i no tenim cap maldecap. Al contrari: tenim la satisfacció moral de contemplar de lluny els monuments, i fins i tot de participar com a comparades en les celebracions presidides en què els importants s'exalcen els uns al altres. Ells estan ben

units, i ens inviten a adherir-nos-hi.

L'espectacle mateix de la germanor unànime jerarquitzada és tan reconfortant i edificant! Això és precisament la Cultura. Cultura és celebrar la Cultura, que és l'Ordre. I es diu així perquè és ^{un} culte. Alguns en diuen ocultisme. I d'altres, escoltisme. Un poble culte és un poble disciplinat, guiat, respectuós i, per consegüent, en pau i felicitat. "Ya lo repetía don Eugenio d'Ors en Madrid en los años cuarenta; y de él procede ese Noucentisme catalán que ahora vuelve pero que nunca se fue, porque es la esencia inmortal de Cataluña, esa industriosa región que está dando el mejor ejemplo de moderación y de madurez." (Hi ha una versió catalana oficial d'aquest text, que podeu obtenir gratis). Siguem doncs tots uns i esplaïem-nos sense excessos, com una gran família reunida al voltant dels seus Patriarques naturals. Siguem el que ja som: una tertúlia literària, un ateneu artístic, un club del llibre català, un cercle cultural-recreatiu, un esbart popular, una penya íntima, una lliga espiritual, una congregació devota, una comunió mística. Breument: una associació voluntària que, sense interferir amb ningú, usi exclusivament el català; exclusivament, és clar, en els seus propis actes especials i a part, en festes expressives i espectacles simbòlics, al marge de la vida prosaica i trivial. Mantinguem ben viva la Flama Sagrada de la Llengua en festivals i exaltacions del català. Els que saben de lletra, que llegeixin molt sobre el català en català, per depurar el nostre llenguatge. I acudim tots a les pel·lícules de tema català en català.

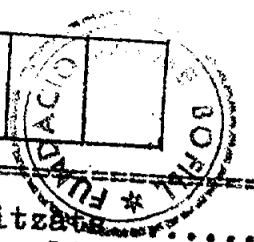
Oi que és això tot el que volem? Doncs ja ho tenim! En realitat, ja ho teníem abans —i no vam saber agrair-ho ni felicitar-nos-en! No deixem pas que l'ambició i la ingratitude inventin problemes on no n'hi ha cap. No importunem pas els importants ni disgustem les figures simbòliques. Ells són el català i la Cultura Catalana —i sempre tenen raó perquè són fidels a si mateixos. ¿Els som fidels nosaltres? I què som nosaltres? Som catalans gràcies a ells i en homenatge a ells, perquè ells ens dignifiquen i presideixen, i ens il·lustren i corregeixen quan cal. I ells; que són les Glòries de Catalunya, estan ara més contents que mai —almenys els qui, finalment, comencen a manar en interès de la Causa. ¿Perquè amargar-los un triomf tan merescut, que és un servei que ens fan? On aniríem nosaltres sense patrons ni guies? Què sabem nosaltres de la realitat? En què es basaven aquelles crítiques? Perdem la fe, quan veiem que tot va tan bé?

La malícia ens perdrà!

GRUP DE SOCIOLINGÜÍSTICA. ESTUDI GENERAL DE LLEIDA.
ENQUESTA SOBRE NORMES D'ÚS.

sexe..... lloc d'origen..... estudis realitzats.....
 edat..... lloc de residència..... estudis que realitza.....
 .....
 .....

si estudia al Reser, quines assignatures del Departament de Català ha fet o fa actualment?.....

COMPLETI LES RESPOSTES, MARCANT AMB UNA "X" LA CASELLA CORRESPONENT.-

1. En quina llengua demana a una persona, pel carrer, que li indiqui una adreça?	a) en català, generalment	☐	☐
	b) en castellà, generalment	☐	☐
	c) depèn del barri on sóc	☐	☐
	d) depèn de l'aspecte de la persona.	☐	☐
	En català, gener. / en castellà g.		
En un restaurant, la carta del qual es tigi escrita en castellà, com encomana els plats?	☐	☐	
En quina llengua es dirigeix a un guàrdia urbà?	☐	☐	
Com contesta, quan despenja el telèfon?	☐	☐	
En quina llengua s'adreça al metge de la Seguretat Social o la clínica que l'acaba de rebre i vostè no el coneix?	☐	☐	
Quan parla i/o juga amb un animal, del qual desconeix els amos, en quina llengua ho fa?	☐	☐	
Com es dirigeix a la infermera, recepcionista, conserge... de la Seguretat Social o la Clínica?	☐	☐	
En quina llengua s'adreça al personal d'una delegació ministerial?	☐	☐	
Si parla amb un professor seu, del seu fill...que no coneix, com ho fa?	☐	☐	
Si vostè, accidentalment, ensopega amb una persona, en quina llengua es disculpa?	☐	☐	
Si cercant una adreça decideix entrar en la primera botiga que li ve a mà, com ho pregunta?	☐	☐	

=====
 Observi les 5 fotografies que li presenta l'enquestador. En quina llengua s'adreçaria a cadascuna d'aquestes persones?

Fotografia nº 1.	En català	☐	En castellà	☐
Fotografia nº 2.		☐		☐
Fotografia nº 3.		☐		☐
Fotografia nº 4.		☐		☐
Fotografia nº 5.		☐		☐

SOCIOLINGUISTICAL

2

Quelques précisions sur le réseau...

pour répondre à un certain nombre de lettres.

Le réseau a été conçu comme un réseau régional - encore que les limites de la zone concernée soient plutôt floues : l'"Europe du Sud" initialement retenue ne comprenait qu'une rive de la Méditerranée alors que nombreux sont ceux qui parmi nous ont une expérience concrète de l'unité méditerranéenne ; d'autre part, les Bretons, les Irlandais et autres habitants des confins occidentaux ne voulaient pas se trouver exclus par une problématique méridionaliste. Si la réalité géographique de la zone est donc floue, sa réalité politique est par contre facile à appréhender : c'est la périphérie (au double sens du terme) de l'Europe Occidentale - zones de sous-développement des pays industrialisés, minorités nationales asphyxiées par les pouvoirs centraux, réserves de main-d'oeuvre pour l'Europe du Nord, zones-tampons avec le Tiers Monde, ... Lors du Séminaire de Perpignan (1977), cette situation commune avait permis de dégager certaines références convergentes : anti-impérialisme, pratique de l'intervention collective, prise en charge de leurs problèmes linguistiques par les populations concernées, développement de sociolinguistiques autochtones, ...

Nombreux ont été à se manifester ceux qui, ailleurs dans le monde, connaissent le même type de situation ou ceux qui, à l'intérieur des zones industrialisées de l'Europe du Nord et près des centres de pouvoir, s'intéressent à ce qui se passe chez nous et soutiennent nos luttes. Ils seront les bienvenus au sein de ce réseau.

Pourquoi une coordination catalane ? Parce que les sociolinguistes catalans, forts de leur expérience de résistance nationale, ont été amenés à prendre en charge cette responsabilité (Ll. ARACIL a maintes fois souligné cette mission historique des catalans). Bien que l'analyse reste à préciser : comme l'ont suggéré plusieurs correspondants occitans, il y a des catalans qui font maintenant de la "sociolinguistique américaine" et des occitans qui font de la "sociolinguistique catalane" (à côté de ceux qui font de la "sociolinguistique française" ...)

La circulaire est ouverte à tous ; il n'y aura pas d'exclusive puisque la possibilité est offerte à chacun d'engager un débat critique. L'adhésion au réseau n'implique pas un accord sur tous les points de la plateforme provisoire.

25-27 avril 1980 : Colloque à Vincennes (Groupe de Recherche sur l'Acquisition des Langues)

(Inf. : Bernadette GRANDCOLAS, 7 rue Marsoulan, 75012 PARIS)

Quelques extraits du menu :

SOCIOLINGVISTICA
Mailing List

Notre première circulaire était destinée à ranimer les contacts établis lors du Séminaire de Perpignan.

Nous nous trouvons maintenant dans l'obligation de limiter les frais de courrier en réduisant la diffusion de la circulaire de liaison.

Si vous êtes vraiment intéressé(e)s par ce projet de réseau, veuillez renvoyer le coupon-réponse ci-joint à l'adresse suivante :

Groupe de Recherches Sociolinguistiques

I.R.S.C.E.

Université de Perpignan

66025 PERPIGNAN Cedex

Nom

Prénom

Adresse personnelle

Activité(s) professionnelle(s)

(avec, éventuellement, adresse institutionnelle)

Recherche(s)/Intervention(s) Sociolinguistiques

(collectives - cf. plateforme de Perpignan)

Informations diverses / Observations Personnelles (au verso)

CENTRE FOR INFORMATION ON LANGUAGE TEACHING AND RESEARCH
20 Carlton House Terrace, London SW1Y 5AP

LANGUAGE AND LANGUAGE TEACHING: CURRENT RESEARCH IN BRITAIN 1975-77

A register compiled at the Centre for Information on Language Teaching and Research, edited by Helen N Lunt

Publication: October 1978 by
Longman Group Ltd, Longman House,
Burnt Mill, Harlow, Essex CM20 2JE

Price: £8.95

282 pages, cased publication

ISBN 0 582 55702 X

This is the third edition, fully revised, of the register of research in progress on language, linguistics and language teaching. Each entry provides a brief description of one research project; work on the description of 77 languages and on the teaching of 28 languages is recorded. Compiled at the Centre for Information on Language Teaching and Research (CILT), the book contains:

Subject index

Names and institutions index

Register of research projects (730 current projects, of which 354 are new in this edition)

Appendix: research completed/discontinued (396 projects)

A bibliography of other information sources.

The register is designed to be of service to researchers, teachers, administrators, curriculum developers and advisers. Through the Subject Index users can trace work on, for example:

- particular languages and the teaching of particular languages
- language acquisition and development (mother tongue)
- language in education
- psychology of language and of language teaching
- sociology of language
- teacher training
- teaching methods and materials
- testing/examining/measurement

A reference tool covering a wide range of work, the register gives access to more detailed information by providing addresses and bibliographical references.

A

El Inglés como asignatura

1. El Inglés es el conjunto de sus estructuras, semantemas, morfemas fonemas y grafemas.

v.g.: la palabra lawk(s) pertenece al Inglés

2. El nombre Inglés procede del pueblo germánico Angle que formó la substancia étnica y lingüística de la moderna ENGLAND.

3. En el seno del English (Inglés) se han constituido importantes subconjuntos léxicos ordenados - tales el Basic English, la lista de Michael West - que facilitan el acceso didáctico a esa lengua. Dichos conjuntos se han establecido mediante una consideración interna al Inglés, y están destinada a estudiantes de todas las procedencias lingüísticas y a nadie en concreto.

v.g.: La lista de West nos ofrece detalladas cuentas estadísticas de la frecuencia y modalidades de uso de las palabras boy, all, box, kit.

4. En la actualidad la situación del aprendizaje del Inglés es esta: se presenta al alumno sonidos, significados, grafías y estructuras que éste tiene que incorporar sin discusión.

B

El Linglish como asignatura

1. El Linglish es un subconjunto del inglés.

v.g.: la palabra lawk(s) no pertenece al Linglish. La palabra tree si pertenece.

2. La denominación Linglish se ha formado anteponiendo al nombre English la sílaba lin, que tiene una doble referencia: Lingüistic y Link (enlace).

3. El Linglish se propone una finalidad más modesta pero más específica: La constitución de las ordenaciones progresivas en los órdenes fonológico, semántico, grafémico, lexical y sintáctico, que posibiliten la adquisición de la lengua inglesa a los alumnos de un procedencia lingüística concreta (castellano y/o catalán). El Linglish parte de los resultados de las ordenaciones aludidas en A 3 para elaborar las propias.

v.g.: respecto de la palabra boy el Linglish toma nota de su cercanía fónica y semántica a la palabra catalana noi, respecto de la palabra all, el Linglish aún reconociendo el alto valor de uso de este término, lo relega hasta el momento que el alumno sabe que ll equivale a l y que el grupo grafémico al tiene una equivalencia fónica anómala. Por tanto al deberá escribirse después de ill, junto con ball, tall y call pero antes que hall. Respecto de kit el Linglish lo incorporará al sistema fónico-grafémico

I , My , Kit, Kite, Kitten

4. El Linglish aspira a presentar los elementos paso a paso y con la mayor aceptabilidad posible desde el punto de vista del alumno - tanto en los aspectos de producción como de inteligibilidad - . El Linglish pone de relieve la lógica del nuevo sistema , enlazándolo o contrastándolo con el sistema (o sistemas) de partida

v.g.: las palabras South, box, snow no tienen explicación (como tampoco la tienen las demás).

La pronunciación y la grafía son igualmente empíricas y preceptivas. Pin y pine se escriben tal como se escriben (sin más explicación).

5. El Inglés se justifica - y sin discusión - por su valor de uso. El Inglés no establece juicios sobre sus propias formas: live y life ; I speak , You speak He speaks están al mismo nivel.

v.g.: la palabra South se parece a Sur , pero es que etimológicamente quiere decir el lado del Sol. Si así lo enseñamos enlazamos con la Geografía.

La palabra box procede del latín buxum (castellano =boj ; catalán= boix porque antiguamente las cajas se hacían de este material. Si así lo explicamos no sólo enlazamos con la filología y la historia sino que despejamos el terreno para la comprensión de la palabra inglesa boxwood =madera de boj.

La grafía de la palabra snow tiene algo "de eslavo", pero su producción fónica se acerca al catalán neu.

En el Linglish, la grafía es una consecuencia o traducción progresivamente regular de la pronunciación: Es tan regular la grafía

Pin (i en sílaba cerrada) como

Pine (i en una sílaba "abierto" por el signo "mudo" e)

La lógica de las letras (gráficas más) del Inglés es diferente, pero es.

5. El Linglish se justifica por sus reglas lógicas que permiten un enlace más rápido, consistente y significativo con el Inglés .

El Linglish presenta un juicio crítico-didáctico sobre las formas y paradigmas del Inglés.

v.g.: a partir de los principios de la grafía normalizada, el Linglish nos invitará a ver la excepcionalidad de la forma live (que debiera escribirse sin la e final), o a partir de los postulados analíticos pondrá de relieve la anomalía de la s final de he speaks .

De estas observaciones se derivaran muchas veces claras e innovadoras tácticas: por ejemplo: enseñar antes del tiempo presente, el tiempo pasado de los verbos en los que existe perfecta unidad de las formas analíticas (He spoke, igual que I, You spoke).

6. EL INGLÉS se presenta a la gran mayoría de alumnos de E.G.B. como una lengua que les será muy útil el día de mañana para ir a otros países y para entender a personas y libros procedentes de esos países.

7. Los documentos complementarios y ambientales del inglés llegan al aula primaria de inglés de forma incontrolada, aumentando a veces la perplejidad.

v.g.: los diccionarios en imágenes, infantiles o juveniles, que por una parte se acercan a la sensibilidad del alumno pero siguen manteniendo la incoherencia gráfemica

8. El inglés es la lengua de ellos. Se nos impone con una autoridad absoluta.

v.g.: en el sistema inglés soft es lo contrario de hard, y tiene una referencia inmediata a soft drinks, etc.

9. El Inglés es un comportamiento ajeno, que se copia.

10. EL INGLÉS ES UNA LENGUA EXTRANJERA.

11. Por tratarse de una lengua extranjera, la enseñanza del Inglés en el aula se considera como una técnica desgajada del tronco didáctico.

6. El Linglish se propone ser un juego lingüístico del aula y de la escuela con un interés no diferido. Quiere ser algo más que un ensayo de comportamiento ulterior.

7. Los documentos complementarios deben ser diseñados y producidos de acuerdo con las nuevas especificaciones. Los documentos ambientales - revistas, publicaciones turísticas, canciones deben ser analizados distinguiendo las formas racionalizadas o racionalizables - tipo Linglish - de las restantes.

En consecuencia: se impone la producción no sólo de nuevos libros sino de nuevos diccionarios, láminas etc.

8. El Linglish - que sale de nuestros cerebros y de nuestras bocas, con referencia a objetos y a situaciones "made here" es una posibilidad muestra. En consecuencia tenemos que desarrollar el sentido de propiedad sobre el Linglish y sobre el Inglés que nosotros utilizamos.

v.g.: En el enfoque Linglish se pretende la interiorización del sonido (y grafía) soft para expresar la sensación que hasta ahora expresábamos con blando, suave (tou, suau).

Puede muy bien suceder que en este proceso lleguemos a nuevas formas que, de algún modo, expresen mejor nuestra sensación o impresión.

A la investigación Linglish le interesa averiguar que bloques llevan a considerar soft como una forma extranjera, no interiorizable.

9. El Linglish es un desarrollo propio que se genera.

10. EL LINGLISH ES UN SISTEMA AÑADIDO.

11. La enseñanza del Linglish busca el integrarse en el conjunto de la didáctica de la Escuela - en especial con las demás lenguas -.

Por dicho motivo, El Inglés no tiene gran cosa que ofrecer, aparte de su gran utilidad y eficacia.

12. Los valores "ideológicos" del Inglés, son básicamente los de las naciones y países que lo hablan.
13. El Inglés es - suficientemente- valioso por su utilidad propia. Por ello, apenas tendría sentido el aprenderlo y no utilizarlo.
14. En consecuencia, no tendría ningún sentido no aprender Inglés en la clase de Inglés. La clase de Inglés no puede variar sensiblemente sus contenidos.
15. Al aprender Inglés entramos en otra "caja lingüística".
16. El estudio del Inglés responde a importantes consideraciones de orden histórico-geográfico, sociales, económicas y sociolingüísticas.
17. El estudio del Inglés responde a ordenaciones políticas. En la actualidad a un Imperialismo más lejano se añaden las matizaciones de la situación europea - "Threshold Level"-.
18. El Inglés es internacional. Su política didáctica apenas se ocupa de las problemáticas

Debido a la radicalidad de su punto de partida y a su metodología sistemática y relacionadora, el Linglish tal vez pueda ofrecer valiosos datos en el terreno del proceso de conceputualización y para la enseñanza de lenguas (propias o añadidas).

12. Los valores del Linglish son los de las personas que adquieren el Inglés mediante procesos didácticos artificiales. El Linglish es una lengua de relación, un link, un Esperant-glish.
13. La limitada utilidad del Linglish se compensa con sus usos adjetivos:

El Linglish está orientado a fomentar la reflexión sobre:
  - a. La(s) propia(s) lengua(s).
  - b. La adquisición de otras lenguas
  - c. Los hechos lingüísticos básicos

Por ser un sistema añadido, el Linglish debe funcionar - aunque sea a nivel primario - como metalenguaje. El Linglish es un Mecano-glish.

14. Inversamente tendría algún sentido el no aprender Inglés en la clase de Linglish, siempre y cuando se fomentaran los citados objetivos secundarios.

La clase de English podría ser clase de otra lengua - artificial incluso - . Podría ser clase de Ling-X-ish.
15. Al estudiar Linglish aprendemos a salir de nuestro propio esquema.
16. El estudio del Linglish, puesto en marcha por las consideraciones aludidas al lado - punto A 16 - se propone introducir un elemento autonomista sobre postulados psicolingüísticos.
17. El Linglish, si bien es una pieza del sistema aludido en A 17, no se resigna a funcionar exclusivamente en los límites de la eficacia, y busca otras funciones: la poética (en un sentido amplio), la intelectual...considerando que el hecho del lenguaje trasciende los límites de la comunicación práctica.
18. El Linglish es una meditación sobre los valores, problemas y técnicas de la captación de una nueva lengua

lingüísticas particulares.

(Aquí cabe reconocer, ciertamente, matizaciones para la enseñanza del Inglés que se asimilan a lo dicho en B 18.)

19. Desde el punto de vista psicológico el Inglés es, única y exclusivamente, el Inglés

20. Por dicho motivo el Inglés no se preocupa de la problemática de la vivencia de esta lengua en los que la adquieren como segunda o tercera.

21. Los objetivos máximos de la enseñanza del Inglés son:
Cuanto inglés mejor. Inglés lo más perfecto posible. Inversión del mayor número de horas posible para este estudio. Aceptación en bloque de los contenidos técnicos e ideológicos del Inglés.

22. El Inglés es "intemporal" y plurinacional.

- el Inglés - y su instalación orgánica en la mente de unos alumnos con concretas estructuras lingüísticas, (Catalán y Castellano).

En consecuencia el Linglish quisiera contribuir a avivar el debate crítico acerca del papel del Inglés como instrumento "nacional" de comunicación internacional, con una previsión de desarrollo técnico y educativo.

19. Psicológicamente, el Linglish es la conjunción del Inglés con la/s lengua/s nativa/s . a un grado más o menos consciente.

20. Por dicho motivo, y superado el dogmatismo conductista, se precisa investigar y definir el nivel deseable de vivencia de la lengua añadida, y la modalidad de su instalación en el hablante.

Dicha problemática es de especial actualidad en el momento de escolarización de las lenguas de ámbito autonómico en el Estado Español.

21. El Linglish propone una revisión de los objetivos y de los esfuerzos y efectivos puestos al servicio del estudio del Inglés:

- ¿Qué tipo de Inglés ?
- ¿ Con qué perfección y a qué precio ?
- ¿ Cuantas horas , cuanta aceptación de clichés y de indoctrinación ?

Paradójicamente el Linglish propone un Inglés más interiorizado pero más independiente.

22. El Linglish es una meditación concreta para la enseñanza del Inglés - a nivel primario - en la situación del sistema educativo del Estado Español de los años 1980.

Aunque algunos de sus principios y decisiones puedan tener aplicación en otros lugares y circunstancias, sería inadecuado el intentar generalizar.

Por ejemplo: es preciso considerar que a la E.G.B. le sigue una enseñanza media (en la que pueden tratarse los aspectos culturales que el Lingsh margina) y una enseñanza superior (en muchos casos). La formación a la que el Lingsh aspira adquiere su plena comprensión en otros niveles.

23. El Inglés se presenta en las aulas sin "recomendaciones" familiares. No reconoce ni lazos diacrónicos ni sincrónicas afinidades con las lenguas vecinas. Es decir no se hace un estudio previo de las distancias.

v.g.: La palabra Man se enseña con la radical novedad que podría utilizarse para la correspondiente forma euskera Gizon o la japonesa Hito.

23. El Lingsh resitúa al Inglés en la historia indoeuropea, reduciendo las distancias semánticas y de otros tipos.

El Lingsh se resiste a presentar el Inglés como una lengua exótica. Por el contrario lo considera una plasmación oportuna del fondo indoeuropeo. El Inglés es una compleja "transformación del castellano y del catalán

En el castellano, en el catalán resuenan, diacrónicamente los semas griegos y latinos, Así junto a detrás, post, junto a niño, puer, o paído. El Lingsh quiere hacer resonar sincrónicamente los semas germano-ingleses. Así junto a detrás, back, junto a niño, child.

V.g. La palabra Man, se halla en humano, en mente, en mano. Man es el que tiene mente y hace actuar la mente a través de la mano.

El Lingsh, la enseñanza de Inglés en la E.G.B. tiene que superar el marco de las academias utilitarias de idiomas. Tiene que educar globalmente.

24. Al Inglés no le interesa especialmente la etimología.

24. Para el Lingsh la etimología es un instrumento didáctico y una finalidad cultural.

La etimología puede surgir de los propios alumnos (septiembre es el mes de la siembra) o estar basada científicamente (nou en catalán, neuf en francés, nueve y nuevo en castellano, nine y new en inglés coinciden o se asemejan porque el 9 fue el número nuevo añadido por los indoeuropeos al 8)

Pero a veces, la etimología de la clase se anticipa a la científica (tap del Inglés esta recacionado con tapón, tap

25. El hablante de Inglés (nativo) posee las palabras por hábito. En la metodología conductista se pretende el mismo camino para quien aprende el Inglés artificialmente. Con lo cual el aprendiz estará en todo momento por debajo del hablante nativo.

v.g. Daisy es una flor que tiene multitud de asociaciones emotivas para cualquier niño inglés.

26. La metodología didáctica imperante es la estructural-conductista, la cual ha demostrado suficientemente su eficacia.

Por definición: la estructura es todo.

27. Las clases de Inglés deben impartirse, a ser posible, exclusivamente en Inglés, lo cual refuerza la idea de estructura total.

28. Las clases de Inglés a nivel primario siguen el mismo patrón de las de enseñanza media, si bien rebajando substancialmente los contenidos.

25. La precariedad del aprendizaje artificial debe hacer uso de las pequeñas ventajas de su situación. Si las palabras del Linglish se aprenden lentamente, metódicamente, el estudiante debe poseer sobre estas palabras un tipo de información que normalmente escapa al hablante nativo.

v.g. Al Linglish no le basta con que el estudiante identifique - con vacilaciones, quizá - a la daisy y que incluso le de la correcta equivalencia castellana margarita. El Linglish recuerda que daisy significa Day's eye = ojo del día, = sol. Con esta actitud el Linglish cree favorecer la memorización motivada y el aprecio del genio poético del "espíritu objetivo".

26. La didáctica del Linglish mantiene en principio todos los adelantos y técnicas del Estructural-Conductismo, pero introduce elementos correctores e innovadores, que, eventualmente, ocasionaran cambios substanciales en la estructura de la unidad didáctica.

Al lado de la estructura, el Linglish presta un renovado interés a las palabras (words, words, words) dando tratamientos muy diversos a las palabras de contenido y a las palabras función.

27. El Linglish quiere experimentar con la conjunción de lenguas, en un marco de preocupaciones lingüísticas.

v.g. Between Juan y Pedro.

Among nosotros.
Una carta from Pedro.

Li va donar un kick.
Va kickar la pilota.
He kicked the ball.

28. Las clases de Linglish (por definición: a nivel primario) son cualitativamente diferentes de las de enseñanza media y de las de cualquier otra modalidad (técnica, comercial, ocasional...)

29. La enseñanza del Inglés arrastra desde la primera lección elementos culturales.

v.g.: el Big Ben, el breakfast, el birthday party, el bowler hat.

30. Punto afín con el anterior es el de las imágenes, el apoyo visual - audiovisual - de la clase de idioma. Los últimos años han visto un gran desarrollo de las escenas "costumbristas" - en las que a veces el contenido lingüístico queda minifizado.

v.g. Se busca una asimilación "propia" de los significados, una aceptación del sistema fonológico, una comprensión de las correspondencias grafémicas..., una sensibilidad para la semántica y la fonología generales.

La intensidad prevalece sobre la cantidad.

29. La enseñanza del Linglish prefiere los elementos lingüísticos a los culturales, que confía a la enseñanza media.

v.g.: que hay contables e incontables en todas las lenguas y que las correspondencias no son fijas.

SLEEP	dream	BREAD	loaf
SUEÑO	sueño	PAN	pan
SON	somni	PA	pa

y si sale la palabra BREAKFAST, el Linglish la descompone en 6

to break	a break
to fast	a fast
to breakfast	a breakfast

30. Dando por bueno lo consignado en A 30 el enfoque Linglish diseña recursos gráficos que se dirigen a lo esencialmente lingüístico, ya sea con el fin de mostrar la estructura sintáctica - graphgram, syntaktop -

ya la estructura fonológica - cromofonología, areofonología -

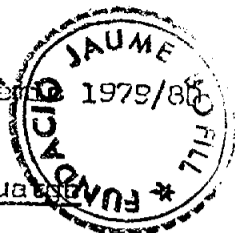
P ● N
C ●
S ● N

castellano

catalán y castellano.

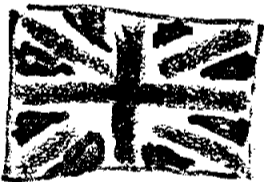

0. Concepcions entorn de la natura i les funcions del llenguatge.
  - 0.1. El llenguatge com a "sistema autònom" i com a "producte històric".
  - 0.2. El llenguatge, ¿"expressió del pensament" o "mitjà de comunicació"?
  - 0.3. El llenguatge com un "mode d'acció".

1. Interpretació de les relacions entre llenguatge i societat.
  - 1.1. El llenguatge i el medi: reflex, condicionament, correlació sistèmica.
  - 1.2. Del "relativisme lingüístic" a l'"etnolingüística".
  - 1.3. De la "dialectologia estructural" a la "sociolingüística".
  - 1.4. La recerca d'"homologies estructurals".
  - 1.5. El llenguatge com a "fet social".

2. Universalitat i diversitat del llenguatge.
  - 2.1. Unitat i diferenciació lingüístiques: Explicació mítica i explicació científica. Creences, prejudicis i "raó d'Estat".
  - 2.2. La diversificació de les llengües i els principals tipus d'estructura lingüística.
    - 2.2.1. Classificació genètica de les llengües.
    - 2.2.2. Classificació tipològica de les llengües.
    - 2.2.3. Les afinitats lingüístiques.
  - 2.3. Diversitat de registres lingüístics.
    - 2.3.1. La variació geogràfica: grups territorials i variants dialectals (els dialectes).
    - 2.3.2. L'estratificació social de la llengua: grups socials i variants diastràtiques (els sociolectes).
    - 2.3.3. La variació contextual: relacions interpersonals i variants diafàsiques (els estils (?)).
  - 2.4. La recerca dels "universals lingüístics".

3. Les llengües i els grups humans. Grups lingüístics i relacions de poder.
  - 3.1. Les barreres lingüístiques. El llenguatge i les relacions socials.
  - 3.2. Classe social, llenguatge i socialització.
  - 3.3. Llenguatge i classe social.

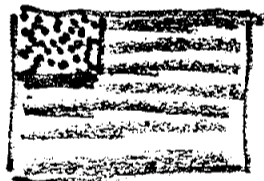
31. La enseñanza del Inglés se basa, correctamente, en el enfoque oral y demora - a veces incluso descuida, la escritura.

32. La enseñanza del Inglés favorece, en muchos ambientes, al profesor nativo, el cual conoce a la perfección la lengua que enseña (si bien desconoce no pocas veces la/s de los alumnos).

33. Las banderas más directamente relacionadas con el Inglés son:

U.K.

U.S.A.

Por otro lado, considerada la necesidad de expresión gráfica del alumno de E.G.B., el Linglish favorece el dibujo personal e ideográfico.

31. El Linglish, aún siendo fiel a la primacía de lo oral, siente un gran interés por la grafía - a la que racionaliza desde el punto de vista del lector castellano y catalán - por las siguientes razones:

- a) La importancia de la memoria visual.
- b) La conveniencia de poder hacer trabajar a los alumnos individualmente
- c) El deseo de los alumnos de esa edad de trabajar en sus cuadernos.
- d) La necesidad de interpretar el inglés circundante -que existe en los nombres de las marcas comerciales, cine, publicaciones, etc- si bien este debe ser filtrado según se dijo en B 7.

32. El profesor de Linglish es un especialista en la temática de la concurrencia y enlace de las lenguas en cuestión. Su conocimiento del Inglés puede estar limitado a los confines del Linglish, sin que ello le impida realizar un trabajo eficiente, creativo y progresivo.

33. El enfoque Linglish considera abusiva la identificación de una lengua - en cuanto que materia de estudio escolar - con unos colores nacionales, con unos carteles turísticos o con unas normas de conducta estandarizada, (la clase media de Gran Bretaña).

En cualquier caso, son distintivos alternativos del Linglish:

castellano

catalán y castellano.